

Beleids- en begrotingstoelichting

WERK

Begrotingsuitvoering 2024

Zuhal Demir

Vlaams Minister van Onderwijs, Justitie en Werk

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	4
III. SAMENVATTING	6
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	7
1. Transversale, horizontale doelstellingen	7
2. Overkoepelende strategische doelstellingen	8
SD 1: Meer mensen aan het werk	8
SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat	8
SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt	9
V. BELEIDSVELD: WERK	10
1. ISE ACTIVERING (WERK)	10
1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	10
1.2. Operationele doelstellingen	10
OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden	10
OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven	17
OD 3: Het activeringsbeleid aanscherpen via de controle van de beschikbaarheid van de werkzoekenden	22
OD 4: Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers	22
OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken	22
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	26
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	28
1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	42
2. ISE LOOPBANEN	45
2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	45
2.2. Operationele doelstellingen	45
OD 6: Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden	45
OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen	46
2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	48
2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's) ...	49
3. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK)	57
3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	57
3.2. Operationele doelstellingen	58
OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen	58
OD 9: Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden	62

3.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	62
3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)...	64
4. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND	67
4.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	67
4.2. Operationele doelstellingen	68
OD 10: Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken	68
OD 11: Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen	69
OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen	69
4.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	72
4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)...	73
VI. BELEIDSVELD: COMPETENTIES	85
1. ISE COMPETENTIES	85
1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	85
1.2. Operationele doelstellingen	86
OD 13: Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen	86
OD 14: De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening	88
OD 15: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen.....	90
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	92
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)...	93
1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht	101
VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	102
1. Apparaatskredieten	102
1.1. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	102
1.1.1. Ontvangstenartikelen	102
1.1.2. Uitgavenartikelen	104
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	108
2.1. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	108
VIII. LIJST MET AFKORTINGEN	110
IX. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	113
X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'	116
XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	125
XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	126
XIII. BIJLAGE 'ISE-indicatoren'	127

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

In deze beleids- en begrotingstoelichting informeer ik u over de uitvoering van het begrotingsjaar 2024. Hierbij dien ik grotendeels te rapporteren over maatregelen en initiatieven die nog door mijn voorganger genomen zijn. Ik heb al deze informatie opgevraagd bij mijn diensten en verzameld in dit document maar zal daar niet verder op ingaan. Ik leg echter wel graag verantwoording af over de maatregelen die ikzelf in het beleids- en begrotingsjaar 2024 reeds nam.

Zoals u weet, werd ik bij mijn aantreden geconfronteerd met een dubbele uitdaging: enerzijds de enorme uitdaging om meer mensen aan het werk te krijgen op onze arbeidsmarkt en anderzijds de zware besparingen waarmee ik in mijn beleidsdomein geconfronteerd werd; besparingen die overigens nodig zijn om investeringen in o.a. kinderopvang en zorg mogelijk te helpen maken.

Die dubbele uitdaging heeft ervoor gezorgd dat ik van bij de start moest scherpstellen op kerntaken, maar ook op het kwalitatief, doelmatig en kostenefficiënt uitvoeren van kerntaken.

Vanuit die invalshoek heb ik er onmiddellijk na mijn aantreden als nieuwe minister voor gekozen om een aantal maatregelen te schrappen waarvan de doelmatigheid onvoldoende aangetoond kon worden, zoals de maatregel voor gesubsidieerde contractuelen, het derdearbeidscircuit en de sectorale doelgroepvermindering voor het huispersoneel. Voor een aantal andere maatregelen, zoals bijvoorbeeld de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers, versnelden we het uitdoofritme. Tegelijkertijd ging ik aan de slag, samen met mijn administratie, om de begrotingsopmaak 2025 voor te bereiden vanuit dezelfde principes: versterken van doelmatigheid, vereenvoudiging, aanpakken van misbruik en het verhogen van de kwaliteit. Zoals u weet, resulteerde dit in bijkomende tijdelijke besparingen op o.a. de loopbaancheques en het Vlaams opleidingsverlof in afwachting van een grondige hervorming.

Tegelijkertijd greep ik ook in op de structuren. Zo maakte ik de raad van bestuur van VDAB slanker en onafhankelijker en startte ik het proces voor de hervorming van VDAB in functie van een meer aanklampende bemiddeling en controle, een structurele rol voor de lokale besturen en een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt.

Die pijnlijke maar noodzakelijke ingrepen maken het mogelijk om te blijven investeren in mensen die hun best doen maar het moeilijk hebben op onze arbeidsmarkt.

Verder span ik me al sinds mijn aantreden in voor een eerlijk loon voor de huishoudhulpen in de dienstenchequesector. In dat kader heb ik nog in 2024 de beslissing genomen tot een prijsstijging van de dienstencheques vanaf 1 januari 2025 van 9 euro naar 10 euro. Deze prijsverhoging zal integraal worden geïnvesteerd in de verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulpen. Tegelijkertijd zorg ik voor transparantie over de toenemende administratieve kosten aan de gebruikers.

Ook de werknemers die werken aan een laag loon en een jobbonus ontvangen kunnen op mijn steun blijven rekenen. Ik zal de Vlaamse jobbonus in stand houden tot de federale hervorming is uitgewerkt en beslist. Het is voor mij zeer belangrijk dat de kloof tussen niet werken en werken voldoende groot blijft.

Naar werknemers die geconfronteerd werden met collectief ontslag nam ik bijkomende maatregelen, o.a. via het Europees Sociaal Fonds en het Europees Globaliseringsfonds met aandacht voor oudere werknemers.

Ik zal me tenslotte ook blijven inzetten om opleiding en werkbaar werk te ondersteunen, al wil ik ook hier bekijken hoe we het beleid doelgerichter kunnen maken. Ook neem ik initiatieven om de besparingen binnen het beleidsdomein te milderen door maximaal beroep te doen op Europese middelen zoals het Europees Globaliseringsfonds.

Reeds van bij de start maak ik scherpe keuzes en leg ik de prioriteit bij wat er echt toe doet op onze arbeidsmarkt. Op dit elan wil ik doorgaan de komende jaren. Niet alleen omdat we daarmee bijdragen tot broodnodige investeringen in andere domeinen, maar ook omdat het een kans biedt om tot een beter, scherper en gericht arbeidsmarktbeleid te komen.

III. SAMENVATTING

PROGRAMMA JD – WERK

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	279.854	500	0	2.991.239	2.998.205
BA-JR 2024	279.854	500	0	3.047.774	3.056.845
BU 2024	307.943	680	0	3.462.296	3.446.150

PROGRAMMA JF – COMPETENTIES

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	0	0	267.563	267.563
BA-JR 2024	0	0	0	284.282	292.256
BU 2024	0	0	0	274.048	282.303

Voorafgaande opmerking bij het lezen van deze beleids- en begrotingstoelichting over de realisaties van het jaar 2024:

Op 1 januari 2025 fusioneerde het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) met het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) tot het nieuwe Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS).

Het gelijknamige beleidsdomein WSE ging een jaar eerder al op in het nieuwe beleidsdomein WEWILS.

In voorliggende tekst – die nog handelt over de periode vóór de fusie van het departement – spreken we dus voor 2024 consequent over het departement WSE, maar niet langer over het beleidsdomein WSE.

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale, horizontale doelstellingen

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024

Voor de volgende luiken van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) verwijzen we naar OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden:

de Vlaamse jobbonus (p.1212) en het luik 'Werk als hefboom in de strijd tegen de armoede' (p.16 16en volgende).

We verwijzen ook naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven (p.17 en volgende):

Voor de ESF-oproep rond inclusieve ondernemingen en het platform rond inclusief ondernemen verwijzen we naar OD 8 Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik transitietrajecten (p.60).

Het Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan

We verwijzen naar OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden - luik Competentieversterkende trajecten (leerjobs) (p.13) en luik NEET-jongeren voor de Transitietrajecten voor leerlingen tweede en derde graad beroepssecundair onderwijs (p.19), en naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven voor de lokale partnerschappen die vanaf 2024 kunnen inspelen op de noden van o.a. (NEET-)jongeren (p.21).

Het Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan

We verwijzen voor de onderliggende acties naar de respectievelijke plaatsen verderop in deze BBT:

- voor taalbeleid naar het talenplan onder OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie' (p.14);

- voor de ESF-oproep 'Inclusieve ondernemingen' naar OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik Transitietrajecten (p.60 **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**);
- voor de addenda 'diversiteit en inclusie 2023-2025' bij de sectorconvenanten naar OD 9 Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden (p.62).

Het Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025

We verwijzen voor de onderliggende acties beroepsopleidingen en taalwerving door VDAB, inzet van detentieconsulenten bij de uitwerking van het reclasseringsplan en de outreachende acties naar (ex-)gedetineerden naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven en specifiek naar het luikje 'Gedetineerden en geïnterneerden' (p.19).

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

De volgende drie doelstellingen vormden de strategische doelstellingen van de beleidsnota Werk en Sociale Economie voor de legislatuur 2019-2024. Alle drie deze doelstellingen hebben betrekking op het beleidsveld Werk en/of Competenties.

SD 1: Meer mensen aan het werk

Binnen deze strategische doelstelling – die in de beleidsnota van 2019 betrekking had op de beleidsvelden Werk en Sociale Economie – streefden we ernaar zoveel mogelijk mensen (her)in te schakelen op de arbeidsmarkt. Het streefdoel bij de start van de legislatuur 2019-2024 was 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen als weg naar een werkzaamheidsgraad van 80%. In het tweede kwartaal (K2) van 2024 klokt Vlaanderen af op 2.970.000 werkenden. Dat is een stijging met 101.700 werkenden ten opzichte van vijf jaar eerder. Initieel leken er indicaties te zijn dat we deze doelstelling konden behalen (Theunissen & Vansteenkiste, 2024) door het sterke herstel na de coronacrisis en een groei in de bevolking, maar het aantal extra werkenden stagneerde op het einde van de legislatuur omwille van de slechtere economische conjunctuur. In het algemeen kan bovendien gesteld worden dat economische conjunctuur en beleidshefbomen op het federale niveau een grotere impact hebben op de activering van niet-werkenden dan de (eerder beperkte) hefbomen waarover het departement WEWIS beschikt.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen (OD) in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder het inhoudelijke structuurelement 'activering' (in het beleidsveld Werk).

SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat

De strategische doelstelling om in een continu en sterk veranderende arbeidsmarkt mensen loopbaanzekerheid te bieden, was een tweede speerpunt in het beleid. De bedoeling was om de omslag te maken naar een echte Vlaamse leercultuur met scholing, omscholing en bijscholing doorheen de hele loopbaan. Uit een recent monitoringrapport van het steunpunt Werk en het departement WEWIS blijkt dat de opleidingsdeelname aan formeel en niet-formeel leren tijdens de afgelopen 12 maanden varieert naargelang de bron: van 26% (EAK, 2023) tot 45,1% (AES,

2022) en dat we in Vlaanderen nog steeds grotendeels achteroplopen in vergelijking met het gemiddelde van de EU-lidstaten (46,6% volgens AES, 2022).

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structurelementen 'loopbanen' (in het beleidsveld Werk) en 'competenties' (beleidsveld Competenties).

SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

We streefden binnen deze SD – die in de beleidsnota van 2019 betrekking had op de beleidsvelden Werk en Sociale Economie – naar veerkrachtige ondernemingen die tegelijkertijd inzetten op loopbaanbeleid, de verwerving van noodzakelijke skills, werkplekcleren, diversiteit, arbeidsorganisatie en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. Eén van de belangrijke bronnen om op verschillende van deze dimensies de voortgang te meten is de werkbaarheidsmonitor van de SERV. De Werkbaarheidsmonitor stelt vast dat 51,8% van de werknemers in Vlaanderen een werkbare job heeft. Dat betekent dat ze zich niet in een problematische situatie bevinden op het vlak van werkstress, motivatie, leermogelijkheden en werk-privébalans. Dat is beter dan in 2019 (49,6%). De kwaliteit van de jobs in Vlaanderen is in die periode dus gestegen. Twee van de vier werkbaarheidsindicatoren zijn verbeterd t.o.v. de vorige werkbaarheidsmeting in 2019. Het gaat over leermogelijkheden en motivatie:

- Steeds meer werknemers krijgen voldoende leerkansen en kunnen hun competenties op de werkplek ontwikkelen. Terwijl in 2019 nog 16,6% van de werknemers een leerdeficit had, is dat nu gedaald naar 13,6% (2023). En nog beter: we zien deze afname van het leerdeficit over alle metingen heen.
- 18,8% van de werknemers heeft motivatieproblemen door de aard van het werk. Dat is een significante verbetering tegenover 2019 toen 21,1% van de werknemers motivatieproblemen kende. Toch blijft één op de vijf werknemers zijn job weinig boeiend en aantrekkelijk vinden. Vooral kortgeschoolde arbeiders komen vaker terecht in minder motiverende jobs.

Voor de twee andere werkbaarheidsindicatoren, met name werkprivébalans (12,9% ervaart een onevenwicht) en werkstress (36,1%) is er sprake van een status quo.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder het inhoudelijke structurelement 'duurzame arbeidsmarkt' (in het beleidsveld Werk).

V. BELEIDSVELD: WERK

1. ISE ACTIVERING (WERK)

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Meer mensen aan het werk' (zie hoger¹).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegden we hier de werkzaamheidsgraad toe, met een waarde van 76,7% in 2022. Dit percentage stemt overeen met het gedeelte van de bevolking dat werkt binnen de bevolkingsgroep op beroepsactieve leeftijd 20-64 jaar. Het streefdoel was om deze werkzaamheidsgraad te verhogen tot 80%. In 2024 was er een lichte stijging te bemerken. De werkzaamheidsgraad bedroeg 76,9% (zie de indicator als Vlaamse openbare statistiek voor de metafiche [hier](#) en alsook in bijlage XIII wordt de rationale van het gebruik van deze indicator toegelicht).

1.2. Operationele doelstellingen

OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden

Dienstverlening op maat – algemene principes uitwerken

- VDAB voorzag ook in 2024 samen met zijn partners een breed aanbod aan dienstverlening waaruit gekozen kan worden volgens de specifieke noden van het individu. Op die manier kan voor elke werkzoekende een passend instrument worden ingezet. Gedurende het volledige bemiddelingsproces hanteert VDAB de principes van de digitale contactstrategie: werkzoekenden krijgen de gepaste digitale tools aangereikt om hun loopbaan zelf in handen te nemen. Voor wie meer ondersteuning nodig heeft, voorziet VDAB een laagdrempelig human-digital en face-to-face aanbod.
- Voor intensifiërende acties deed VDAB in 2024 maximaal beroep op gespecialiseerde partners die dienstverlening bieden op maat van de individuele noden van de werkzoekende. VDAB heeft in 2024 de bemiddeling met vouchers verdergezet die in september 2023 werd opgestart. Dit is een dienstverlening waarbij de VDAB-bemiddelaar de dienstverleningsnood bepaalt, waarna de werkzoekende zelf een partner kiest voor intensieve bemiddeling en begeleiding. Doorheen het hele traject dat de werkzoekende aflegt bij VDAB en partners, houdt de VDAB-bemiddelaar het overzicht en volgt het traject op vanuit de tweede lijn. De doelgroep van deze dienstverlening bestaat uit niet-werkende werkzoekenden die inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt mits een intensieve begeleiding en bemiddeling, met focus op sollicitatievaardigheden, persoonlijke vaardigheden en indien nodig taalondersteuning.

¹ SD 1 Meer mensen aan het werk

- VDAB bleef in 2024 inzetten op het versterken van de digitale vaardigheden van werkzoekenden door te voorzien in een laagdrempelig, goed uitgewerkt opleidingsaanbod specifiek gericht op mensen die nog geen of beperkte digitale vaardigheden hebben. Verder zette VDAB in op een online aanbod dat voor zowel werkzoekenden als werknemers toegankelijk is en dat onder meer tot doel heeft om basisvaardigheden, ICT-vaardigheid en 21ste-eeuwse vaardigheden te versterken.

Een gericht doelgroepenbeleid

Via het doelgroepenbeleid ondersteunen we de aanwerving en tewerkstelling van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt. Met name de doelgroepen kortgeschoolde jongeren, ouderen en personen met een arbeidshandicap kennen een lagere werkzaamheidsgraad en hogere werkloosheidscijfers.

In de loop van 2024 werden een aantal ingrepen doorgevoerd m.b.t. de focus en effectiviteit van de maatregelen in functie van de afstand tot de arbeidsmarkt. Bij BO24 werd beslist om in te grijpen op de doelgroepverminderingen voor ouderen en kortgeschoolde jongeren en ze uit te doven.² De doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring, die in uitvoering van het VESOC-akkoord "Iedereen nodig, Iedereen mee" in werking trad op 1 oktober 2023, bleef wel behouden.

- De overgangsregeling voor oudere zittende werknemers is sinds 1 juli 2024 uitdovend voor wie jonger is dan 62 jaar. De leeftijd is dus opgetrokken tot 62. Voor wie ouder is dan 62, ging de maatregel in eerste instantie in uitdooft tot 1 juli 2028, wanneer alle begunstigden de officiële pensioenleeftijd (66 jaar) bereiken zullen hebben. De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen de stopzetting van de doelgroepvermindering voor oudere, zittende werknemers te vervroegen van 1 juli 2028 naar 1 juli 2025. Uit onderzoek van UGent bleek o.a. dat de kandidaten die aanleiding geven tot de subsidie minder worden aanbevolen om uit te nodigen voor een jobgesprek of om finaal aan te nemen. Dat komt omdat ze worden gezien als minder productief, in het bijzonder omdat ze minder fysiek sterk en minder technologisch vaardig zouden zijn. Bovendien verwachten werkgevers dat de aanwerving van de 58-plussers gepaard gaat met een moeilijke administratieve aanwervingsprocedure en verhoogde arbeidsinspectie.
- De doelgroepverminderingen voor de aanwerving van laaggeschoolde jongeren en oudere niet-werkende werkzoekenden zijn sinds 1 juli 2024 uitdovend. Enkel personen die voor deze datum van de maatregel genoten, kunnen er gebruik van blijven maken tot ze de maximale looptijd van 8 kwartelen doorlopen hebben. Hier houden we het eerder uitgezette uitdooftpad aan.
- De doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring werd uitgebreid. Op 23 februari 2024 keurde de Vlaamse Regering definitief een uitvoeringsbesluit goed dat de leeftijdsgrenzen voor de doelgroepvermindering van personen zonder recente, duurzame werkervaring aanpaste. Met deze wijzigingen, die in werking traden op 1 juli 2024, vormt de leeftijd van de meest kwetsbaren geen belemmering meer om gebruik te kunnen maken van deze maatregel.
- Meteen na mijn aantreden als nieuwe minister kozen we er ook voor om een aantal andere maatregelen, waarvan de effectiviteit en doelmatigheid

² Zie ook begroting: onder JB0-1JDE2CA-WT, p.27 en verder.

onvoldoende aangetoond kon worden, vervroegd stop te zetten of af te schaffen, wat via het Programmadecreet voor 2025 geregeld werd.

- De maatregel voor gesubsidieerde contractuelen (GESCO) hebben we stopgezet vanaf 1 juli 2025. Deze maatregel was al uitgedoofd, maar de kosten verbonden aan het administratieve beheer en de uitvoering van deze maatregel stonden stelselmatig steeds minder in verhouding met de nog bestaande gesubsidieerde arbeidsplaatsen.
 - Voor het Derde Arbeidscircuit (DAC) - een tewerkstellingsprogramma uit de jaren '80 die ook al jarenlang in uitdooft stond en waarvan de kosten voor het administratief beheer de kosten voor de uitvoering overstijgen - werd in het Programmadecreet een decretale basis gecreëerd om een opheffings- en vergoedingskader uit te werken en wil ik voor de zomer mijn voorstel aan de Vlaamse Regering voorleggen.
 - De sectorale doelgroepvermindering voor het huispersoneel hebben we afgeschaft. De effectiviteit hiervan wordt onvoldoende aangetoond. Bovendien is er met de dienstencheques een alternatief om arbeid en gezin beter te combineren. Ook het beperkte aantal VTE's verantwoordt een stopzetting van de maatregel.
- De Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)³, een loonpremie voor personen met een arbeidshandicap werd op 1 juli 2023 ingekanteld in Individueel Maatwerk. De overgangsmaatregelen eindigen op 30 juni 2028. De inspanningen om werkgevers te informeren over financiële incentives bij de aanwerving en tewerkstelling van deze doelgroep worden verdergezet via de verschillende acties om meer inclusieve werkvloeren te creëren.

De Vlaamse jobbonus

Met de jobbonus wordt de stap naar werk lonender.

- De jobbonus voor werknemers⁴ is een maatregel gericht op loontrekkenden en ambtenaren met lage inkomens. Deze maatregel wil de arbeidsmarkt financieel aantrekkelijker maken en wie aan de slag is duurzaam op die arbeidsmarkt houden. De maatregel bereikt mensen die werken in allerlei sectoren, waaronder de dienstenchequesector, kinderopvang, logistieke sector, retailsector...

In afwachting van een federale hervorming – die een grote impact teweegbrengen op het verlagen van de lasten op arbeid – heeft de nieuwe Vlaamse Regering zich geëngageerd om de Vlaamse jobbonus in stand te houden.

De uitbetalingen voor het referentejaar 2022 – waarmee gestart werd eind 2023 – liepen door in 2024. Eind 2024 werd ook gestart met de uitbetaling van het referentejaar 2023. Voor het tijdelijk onderwijspersoneel gebeurde een aangepaste berekening voor de referentjaren 2022 en 2021, om het verschil tussen vast benoemde en tijdelijke personeelsleden in het onderwijs weg te werken. Vanaf 1 december 2023 konden grensarbeiders aanvragen indienen voor referentejaar 2022 en vanaf 1 december 2024 voor 2023. In de grensgemeenten in de provincies Limburg en Antwerpen werd hierrond gericht gecommuniceerd.

Op 23 februari 2024 werd het BVR goedgekeurd voor de aanpassing van de loongrenzen voor referentejaar 2023 met de toekenning van een top-up van 50 euro. Begin 2024 werden ook de combi-dossiers afgerond, zijnde de dossiers waarin een begunstigde zowel een tewerkstelling in Vlaanderen als in het buitenland heeft en waarbij een gewone jobbonus en een jobbonus als grensarbeider gecombineerd worden. Voor beide dossiers samen kan men maar

³ Zie ook begroting: onder JB0-1JDE2CB-WT, p.30 en verder.

⁴ De middelen voor de jobbonus loontrekkenden staan ingeschreven in de begroting van VLABEL.

het maximumbedrag 1 keer ontvangen. Een dossier als grensarbeider en als loontrekkende worden dus samen verrekend.

- Met de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen⁵ stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden die aan de slag zijn met een laag inkomen, door hun recht op een jobbonus twee jaar te verlengen. Na het regelgevende werk in 2022 en de eerste betalingen in 2023, vonden er in 2024 betalingen plaats voor de tweede schijf voor wie startte in 2022, de eerste en tweede schijf voor wie startte in 2023. In overeenstemming met de jobbonus werd het bedrag vanaf 2024 ook opgetrokken naar 650 euro. Het BVR daarvoor werd goedgekeurd op 3 mei 2024.

Competentieversterkende trajecten

- Via verschillende vormen van werkplekleren worden werkzoekenden maximaal op de werkvloer opgeleid. Zo bieden we ondersteuning op maat aan al wie competentieversterking nodig heeft, en komen we tegemoet aan de actuele noden van de arbeidsmarkt.
- De individuele beroepsopleiding (IBO) heeft doorheen de jaren zijn meerwaarde bewezen voor het invullen van vacatures wanneer er een competentiekloof is tussen wat de werkgever of de functie vereist en dat wat de werkzoekende kan bieden. De conjuncturele invloed en de vaststelling dat werkgevers tijdens periodes van arbeidsmarktkrapte eerder meteen aanwerven dan gebruik te maken van IBO, maken een bijsturing van het instrument om het aantrekkelijker te maken zinvol.
- Daarom onderzocht VDAB in 2024 verschillende scenario's met focus op financiële bijstellingen van de IBO. Het gevoerde overleg met de sociale partners en de gewijzigde context met een nieuwe Vlaamse Regering en een grote besparingsopdracht voor VDAB, heeft verder richting gegeven aan een gewenst en realistisch scenario voor een hervormde IBO. Dit financiële scenario zal worden aangevuld met de nodige inhoudelijke bijstellingen om de doelgroep die VDAB met deze maatregel kan bereiken en de kwaliteit van de dienstverlening te versterken.
- VDAB en partners zijn op 1 januari 2024 van start gegaan met de leerjobs. Met deze begeleide ervaringstrajecten in een onderneming, gericht op het verwerven van de competenties voor een beroepskwalificatie, wil VDAB ongekwalificeerde jongeren alsnog de mogelijkheid bieden om een kwalificatie te behalen die kan bijdragen aan een duurzame loopbaan. De jongere kan de beroepskwalificatie behalen via het afleggen van een EVC-assessment op het einde van het traject. Indien het EVC-assessment met succes afgelegd wordt, kan aanvullend de verkregen beroepskwalificatie omgezet worden in een onderwijskwalificatie door een aanvullende algemene vorming te volgen in een CVO.
VDAB neemt voor deze proefprojecten de rol van regisseur op en doet voor de uitvoering een beroep op de expertise van Syntrum en de Syntra vzw's in het begeleiden van competentieversterking op de werkvloer. Ook de sectoren worden vanuit hun inhoudelijke expertise van de beroepskwalificaties en hun relatie tot de bedrijven intensief betrokken als partner.
- De tender GLOW (Groeien en Leren Op de Werkvloer) heeft als doelgroep werkzoekenden met een grote ondersteuningsnood op vlak van arbeidsmatige zelfredzaamheid omwille van een gebrek aan werkervaring en/of gezondheidsproblemen, psychosociale problemen of arbeidsbeperking. Binnen

⁵ Zie ook begroting: JB0-1JDE2CD-WT, p.31 en volgende.

de GLOW worden deze werkzoekenden bemiddeld naar betaald werk door middel van jobhunting, competentieontwikkeling door werkplekieren en jobcoaching.

In 2024 heeft VDAB ingezet op een versterkte toeleiding naar de GLOW. Er is een addendum aan het bestek toegevoegd waarmee de doelgroep werd uitgebreid naar anderstaligen die kunnen begeleid worden met het vlot gebruik van een contacttaal (Frans, Engels). Op die manier werd de instroom vergroot. en is ook de inzet van het werkplekieren binnen de tender gedurende toegenomen. Tot februari 2025 telden we 15.657 GLOW trajecten. In 7 op 10 gevallen werd tijdens het GLOW traject een vorm van werkplekieren ingezet.

- Vanaf eind 2023 is VDAB zelf verstrekker geworden van de wijk-werkcheques. Om dit vlot te laten verlopen, heeft VDAB een gebruikersplatform en supportplatform ontwikkeld voor het bestellen en beheren van wijk-werkcheques.

In september 2024 lanceerde VDAB in samenwerking met VVSG een éénjarig pilootproject: 'Outreaching werken binnen wijk-werken'. Dit initiatief heeft als doelstelling de werkzaamheidsgraad te verhogen door niet-beroepsactieven actief te bereiken. Wijk-werkorganisatoren zetten hiervoor acties op om lokale niet-beroepsactieven te informeren over de mogelijkheden van wijk-werken.

- Begin 2023 is de gemeenschapsdienst van start gegaan. Binnen dit instrument voeren langdurig werkzoekenden kleinschalige taken uit bij lokale besturen, vzw's en scholen. De gemeenschapsdienst werd vormgegeven als een werkervaringsstage met een aantal specifieke kenmerken en is ingebed in de begeleidingstender GLOW.

In 2024 werden verschillende initiatieven genomen om de toeleiding van langdurig werkzoekenden naar stages in het kader van de gemeenschapsdienst te versterken. Op de lerende netwerken werden de GLOW-partners grondig geïnformeerd omtrent het concept. Daarnaast werd op de partnersite een lijst aangereikt met alle lokale besturen die aangaven open te staan voor stageplaatsen in het kader van gemeenschapsdienst. Hierdoor konden de GLOW-partners op maat van elke klant deze besturen contacteren om de gemeenschapsdienst op te starten.

- In lijn met het nieuwe Vlaamse regeerakkoord 2024-2029, zal wijk-werken samen met de gemeenschapsdienst opgaan in een nieuw systeem van samenlevingsjobs op lokaal niveau. De samenlevingsjobs zijn een nieuw programma van tijdelijke werkervaring voor werkzoekenden (> 1 jaar) via maatschappelijk zinvolle taken bij lokale besturen, lokale vzw's en scholen, zoals bijvoorbeeld administratief werk, ondersteuning bij evenementen, groendienst, personenvervoer of toezicht. Door het verwerven van de nodige competenties en arbeidsritme vormt dit gemeenschapswerk een opstap naar een passende job op de reguliere arbeidsmarkt. Momenteel wordt het concept van deze samenlevingsjobs verder uitgewerkt.

Werk als hefboom tot inburgering en integratie

- Op 1 maart 2022 is het hertekende inburgeringsbeleid van start gegaan. Centraal in dit beleid staat het uitgangspunt dat elke inburgeraar op beroepsactieve leeftijd een arbeidsperspectief heeft op korte of lange termijn. Verschillende wijzen van geïntegreerde intakes werden via proeftuinen in 2022 en 2023 vormgegeven. De resultaten van deze proeftuinen werden meegenomen in de samenwerking tussen VDAB en AgII, Atlas en AMAL. De samenwerking werd in 2024 opgevolgd en continu geëvalueerd en waar nodig bijgespijkerd door structureel overleg tussen VDAB en de agentschappen integratie en inburgering.

- De samenwerking van VDAB met Fedasil sluit aan op de reguliere werking van VDAB. De samenwerking tussen VDAB en Fedasil houdt ook rekening met de vraag van werkgevers en hun specifieke bereidheid om asielzoekers tewerk te stellen. VDAB houdt rekening met de wachttijd van 4 maanden na het indienen van het verzoek tot internationale bescherming.
- In 2023 ging er een decreet in voege met betrekking tot de verplichte inschrijving bij VDAB van de tijdelijk ontheemde Oekraïners. Sindsdien wordt er dan ook nauw samengewerkt tussen VDAB en de lokale besturen om deze groep te activeren. De activering naar werk van tijdelijk ontheemden is ondertussen regulier beleid voor VDAB.
- Op 8 september 2023 werd de conceptnota "Turboplan beter inburgeren en sneller aan het werk" goedgekeurd op de Vlaamse regering. In navolging daarvan werden in 2024 2 nota's op de Vlaamse Regering gebracht. Daaruit volgde dat VDAB samen met de agentschappen integratie en inburgering, 3 Turbo-acties mee heeft uitgevoerd met het doel om inburgeraars sneller naar de arbeidsmarkt te bewegen. VDAB werkte in 2024 ook mee aan de pilootprojecten onder leiding van het beleidsveld 'Integratie en Inburgering'. In 2025 zullen deze pilootprojecten verderlopen en door de minister bevoegd voor Inburgering & Integratie geëvalueerd worden.
- VDAB heeft in 2024 de uitrol van verschillende acties onder de vijf pijlers van het Talenplan gecontinueerd:
 - De verfijnde indeling van het taalniveau (volgens het Europees Referentiekader) van 4 naar 6 niveaus werd voorbereid, waardoor de matching met een vacature gericht kan gebeuren. Dit wordt in 2025 verder uitgerold. Het ondersteuningsaanbod voor de bemiddelaar (opleiding, ondersteuning door een NT2-instructeur en instrumenten zoals de taalprofielen) werd in 2024 uitgebouwd en bekendgemaakt.
 - VDAB heeft ook geïnvesteerd in de uitbreiding van het opleidingsaanbod voor anderstalige klanten. In 2024 bereidde VDAB de erkenning van verschillende basisopleidingen Nederlands voor, zodat deze in 2025 kunnen worden uitgerold. Daarnaast blijft de geïntegreerde aanpak, waarbij technische en talige competenties worden versterkt, belangrijk. VDAB zette ook verder in op algemene geletterdheidscompetenties op het vlak van talige, digitale en rekenkundige vaardigheden. VDAB piloteerde daarom ook met geletterdheidsinstructie op de opleidingsvloer.
 - Het voorbije jaar heeft VDAB via verschillende communicatiecampagnes (Witte Raaf-campagne, interviews, samenwerking met sectorale partners) de verschillende beschikbare instrumenten nog meer bekendgemaakt: taalcoaching tijdens IBO en job- en taalcoaching. De nieuwe dienstverlening 'Taaladvies bij Tewerkstelling' is verder uitgerold. Via deze dienstverlening krijgt de werkgever advies over het wegwerken van taaldrempels in het aanwervings- en opleidingsproces.
 - VDAB zette ook verder in op digitaliserings- en innovatieprojecten rond (ver)taaltechnologie, zoals de FACT-app, Uitsprekend... Met deze toepassingen focust VDAB op een doelgerichte inzet in functie van competentieversterking tijdens bemiddeling en opleiding en op de werkvloer. Ook het aanbod rond digitale modules werd uitgebreid, waarbij er een sterke link werd gelegd met de beroepsopleiding.

- VDAB blijft de activiteiten rond anderstalige klanten monitoren, zowel in eigen beheer als in samenwerking met partners. Uit de monitoring blijkt onder meer dat er in 2024 5.349 unieke werkzoekende klanten waren die minstens één beëindigde opleiding volgden in een van de volgende types opleidingen: het erkende basisaanbod NT2, de schakelopleidingen van VDAB (uitgevoerd door VDAB en partners), de sectorspecifieke vooropleidingen en de NT2-finaliteitsopleidingen (uitgevoerd door VDAB en partners). Dit is een toename met 14% ten opzichte van 2023.

Werk als hefboom in de strijd tegen de armoede

- Via de Vlaamse jobbonus (zie hoger ⁶) willen we werken lonender en aantrekkelijker maken voor werknemers met een bescheiden loon.
- We hebben binnen het beleidsveld Werk aandacht voor de context van de werkzoekende bij zijn zoektocht naar werk. We waken over de toegankelijkheid van opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen voor personen in armoede en hebben in het kader van de bemiddeling oog voor drempels binnen andere levensdomeinen die een succesvol traject naar werk kunnen verhinderen. We bekijken met de armoede-organisaties hoe we hun expertise rond werk kunnen versterken en inschakelen om maatregelen te nemen die het traject naar werk van mensen in armoede versterken.
- Via activering en competentieversterking wil VDAB mensen in armoede perspectief bieden op werk. VDAB ontwikkelde een bewustzijn rond armoedeproblematieken bij bemiddelaars (via e-learning en tweedaagse face-to-face opleidingen) en biedt een traject op maat waar nodig.
- Op 31 december 2023 liep de ESF-oproep "Versterking van de werk-welzijnsbemiddeling" (oproep 478) af. Vervolgens startte de ESF+oproep "Lokale partnerschappen voor de duurzame participatie op de arbeidsmarkt van personen met een complexe multiproblematiek" (oproep 64) op. In deze oproep kunnen onder andere werkzoekenden en niet-beroepsactieve burgers met armoedeproblematieken terecht voor begeleiding op verschillende levensdomeinen. Via de lokale partnerschappen kunnen werkzoekenden tijdens of na de begeleiding van het lokaal partnerschap opnieuw stappen zetten naar de arbeidsmarkt.

Ondernemerschap stimuleren

Ondernemerschap stimuleren we op alle leeftijden als een evenwaardige keuze, ook voor mensen met een minder succesvolle ondernemerservaring. We bieden werkzoekenden de keuze tot ondernemerschap proactief aan als stap in een traject naar werk, en bieden ondersteuning en begeleiding.

We ondersteunen werkzoekenden met ondernemersambities om op een duurzame manier de stap naar ondernemen in hoofdberoep te zetten. Daarvoor is er een aanbod voorzien met diverse begeleidingstrajecten, die ook in 2024 liepen:

- begeleiding, coaching en opleiding via trajecten naar ondernemerschap voor elke niet werkende werkzoekende (samenwerking VDAB - VLAIO),
- het kosteloos volgen van door VDAB erkende Syntra-opleidingen waar de component ondernemerschap aanwezig is.

⁶ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'De Vlaamse jobbonus'

Deze maatregelen geven kandidaat-ondernemers de mogelijkheid om hun sociale uitkeringen tijdens het traject te behouden. Na het doorlopen van het traject, voorziet de Vlaamse Overheid nog een financiële incentive voor werkzoekenden die effectief gestart zijn met een zelfstandige activiteit in hoofdberoep in de vorm van een tweejarige transitiepremie⁷.

Hogerop⁸ werd ook al de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen vermeld als stimulans voor de overstap naar ondernemerschap.

OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven

Om de vele openstaande vacatures (de laatste 12 maanden bijna 300.000 vacatures ontvangen bij VDAB⁹) in te vullen en de goede werking van de arbeidsmarkt te verzekeren, volstaat het niet langer om ons activeringsbeleid uitsluitend toe te spitsen op de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Dit aantal is nog steeds laag waardoor we ons bijkomend willen richten op de bestaande arbeidsreserve. In 2022 was 21,0% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd niet-beroepsactief. Binnen deze groep vinden we onder meer 125.000 huisvrouwen en -mannen en bijna 215.000 arbeidsongeschikten. Ook de administratieve RIZIV-data bevestigen deze laatste trend. In 2023 waren bijna 270.000 Vlamingen op beroepsactieve leeftijd langdurig (> 1 jaar) ziek. Dit is meer dan er werkzoekenden zonder werk ingeschreven waren bij VDAB.

Algemene krijtlijnen van de aanpak naar niet-beroepsactieven

- Om iedereen kansen te bieden op duurzaam werk, heeft VDAB in de voorbije jaren ingezet op zijn rol als connector ten aanzien van de verschillende stakeholders die nodig zijn om deze ambitie waar te maken. Zo heeft VDAB de samenwerking versterkt met instanties zoals RIZIV/ziekenfondsen, OCMW's, DG HAN (voor personen met een erkenning handicap) en hen gesensibiliseerd om werk bespreekbaar te maken bij hun doelgroep.
- Ook vanuit de lokale partnerschappen die in 2024 in het kader van de ESF+oproep 'lokale partnerschappen' zijn opgestart, willen we connecties en samenwerkingen tot stand brengen tussen lokale overheden, VDAB en andere relevante dienstverleners. Het doel is om op een integrale en klantgerichte manier de maatschappelijke inclusie te verhogen van mensen met complexe multiproblematiek, en om hen te begeleiden naar werk.
- VDAB heeft in 2024 ook verder gewerkt aan een proactieve aanpak van niet-beroepsactieven, die als doel heeft om de communicatie en dienstverlening beter af te stemmen op de doelgroep. In deze aanpak ligt de nadruk op verbindende communicatie, het luisteren naar de noden van de klant en uitgebreid informeren.
- Verder blijven we ook inzetten op een daadkrachtige aanpak ten aanzien van werkgevers, die inclusiviteit en kansen geven als expliciet uitgangspunt neemt, onder meer via jobcoaching op de werkvloer en werkplekieren.

⁷ Zie ook begroting: JB0-1JDE2CJ-WT, p38.37.

⁸ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'De Vlaamse jobbonus', p.12

⁹ Februari 2025.

Langdurig zieken re-integreren in de arbeidsmarkt

- VDAB, het RIZIV en de ziekenfondsen verhoogden het voorbije jaar de instroomcijfers van arbeidsongeschikt erkende personen in trajecten naar werk. Ondanks de gezamenlijke ambities om 12.000 trajecten op te starten binnen de raamovereenkomst, stroomden in 2024 9.588 RIZIV-gerechtigden in binnen de raamovereenkomst. De ziekenfondsen hebben 7.674 RIZIV-gerechtigden toegeleid naar VDAB. Daarnaast zetten 1.914 burgers die minstens een jaar als arbeidsongeschikt erkend zijn en zich rechtstreeks bij VDAB aanmelden spontaan de stap naar VDAB. Vanuit Vlaanderen werd de wens geuit om het pilootproject te kunnen verruimen naar personen die minder dan één jaar arbeidsongeschikt zijn. Met de verplichte inschrijving van RIZIV-gerechtigden zonder arbeidsovereenkomst met arbeidspotentieel (zoals bepaald in het federaal regeerakkoord), en ambities uit het federale regeerakkoord (o.a. de responsabilisering van ziekenfondsen en werkgever), verwachten we in 2025 de doelstelling van 12.000 trajecten te behalen, waarbij VDAB de RIZIV-gerechtigden een passend traject naar werk aanbiedt.
- VDAB zette samen met betrokken stakeholders actief en veelvuldig in op kennisdeling, sensibilisering, communicatie, versterkte samenwerking en gerichte acties zodat de dienstverlening van zowel VDAB als partners beter en breder bekend geraakt bij de behandelende en re-integratiesector, personen met een ziekte-uitkering, ondernemingen, bemiddelaars... Daarnaast spoorde VDAB het brede partnerschap aan om arbeidsongeschikt erkende burgers met nood aan ondersteuning vaker en sneller naar het dienstverleningsaanbod van VDAB en partners toe te leiden (o.a. huisartsen via lokale kwaliteitsgroepen, paramedici via opleidingen etc.). VDAB optimaliseerde het dienstverleningsaanbod om maximaal tegemoet te komen aan noden van RIZIV-gerechtigden in hun stappen naar werk.
- Sectorconsulenten bleven in het kader van de sectorconvenanten ook het belang onderstrepen van werkbaar werk en het vermijden van werkgerelateerde uitval bij ondernemingen.
- Verder lanceerde DWSE in 2024 een outreach-opdracht om burgers met gezondheidsuitdagingen vindplaatsgericht te bereiken met als doelstelling hen toe te leiden naar het ondersteuningsaanbod van VDAB en partners.

Werk- en zorgtrajecten¹⁰ evalueren en uitbreiden

- Het decreet werk- en zorgtrajecten is op 1 januari 2024 volledig in werking getreden, de wijziging van de regelgeving werd gebaseerd op verschillende evaluaties. De uitvoering van de activeringstrajecten was al vanaf 1 juli 2023 gestart op basis van de nieuwe regelgeving. Voor arbeidsmatige activiteiten, zowel in de sociale economie (AMA SE) als in het kader van het welzijns- en gezondheidsbeleid (AMA WVG), is de regelgeving sinds 1 januari 2024 in voege. De wijzigingen aan de regelgeving zijn gebaseerd op verschillende evaluaties. Tot 2029 werd een groeipad uitgetekend voor het aanbod aan werk- en zorgtrajecten.
- Na definitieve goedkeuring van het uitvoeringsbesluit lanceerde VDAB de oproep voor de casemanagers Werk en de tender voor de netwerkcoördinatoren die een

¹⁰ Zie ook begroting: JB0-1JDE2CX-IS, p.40.

netwerk van dienstverleners uit beide beleidsdomeinen vertegenwoordigen en lanceerde het Departement Zorg de oproep voor het samenwerkingsverband van de casemanagers Zorg. Vanaf 1 juli 2023 worden personen toegeleid naar de activeringstrajecten in het nieuwe regelgevende kader.

- De monitoring voor het Koninklijk Besluit van 5 mei 2019 voor het statuut van de niet-toeleidbare werkzoekenden door de bemiddelingsdiensten van de verschillende regio's werd verdergezet.
We herinneren de federale overheid ook aan onze vraag om voor uitkeringsgerechtigde werklozen die herhaaldelijk het advies Welzijn van VDAB krijgen, een ander statuut buiten de werkloosheidsverzekering te voorzien. Met de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd door de federale overheid zal samen met de minister bevoegd voor de sociale economie moeten bekeken worden wat de impact is op de toeleiding van deze personen naar werk- en zorgtrajecten en de werkloosheidsuitkering van deze personen.

NEET-jongeren opnieuw in onderwijs, opleiding of werk brengen

- De jongerenconsulenten van VDAB hebben een sterk netwerk opgebouwd met lokale spelers en vormen zo de laagdrempelige toegangspoort tot het aanbod van VDAB voor zowel scholen, jeugdwerk, jeugdwelzijnswerk als (kwetsbare) jongeren zelf. Ook in 2024 kreeg VDAB vanuit onderwijs maandelijks een lijst van ongekwalificeerde schoolverlaters. Jongeren die geen onderwijs, opleiding of vorming volgen, niet aan het werk zijn en niet gekend zijn bij VDAB, ontvingen van de jongerenconsulenten een aangepaste en persoonlijke schriftelijke communicatie, waarbij ze aangespoord werden om gebruik te maken van de VDAB-dienstverlening.
- Het lerend netwerk dat werd opgezet in het kader van de 'Youth Guarantee' tussen VDAB, Vlaamse administraties, Europa WSE en jeugdorganisaties werd in 2024 verdergezet. De doelstelling van dit netwerk is om de kansen van de NEET-jongeren te verbeteren door een brug te slaan tussen elkaars werk en op gepaste tijden elkaar te informeren.
- Daarnaast zijn VDAB en partners op 1 januari 2024 van start gegaan met de leerjobs, een instrument om ongekwalificeerde jongeren de kans te bieden om alsnog een kwalificatie te behalen (zie hoger).

Oudere werkzoekenden en werkzoekenden in SWT

- Oudere werkzoekenden en werkzoekenden in het SWT-statuuut kunnen beroep doen op de volledige dienstverlening van VDAB en krijgen op die manier een aanbod op maat en op basis van hun afstand tot de arbeidsmarkt. Omdat deze groep soms geconfronteerd wordt met specifieke noden, is hiervoor ook een intensiever aanbod op maat voorzien via vouchers. Via het vouchersysteem kunnen werkzoekenden zelf kiezen door welke organisatie ze begeleid worden. Binnen het aanbod aan partnerorganisaties waartussen de werkzoekenden kunnen kiezen, zijn er een aantal organisaties die zich meer specialiseren in de begeleiding van oudere werkzoekenden.

Gedetineerden en geïnterneerden

Werk is een onmisbare factor voor een geslaagde re-integratie in de samenleving. Met diverse acties in het kader van het Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden (STRAP) ondersteunen we gedetineerden en geïnterneerden op het vlak van werk. Daarnaast is ons beleidsdomein ook betrokken bij het ESF-project Lokale Netwerkorganisaties voor gevangenen.

- Detentiebemiddelaars bij VDAB helpen veroordeelde mensen in detentie binnen Vlaamse en Brusselse gevangenen in hun zoektocht naar werk of oriënteren hen naar een beroepsopleiding, rekening houdend met de restricties die opgelegd worden door justitie. Ze dragen zo bij aan het uitwerken van een reclasseringsplan.
- In de loop van 2024 werd de capaciteit van de detentiebemiddelaars opgetrokken met ongeveer 8 VTE's. In 2024 werden in totaal 2151 gedetineerden bemiddeld door VDAB. Er werden 930 intensieve bemiddelingen opgestart.

Sinds januari 2024 besteedt VDAB ook een afgebakend deel van de bemiddeling uit in de vorm van een tender sollicitatie-ondersteuning.

- Sinds januari 2024 lopen er projecten binnen twee oproepen, gelanceerd door Europa WSE met betrokkenheid van VDAB en het Agentschap Justitie en handhaving:
 - Enerzijds is er de oproep "Herhaling Netwerkorganisaties voor Gevangenen". Hier kregen eerder lopende projecten de kans hun verhaal te verlengen en konden ook nieuwe penitentiaire inrichtingen die voordien nog geen project hadden op het verhaal inhaken en een eigen lokale nodenanalyse en partnerschapsvorming uitvoeren. Met deze oproep blijven we kansen creëren om actief in te zetten op relevante maatregelen binnen het STRAP. De projecten lopen door tot halverwege 2025.
 - Anderzijds is er de oproep "Dienstverlening Detentie", die tot doel heeft om dienstverlening te financieren om gedetineerden tijdens de periode van detentie voor te bereiden op hun terugkeer in de samenleving en integratie op de arbeidsmarkt. Die dienstverlening vangt aan binnen de gevangenis muren. Ook deze projecten lopen door tot halverwege 2025.
- In 2024 lanceerde Europa WSE een nieuw subsidiekader voor de globale partnerschapswerking op het thema 'detentie': Oproep 91 "Re-integratiekansen voor personen in detentie". In deze oproep is het de bedoeling om prioritaire, relevante dienstverlening binnen de scope van de doelstellingen te integreren in een breder partnerschap.¹¹

De samenwerking met de lokale besturen versterken

- Het Pact 'Samen en lokaal voor Werk' tussen de sociale partners en de VVSG wilde zowel strategisch-tactisch als operationeel een kader bieden voor een versterkte lokale samenwerking. Dit om de werkzaamheidsgraad verder te verhogen en mensen te activeren en aan te trekken uit de bredere arbeidsmarktreserve, mensen aan de slag te houden in duurzame en werkbare loopbanen, ondernemingen perspectief te bieden op het vinden van het nodige talent en talent te blijven ontwikkelen en mensen te versterken via levenslang leren.
- Binnen dit 'Samen en lokaal voor Werk'-kader werd via 4 werven (1) niet-beroepsactieve personen, 2) instrumentarium, 3) samenwerking op het terrein – samenwerkingsovereenkomsten VDAB – lokale besturen en 4) data en

¹¹ De projectaanvragen voor deze oproep worden verwacht tegen 31 maart 2025, goedgekeurde projecten gaan van start vanaf 1 juli 2025.

regelgeving o.a. i.v.m. gegevensuitwisseling verder ingezet op samenwerking met de lokale besturen.

- In het voorjaar van 2024 werd het onderzoek 'Decentralisatie van arbeidstoeleiding in drie landen: inzichten voor Vlaanderen' opgeleverd.¹² Het onderzoek omvat casestudy's uit Nederland, Denemarken en Noorwegen. Tot dit onderzoek – dat in opdracht van VDAB en de daartoe opgerichte stuurgroep werd uitgevoerd door de Radboud Universiteit (Nijmegen) – was beslist door de commissie decentralisatie van de Vlaamse Regering. Dit vormde één van vier decentralisatievoorstellen (de andere binnen de beleidsvelden Werk en Sociale economie zijn: de lokale regierol, de lokale partnerschappen en de samenwerkingsovereenkomsten van VDAB, zie hierna).
- In 2024 werden – in het kader van de gelijknamige ESF-oproep (oproep 208) – lokale partnerschappen uitgerold, met als doelstelling de duurzame participatie op de arbeidsmarkt van personen met een complexe multiproblematiek te versterken. 44 lokale partnerschappen gingen van start met dienstverlening voor deze kwetsbare doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Door in te werken op diverse (levens)domeinen tracht men deze groepen richting maatschappelijke en professionele participatie te brengen. Verder werden ook drie partnerschappen voor intra-Europese migranten toegewezen en opgestart.
- VDAB heeft eind december 2024 met 268 Vlaamse steden en gemeenten een samenwerkingsovereenkomst afgesloten waarbij acties worden opgezet om bij te dragen aan de 80% Vlaamse werkzaamheidsgraad. Dat betekent dat bijna 90% van alle Vlaamse steden en gemeenten zich engageerden om op basis van de lokale arbeidsmarktuiddagingen acties op te zetten in samenwerking met VDAB en andere lokale actoren.
- Door de diversiteit van de lokale uitdagingen zijn de acties op het terrein zeer divers. In de jaarlijkse beleidsrapportage brengt VDAB een overzicht van de samenwerking op het terrein. De formele overlegstructuur op microniveau in het kader van de opvolging van de afspraken in de samenwerkingsovereenkomsten zorgt voor een permanente evaluatie en bijsturing van de acties op het terrein en laat toe beleidsontwikkelingen mee te nemen in de verdere uitwerking van het jaarlijks aanpasbaar actieplan.
- Verder werd in 2024 een aanzet tot werkingskader voor de samenwerkingsovereenkomsten VDAB & Lokale Besturen 2025-2030 voorbereid.
- Op 19/04/2024 besliste de Vlaamse Regering tot bekrachtiging en afkondiging van het decreet over de activering van leefloongerechtigden via de verplichte inschrijving bij de VDAB. Eind 2024 werden voorbereidende stappen gezet om art.11 uit het decreet vorm te geven. Daarmee wil Vlaanderen met de bevoegde Federale overheidsinstantie een werkingskader voor de activering van leefloongerechtigden afspreken.

12

<https://www.vdab.be/sites/default/files/media/files/Eindrapport%20Decentralisatie%20arbeidstoeleiding.pdf>

OD 3: Het activeringsbeleid aanscherpen via de controle van de beschikbaarheid van de werkzoekenden

- In 2024 heeft VDAB werk gemaakt van een hervorming van de gesprekken met werkzoekenden en een betere verankering van de transmissieprocedure in de systemen. Dit heeft als doelstelling om het aantal transmissies op te trekken en een daling van het aantal niet-ontvankelijke dossiers bij de Controledienst te bekomen doordat VDAB-bemiddelaars de procedure consequenter en correcter uitvoeren. Dankzij de hervorming is er ook meer informatie over de opvolgingsgesprekken en transmissies zodat bemiddelaars en leidinggevenden van VDAB beter kunnen gecoacht worden rond het organiseren en voeren van gesprekken met werkzoekenden.
- De controledienst van VDAB maakt gebruik van een feedbacksysteem om systematisch feedback te geven aan bemiddelaars in geval van niet-ontvankelijke transmissiedossiers. Daarnaast worden gedetailleerde lijsten overgemaakt zodat analyses van procedurefouten gemaakt kunnen worden tot op het niveau van de bemiddelaar. Deze gerichte feedback draagt bij aan de algemene kwaliteit van de transmissies.

OD 4: Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers

- Net zoals voor werkzoekenden, voorziet VDAB ook voor werkgevers een contactstrategie met een digitale, humaan-digitale en face-to-face laag. In 2024 werkte VDAB verder aan de face-to-face dienstverlening, waarbij VDAB-bemiddelaars en accountmanagers de werkgevers nog meer proactief benaderen en daarbij concrete oplossingen voorstellen met de nadruk op werkplekcleren en competentieversterking (o.m. vacaturegericht opleiden). VDAB zette hiervoor o.a. projectmatige samenwerkingen op met bedrijven en sectororganisaties. Daarnaast neemt VDAB ook een sensibiliserende rol op naar werkgevers om – zeker in het licht van de krappe arbeidsmarkt – nog meer open te staan voor een breder spectrum aan potentiële profielen.
- In 2024 werd het instrument van jobcoaching verder aangeboden aan werkgevers in navolging van het Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee'. Deze jobcoaching beantwoordt aan de nood die door werkgevers en nieuwe werknemers wordt ervaren om het draaideureffect tijdens het eerste jaar van tewerkstelling te voorkomen. Via ondersteuning op de werkvloer wordt de kans op duurzame tewerkstelling verhoogd, in het bijzonder wanneer er een kloof is tussen de vereiste persoonlijke vaardigheden voor de functie en het profiel van de werknemer. De noden waarop wordt gewerkt door de jobcoach kunnen heel breed zijn (soft skills, taal, gezondheidsproblemen, ...). In 2024 werden 1.523 jobcoachings opgestart.
- In 2024 werd een flankerend onderzoek afgerond waarin het volledige aanbod van jobcoaching geëvalueerd werd en de effectiviteit ervan onderzocht werd. VDAB bekijkt hoe er in 2025 met deze resultaten verder aan de slag wordt gegaan.

OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

Om de arbeidsmarkt te verruimen baseren we ons op het concentrisch model, zetten we in op een versterkte interregionale mobiliteit en het aantrekken van buitenlands talent. Indien er onvoldoende talent is in Vlaanderen, wordt er in de

andere gewesten (via samenwerking met le Forem, Actiris en ADG ¹³), de aanpalende grensregio's en in het buitenland (ook buiten de EU) gezocht, dit in samenwerking met de respectievelijke publieke tewerkstellingsdienst of andere publieke instellingen.

Versterkte samenwerking met Brussel en Wallonië

- Het samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden werd eind 2021 goedgekeurd. Het samenwerkingsakkoord zorgt voor een vlottere werking van de arbeidsmarkt om een grotere mobiliteit van werkzoekenden te realiseren tussen de gewesten. Dit samenwerkingsakkoord werd door de raden van bestuur van Actiris en VDAB vertaald in een samenwerkingsovereenkomst die in 2023 in werking is getreden. De samenwerkingsovereenkomst wordt geconcretiseerd in jaarlijkse actieplannen tussen de betrokken publieke tewerkstellingsdiensten, met acties op het vlak van o.a. mandatering van Brusselse werkzoekenden aan VDAB, het aanbod aan taalopleidingen, de gezamenlijke organisatie van jobbeurzen en gezamenlijke projectmatige acties ter bevordering van de interregionale mobiliteit.
- Om meer Waalse werkzoekenden naar Vlaanderen aan te trekken, is ook een nieuw samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en Waalse Regering in de maak over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de bevordering van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden. In 2024 werd het ontwerp van samenwerkingsakkoord voorgelegd aan de beide regeringen. Een definitieve goedkeuring moet nog volgen, waarna het akkoord in uitvoering kan komen. Intussen hebben VDAB en Forem een gezamenlijk actieplan opgezet, met acties op het vlak van o.a. het aanbod aan IBO en taalopleidingen, de gezamenlijke organisatie van jobbeurzen en gezamenlijke projectmatige acties om de interregionale mobiliteit van Waalse werkzoekenden naar Vlaanderen te bevorderen.
- VDAB en Actiris enerzijds en VDAB en le Forem anderzijds zetten in 2024 verder in op het uitwisselen van vacatures waarbij de nodige afspraken gemaakt worden voor actieve bemiddeling op vacatures in Vlaamse knelpuntberoepen.

Versterkte samenwerking in de grensregio

- VDAB werkt samen met Noord-Frankrijk in functie van de grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit en competentieversterking. Dit gebeurt in samenwerking met arbeidsbemiddelingsdiensten van aangrenzende regio's (Noord-Frankrijk en Wallonië) via het nieuwe Interreg-programma Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen. VDAB stapte in het Interregproject Skills 4.0 waarbij acties opgezet worden om bedrijven in de sector industrie te ondersteunen in hun zoektocht naar technisch talent: jongeren en volwassenen informeren en sensibiliseren over de opportuniteiten van Interreg 4.0, het bestaande opleidingsaanbod voor technische beroepen versterken opdat het beter aansluiting vindt op de (toekomstige) noden van de industrie en het inzetten op het versterken van soft skills van werkzoekenden.

¹³ Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft

- VDAB blijft inzetten op correcte informatieverstrekking m.b.t. grensoverschrijdend werken. VDAB participeert aan het netwerk van de Grensinfopunten (GIP) tussen Vlaanderen, Nederland en Duitsland. Wat betreft de informatieverstrekking aan (potentiële) grensarbeiders via het netwerk van de Grensinfopunten (GIP) heeft VDAB omwille van kostenefficiëntie beslist de dienstverlening te integreren in de digitale contactstrategie, met de focus op bemiddeling van werkzoekenden naar Vlaamse vacatures.

Aantrekken van buitenlands talent

De voorbije legislatuur werd - zowel binnen de eigen bevoegdheden als in dialoog met de federale overheid - ingezet op een zero-tolerancebeleid ten aanzien van migratiefraude en mensenhandel.

- De toelatingsvoorwaarden voor economische migratie werden aangescherpt n.a.v. recente crisissen (Borealis, Turkse visa). De nieuwe (verstrengde) regelgeving trad op 1 mei 2024 in werking en voerde een aantal specifieke weigerings- en intrekingsgronden in. Economische migratie moet garanties bieden voor de versterking van de arbeidsmarkt en het Vlaams economisch weefsel. De aangepaste regelgeving heeft het eenvoudiger gemaakt om aanvragen die daar niet aan beantwoorden te weigeren. Er werd actie genomen om aanvragen en lopende tewerkstellingen op eenvoudige wijze te kunnen toetsen aan de aangescherpte normen voor economische migratie.
- De interne arbeidsreserve wordt met voorrang geactiveerd voor alle knelpuntvacatures waarvoor geen tekort vermoed wordt. I.f.v. een doorgedreven inzet op activering, werden de toelatingsvoorwaarden voor economische migratie in de categorie 'overige' aangescherpt. De aangepaste regelgeving trad in werking op 1 mei 2024. Flankerend heeft VDAB zijn eigen interne procedures voor behandeling van deze aanvragen in de loop van 2024 herschreven en geoptimaliseerd.
- Op basis van het akkoord op de Interministeriële Conferentie over migratie van 7 juli 2023 wordt er een arbeidsrechtelijk statuut voor de Europese en buitenlandse au pairs uitgewerkt door de FOD WASO. Dit statuut dient als basis voor de nieuwe Vlaamse erkenningsregeling voor au pairbureaus. Zo kunnen enkel erkende au pairbureaus ingeschakeld worden voor de plaatsing van au pairs bij gastgezinnen, die optreden als juridische werkgever en fungeren als een uitzendbureau. Au pairs worden hierdoor ook ingekanteld in de procedure van de gecombineerde vergunning. Voor de inkanteling van de au pairs in de gecombineerde vergunning, via een verplichte plaatsing door erkende uitzendkantoren, is het wachten op het federale arbeidsrechtelijk statuut dat voor au pairs uitgewerkt wordt door FOD WASO.
- De uitbreiding van het Uniek loket 'Working in Belgium' (fase 3) zorgt ervoor dat ook korte tewerkstellingen via het Uniek Loket aangevraagd worden (arbeidskaarten) en dat meer gegevens uitgewisseld worden met de federale overheidsdiensten en met de verschillende inspectiediensten in België. De uitbreiding van de automatische gegevensstromen via het uniek loket komt de gezamenlijke strijd tegen migratiefraude en mensenhandel ten goede.
- De vorige Vlaamse regering besliste tot een verscherpte aanpak rond ketenaansprakelijkheid, waarbij ondernemingen bijkomend een gepaste zorgvuldigheid moeten betrachten bij het inschakelen van onderaannemers. Voortaan zullen er een aantal documenten zoals bewijs wettig verblijf en Dimona- of Limosa-aangiftemoeten worden opgevraagd bij de onderaannemer.

Al in de zomer van 2024 bleek uit analyses i.s.m. de RSZ dat de applicatie voor het melden wanneer een onderaannemer niet in orde is niet voor 1 januari 2025 operationeel zou zijn. Als nieuw aangetreden minister van Werk zag ik mij daardoor genoodzaakt om de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving uit te stellen. Het toepassingsgebied van de zorgvuldigheidsplicht wordt bovendien enerzijds beperkt tot een aantal risicosectoren die nader bepaald worden, en anderzijds uitgebreid naar de professionele opdrachtgever. Het voorontwerp van decreet dat deze aanpassingen doorvoert werd definitief goedgekeurd door de VR op 2 mei 2025.

Gezien de aanhoudende arbeidskrapte is een snelle en efficiënte afgifte van toelatingen voor profielen die onze arbeidsmarkt en het Vlaamse economisch weefsel komen versterken van belang. Er werden in 2024 verschillende acties ondernomen om de doorlooptijden te verkorten:

- Om in te spelen op de meer doorgedreven controles en op het gestegen aantal aanvragen voor economische migratie, werd extra personeel aangeworven binnen het Departement WSE. Inzet van extra personeel moet de stijging van het aantal aanvragen opvangen en de behandeling binnen de wettelijke doorlooptijden garanderen.
- Digitalisering vormt een tweede belangrijke factor voor een meer efficiënte dossierbehandeling. Er werd in 2024 verder geïnvesteerd in nieuwe functionaliteiten van het uniek loket. Alle betekeningen verlopen voortaan via het loket. Daarnaast werden alle voorbereidingen getroffen om het loket uit te breiden met de arbeidskaarten (opmaak nieuw Samenwerkingsakkoord Uniek loket). In 2024 werd binnen de administratie ook gestart met de analyse en ontwikkeling van een nieuwe backhand applicatie om de aanvragen voor toegang tot de arbeidsmarkt te beoordelen. Deze applicatie zal automatisch gegevens binnenhalen en laat een slimme behandeling van dossiers toe.
- Tot slot legt Europa striktere behandeltermijnen op. De administraties startten eind 2024 met de aanpassing van het Samenwerkingsakkoord gecombineerde procedure, een eerste stap in de omzetting van richtlijn 2024/1233.

Via de website [vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be)¹⁴ en 1700 worden werkgevers en mandatarissen geïnformeerd over de mogelijkheid om buitenlandse arbeidskrachten in te zetten. Na een klantenbevraging werden de inhoud en structuur van de website aangepast. Dat kan ertoe bijdragen dat meer dossiers correct en volledig worden ingediend, wat de doorlooptijden gunstig beïnvloedt.

De website *Your Flanders: let's make it work* biedt buitenlandse werknemers een eerste warm welkom in Vlaanderen. Complementair aan deze website krijgt een lokaal warm welkombeleid vorm via een projectsubsidie die de internationale huizen ondersteunt om buitenlands talent lokaal te verankeren in de maatschappij en op de arbeidsmarkt (looptijd project 2024-25).

Erkenning van buitenlands talent en competenties

- Vaardigheden en competenties werden maximaal zichtbaar gemaakt en gecertificeerd waar nodig. In samenwerking met NARIC (National Academic Recognition Information Centre) werkte VDAB aan een vlottere erkenning van diploma's voor buitenlands talent. Hierdoor werd bijgedragen aan de concurrentiepositie van Vlaanderen als kennisregio. De tender voor begeleiding bij diploma-erkenning liep in 2024 door.

¹⁴ <https://www.vlaanderen.be/werken/een-buitenlander-in-vlaanderen-tewerkstellen>

- In 2024 bleef VDAB via voucherconcessies intensieve begeleiding en bemiddeling aanbieden aan (hoogopgeleide) anderstaligen om hen te helpen duurzaam werk op niveau te vinden. Een van de verantwoordelijkheden van de partners was om de competenties van de werkzoekenden te identificeren en hun waarde op de Vlaamse arbeidsmarkt te beoordelen om zo werkgevers te overtuigen te investeren in anderstalig talent.
- Op basis van de ervaringen uit het proefproject 'jobhunting voor afgestudeerde niet-EU studenten met een zoekjaar' voorzag VDAB in 2024 informatie en dienstverlening voor deze specifieke groep werkzoekenden, om meer hoogopgeleid talent in België te werk te stellen.
- VDAB bood in 2024 ook (ver)korte technische opleidingen aan, al dan niet in een contacttaal, om nieuwkomers met relevante ervaring en competenties sneller te activeren.

Maatregelen n.a.v. de Oekraïne-crisis

Zoals hoger al aangegeven¹⁵ krijgen mensen op de vlucht uit Oekraïne conform de Europese richtlijn rond de Oekraïne-crisis meteen een volwaardig, tijdelijk verblijfsstatuut. Ze hebben dus ook dadelijk recht op werk en op begeleiding naar werk. Oekraïners die niet in aanmerking komen voor het statuut tijdelijke bescherming, krijgen een toelating tot arbeid volgens de criteria van economische migratie.

Ter voorbereiding van hun onthaal op de arbeidsmarkt en ter controle van de toegang tot de arbeidsmarkt, voerde het Departement Werk en Sociale Economie maatregelen uit op volgende domeinen: de versterking van de dienst economische migratie en een verhoogd toezicht en handhaving door de Vlaamse Sociale Inspectie. Deze maatregelen werden op 9 juni 2023 door de Vlaamse Regering verlengd tot eind 2024. Daarnaast werd ook voorzien in de verlenging van de matching van arbeidsvraag en arbeidsaanbod via een (inter)sectorale aanpak (zie verder¹⁶).

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (WERK), MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-gaven	386.749	382.944	344.148	385.838	380.513	344.962

¹⁵ OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie'

¹⁶ OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik '(inter)sectorale afspraken'

WT, LO, PR						
Toe- lagen IS	601.298	619.514	620.567	596.605	613.631	614.684
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	988.047	1.002.458	964.715	982.443	994.144	959.646

Inhoudelijke toelichting:

Het inhoudelijk structurelement 'Activering (Werk)' heeft langs uitgavenzijde betrekking op veertien begrotingsartikelen. Twee begrotingsartikelen kaderen in het Vlaams Doelgroepenbeleid. Daarnaast omvat dit ISE ook de sectorale doelgroepkortingen, de uitdovende werkhervattingstoeslag, de transitiepremie, de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen, de jongerenbonus, en een subsidie aan het Sociaal Fonds voor Socio-Cultureel Werk. Onder deze ISE zitten tot slot ook enkele toelages voor de VDAB vervat: werkingsmiddelen, de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten) en de investeringsmiddelen.

In paragraaf 1.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

De maatregelen onder het ISE 'Activering (Werk)' kenden bij BA 2024 samen een toegekend krediet ten belope van 988.047 keuro VAK en 982.443 keuro VEK. Omwille van enkele kredietherverdelingen doorheen het jaar is dit budget toegenomen met 14.411 keuro VAK en 11.701 keuro VEK.

De kredieten verhoogden met 19.077 keuro in VAK en VEK als gevolg van herverdelingen in het kader van de overschrijding van de spilindex (+6.811 keuro), de toekenning van bijkomende loonmiddelen aan de VDAB in uitvoering van het sectoraal akkoord 2020-2022 (+5.599 keuro), de opvraging van middelen uit de Oekraïne-provisie (+4.016 keuro), de bijkomende financiering van aflopende VOP-dossiers (+2.500 keuro) en de uitvoering van Expeditie Talent (+151 keuro).

Aan VAK-zijde werd de stijging van het beschikbare krediet gedeeltelijk gecompenseerd door de herverdeling van 4.666 keuro VAK naar het Vlaams opleidingsverlof voor het opvangen van een tekort.

Aan VEK-zijde waren de voornaamste kredietbewegingen buiten begrotingsronde de opvraging van 1.910 keuro VEK uit de relanceprovisie in het kader van de uitvoering van het relanceproject VV128 – Digitale Vaardigheden en de herverdeling van 9.286 keuro VEK voor het opvangen van VEK-tekorten bij het Vlaams opleidingsverlof en de IT apparaatskredieten.

Bij de uitvoering van de begroting zien we een benutting van 96,2% in VAK en 96,5% in VEK. Concreet betekent dit dat 37.743 keuro VAK en 34.498 keuro VEK niet werd benut.

Deze onderbenutting is voornamelijk toe te schrijven aan de doelgroepverminderingen Sociale Zekerheid waar de realisatie 19.797 keuro VAK/VEK onder het beschikbare krediet bleef, de sectorale doelgroepkortingen waarvoor 7.719 keuro VAK/VEK minder uitgegeven werd dan gebudgetteerd, de uitdovende maatregel werkhervattingstoeslag waarvoor 2.632 keuro VAK/VEK minder uitgegeven werd dan gebudgetteerd en de jobbonusPLUS waar het

gerealiseerde VAK 4.544 keuro en het VEK 1.284 keuro lager lag dan het beschikbare krediet.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

JB0-9JDEACI-OW – ONTVANGSTEN BEROEPSKAARTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Een buitenlander die als zelfstandige wil werken in België, heeft daarvoor een beroepskaart nodig. Via de aanvraag van de beroepskaart wordt de toestemming verkregen om een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Bepaalde categorieën van buitenlanders zijn vrijgesteld van die verplichting, zoals onderdanen van een EU-lidstaat of van IJsland, Noorwegen, Liechtenstein of Zwitserland.

Het beleid rond de beroepskaarten kan gesitueerd worden onder operationele doelstelling 5 'Talent van buiten Vlaanderen aantrekken'.

Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten die voortvloeien uit de betalingen verschuldigd voor zowel het aanvragen als het afleveren van beroepskaarten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	190	0	0
BA-JR 2024	190	0	0
BU 2024	154	0	0

Inhoudelijke verklaring:

Bij BO/BA 2024 werden de ontvangsten voor 2024 geraamd op hetzelfde niveau als de raming voor 2023, namelijk 190 keuro.

De realisatie 2024 ligt met 154 keuro evenwel 36 keuro of 18,9% lager dan verwacht.

Deze minderontvangst is toe te schrijven aan het feit dat er 18,4% minder beroepskaarten werden toegekend. In 2024 werden 429 beroepskaarten toegekend terwijl dit in 2023 nog 526 was.

Uitgaven

JB0-1JDE2CA-WT – DOELGROEPVERMINDERINGEN SOCIALE ZEKERHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', meer precies het luik 'Een gericht doelgroepenbeleid'.

Met dit beleid wil men de aanwerving en tewerkstelling ondersteunen van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt. Dit begrotingsartikel bevat de RSZ-verminderingen inzake het hervormde Vlaamse doelgroepenbeleid voor jongeren en ouderen en de uitdovende RSZ-verminderingen voor langdurig werkzoekenden en werknemers getroffen door herstructurering.

De maatregel doelgroepvermindering mentors is terug te vinden onder begrotingsartikel JB0-1JFE2FD-WT aangezien deze doelgroepvermindering aansluit bij het inhoudelijk structuurelement 'Competenties'. Hier worden evenwel enkel nog achterstallen aangerekend. Sinds 1 september 2023 is de doelgroepvermindering mentors immers geheroriënteerd naar de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekieren (begrotingsartikel JB0-1JFE2FE-WT).

Het Vlaamse doelgroepenbeleid omvat ook de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP – begrotingsartikel JB0-1JDE2CB-WT).

In 2023 zag een nieuwe doelgroepvermindering het licht, namelijk deze voor personen zonder recente duurzame werkervaring. Personen zonder recente duurzame werkervaring worden gedefinieerd als personen die vóór hun indiensttreding minstens twee jaar als niet-werkende werkzoekende zijn ingeschreven bij de VDAB, die niet meer deeltijds leerplichtig zijn en de wettelijke pensioenleeftijd niet bereikt hebben in het kwartaal van indiensttreding. Deze doelgroepvermindering trad in werking op 1 oktober 2023 en vervangt de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden.

Deze nieuwe maatregel kreeg, net als de doelgroepverminderingen voor jongeren en ouderen, de vorm van een RSZ-vermindering.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	218.488	218.497	198.700	218.488	218.497	198.700

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd voor dit begrotingsartikel een budget voorzien van 218.488 keuro VAK/VEK. Dit budget werd enkel gewijzigd naar aanleiding van de herverdeling uit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding in 2024 van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen: +9 keuro.

De realisatie op dit begrotingsartikel in ORAFIN bedraagt 198.700 keuro. Dit is 90,9% of 19.797 keuro minder dan het voorziene budget.

Doelgroepvermindering	Budget	2024 Inhoudingen	Afrek. 2023	Realisatie ORAFIN	Delta Kolom2 en budget
Oudere werknemers	167.009	169.595	-5.397	164.198	2.586
Jongeren	32.416	17.695	-1.129	16.566	-14.721
Langdurig werkzoekenden	0	0	2	2	0
Herstructurering	0	0	0	0	0
Gesco's	622	1.914	1.725	3.639	1.292
Activa Preventie	0	0	0	0	0
Personen zonder recente duurzame werkervaring	18.450	15.546	-1.251	14.295	-2.904
	218.497	204.750	-6.050	198.700	-13.747

De uitgaven 2024 zoals terug te vinden in ORAFIN bevatten echter ook nog een beperkt stuk technische afrekening voor 2023. Uit de rapportering van de definitieve realisaties 2023 door de RSZ blijkt dat de uiteindelijke uitgaven in 2023 voor de doelgroepverminderingen voor jongeren en oudere werknemers respectievelijk 1.129 keuro en 5.397 keuro lager lagen dan de voorlopige realisaties die door RSZ werden gerapporteerd bij de afsluiting van begrotingsjaar 2023. Wanneer we dat buiten beschouwing laten, komen we aan een uitgave van 204.750 keuro (of 93,7%). Het bedrag van de uitgaven 2024 komt overeen met de inhoudingen die ons door de RSZ voor de verschillende doelgroepverminderingen werden aangerekend. De voorlopige afrekening voor 2024 was niet tijdig beschikbaar om nog op 2024 geboekt te worden. De finale afrekening voor 2024 is nog in opmaak.

Hervormd en versterkt doelgroepenbeleid

De uitgaven voor de oudere werknemers lagen 2.586 keuro hoger dan het bij BA 2024 voorziene budget, terwijl de uitgaven voor de jongeren 14.721 keuro lager lagen dan het voorziene budget.

De maatregelen onder dit begrotingsartikel zijn overgekomen naar aanleiding van de 6de staatshervorming, maar worden nog steeds beheerd door de RSZ. We beschikken dus via de rapportering van de RSZ over de bedragen die geboekt worden, maar niet over bijkomende informatie (zoals bijvoorbeeld het onderscheid hervormd-versterkt).

Bij BO 2024 werd een extra daling van het budget ingeschreven ten belope van 47.800 keuro, naast eerder afgesproken besparingen van 220.000 keuro (Regeerakkoord 2019-2024) en 211.816 keuro (extra afspraken bij BO 2022 en BO 2023). Bij BO 2024 werd beslist om de doelgroepverminderingen voor jongeren en oudere werknemers volledig te laten uitdoven met ingang van 1 juli 2024.

We stellen begin 2025 vast dat de totale uitgaven voor doelgroepverminderingen sociale zekerheid in 2024 gedaald zijn met 426.835 keuro ten opzichte van de realisatie 2019 (631.585 keuro).

Niet-hervormd doelgroepenbeleid

Voor de doelgroepvermindering voor Gesco's ging de RSZ uit van een raming voor 2024 die heel wat hoger lag dan het budget van 622 keuro dat bij BA 2024 werd ingeschreven. Aangezien de inhoudingen door de federale operatoren gebaseerd zijn op hun eigen ramingen werd voor deze doelgroepvermindering in 2024 een totaal bedrag van 1.914 keuro ingehouden. De afrekening 2024 van RSZ zal duidelijk maken wat de uiteindelijke realisatie voor 2024 is.

Nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring

In 2024 was deze nieuwe doelgroepvermindering voor het eerst een volledig jaar in voege. Deze maatregel zit dan ook nog niet helemaal op kruissnelheid. De uitgaven voor 2024 bedroegen 15.546 keuro en bleven daarmee 2.904 keuro onder het voorziene budget van 18.450 keuro. Naar verwachting zal de maatregel in 2025 nog verder groeien.

JB0-1JDE2CB-WT – VOP

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) is een premie voor een werkgever die een persoon met een arbeidshandicap aanwerft of heeft aangeworven. De VOP compenseert de bijkomende inschakelingskosten, ondersteuningskosten en de eventueel lagere productiviteit omwille van de arbeidshandicap. De VOP kaderde dan ook in operationele doelstelling 2 'Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven'.

Sinds 1 juli 2023 worden er binnen de VOP-maatregel geen nieuwe aanvragen meer goedgekeurd. Nieuwe aanvragen worden behandeld binnen het nieuwe beleidskader Individueel Maatwerk (IMW) waarin deze maatregel wordt ingekanteld. Enkel de lopende dossiers binnen VOP zullen verder worden betaald. Gezien de VOP-maatregel aflopend is en geen nieuwe dossiers meer worden geïnitieerd, zal de kredietbehoefte stelselmatig dalen tot deze volledig uitgedoofd zal zijn.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	72.645	76.163	76.007	72.645	76.163	76.005

Inhoudelijke toelichting:

Sinds 1 juli 2023 wordt uitvoering gegeven aan het nieuwe decreet maatwerk bij individuele Inschakeling van 14 januari 2022. Hiertoe werd het volledige budget van de VOP geraamd en werd een opsplitsing gemaakt tussen het gedeelte VOP'ers die naar IMW overgaan en het gedeelte VOP'ers die met hun lopend dossier onder de uitdovende maatregel VOP blijven.

Het decretaal krediet bij BA 2024 bedroeg 72.645 keuro. Tijdens het jaar werd er 1.018 keuro extra budget aan het begrotingsartikel toegekend vanuit de centrale

indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen in april 2024 (918 keuro) en januari 2025 (100 keuro).

Daarnaast werd, conform het specifieke herverdelingsartikel, artikel 59§2 van het decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024, 2.500 keuro herverdeeld van het begrotingsartikel IMW loonpremie (JB0-1JEC2HG-WT) naar dit artikel voor de financiering van de aflopende dossiers op de Vlaamse ondersteuningspremie. Het aantal dossiers dat nog onder de VOP-maatregel geressorteed blijft, bleek hoger te zijn dan initieel geraamd. Zodoende werd er bij de begrotingsronde BO 2024 een te groot gedeelte van het voormalige VOP-krediet herverdeeld naar de rechtsopvolger.

Het beschikbare krediet na bovenstaande herverdelingen bedroeg 76.163 keuro VAK/VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg in 2024 uiteindelijk 76.007 keuro in VAK en 76.005 in VEK of 99,8% van het beschikbare krediet. De geraamde kost van het vierde kwartaal 2024, dat op de overlopende rekeningen werd geplaatst bedraagt 16.756 keuro.

JB0-1JDE2CD-WT – JOBBONUS PLUS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de jobbonusPLUS en draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'. Via de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden met een laag inkomen.

De doelgroep zijn de personen die op basis van hun prestaties en de hoogte van hun loon als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan hun overstap naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep recht hadden op een jobbonus.

De startende zelfstandige ontvangt maximaal twee keer een premie. Deze premies zijn sinds refertejaar 2024 (i.e., voor zelfstandigen die gestart zijn in hoofdberoep vanaf 2024 of later) opgetrokken van 600 euro naar 650 euro (VR 2024 0305 DOC.0641/2BIS). De eerste premie wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. De tweede premie wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

De jobbonusPLUS en de transitiepremie kunnen niet gecumuleerd worden. In het geval een begunstigde reeds de transitiepremie ontvangt, zal hij/zij geen jobbonusPLUS meer kunnen krijgen. In het geval er reeds een jobbonusPLUS werd uitbetaald en er daarna nog een transitiepremie wordt toegekend, zal het bedrag van de transitiepremie verminderd worden met het uitbetaalde bedrag van de jobbonusPLUS.

De jobbonus en de jobbonusPLUS zijn operationeel sterk aan elkaar gelinkt. Voor de uitbetaling van de jobbonusPLUS wordt gebruik gemaakt van het bestand van de rechthebbenden van de jobbonus. Vervolgens wordt er gekeken wie van deze rechthebbenden gestart is als zelfstandige in hoofdberoep. Begunstigden van de jobbonusPLUS zullen op basis van controles en gegevens worden geïdentificeerd

en vervolgens automatisch een jobbonusPLUS toegekend krijgen. Uitbreidingen van de doelgroep voor de gewone jobbonus kunnen dus ook gevolgen hebben voor de jobbonusPLUS.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	16.615	11.105	6.561	16.615	7.822	6.538

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd voor de jobbonusPLUS een budget voorzien van 16.615 keuro VAK/VEK. Naar aanleiding van de spilindexoverschrijding voor de overheidswedden en sociale uitkeringen van april 2024 en januari 2025 werd dit budget tijdens het jaar nog verhoogd met respectievelijk 231 keuro en 25 keuro via een herverdeling uit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR).

Het verschil in VAK- en VEK-budget is ontstaan door een aantal herverdelingen die na de BA 2024 hebben plaatsgevonden:

- 2.666 keuro VAK is herverdeeld naar het begrotingsartikel JB0-JFE2FB-WT voor het opvangen van tekorten op het budget voor het VOV;
- 3.100 keuro VAK is herverdeeld naar de VDAB (JB0-1JDE2CY-IS) voor de ondersteuning van getroffen werkgevers en werknemers ten gevolge van de toegenomen faillissementen en herstructureringen in de Vlaamse industrie;
- 9.049 keuro VEK werd herverdeeld en gebruikt voor het opvangen van een VEK-tekort bij VOV en de IT-apparaatskredieten.

In 2024 werd 6.561 keuro VAK benut, wat overeen komt met 59,1% van het krediet na herverdelingen. Er werd in totaal ook voor 6.538 keuro vereffend, wat overeenkomt met een benuttingspercentage van 83,6% van het krediet na herverdelingen. Het beperkte verschil tussen de VAK- en VEK-benutting is te verklaren door twee vastleggingen voor de operationele ondersteuning van de maatregel die finaal niet vereffend zijn.

Op basis van realisatiegegevens uit voorgaande jaren werden in 2024 in totaal 9.417 dossiers aangerekend voor eerste schijven aan starters 2024 (650 euro per dossier) en 3.231 dossiers voor tweede schijven aan starters 2023 (600 euro per dossier).

De maatregel van de jobbonusPLUS is relatief nieuw. Operationeel loopt de maatregel nog niet lang op kruissnelheid. Daardoor moet een groot deel van de dossiers worden aangerekend via de overlopende rekening. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met dossiers van rechthebbenden die nog een verklaring op eer moeten invullen over de de-minimissteun. Dit wordt finaal niet door alle rechthebbenden gedaan. Er wordt echter hard ingezet op heldere communicatie om de rechthebbenden te bereiken en te informeren.

De maatregel is operationeel sterk gelinkt aan de Jobbonus voor loontrekkenden, die vanaf eind 2022 voor het eerst werd uitbetaald. Voor de uitbetaling van de jobbonusPLUS wordt gebruik gemaakt van het bestand van de rechthebbenden van de Jobbonus voor loontrekkenden. In het kader van de Jobbonus voor

loontrekkenden werd bij BO 2024 beslist de loongrenzen uit te breiden en het basis-premiebedrag van de Jobbonus te verhogen. De komende jaren zullen de uitgaven voor de jobbonusPLUS verder stijgen ten gevolge hiervan. Daarnaast zullen de tweede schijven die in 2025 worden aangerekend (voor starters 2024) ook 650 euro bedragen in tegenstelling tot 2024 (waar starters 2023 nog een schijf van 600 euro krijgen).

JB0-1JDE2CE-WT – WERKHERVATTINGSTOESLAG

Korte inhoud begrotingsartikel:

De werkhervattingstoeslag (WHT) is een maandelijks forfaitaire premie voor oudere werklozen vanaf 55 jaar die het werk hervatten als loontrekkende, statutair personeelslid of als zelfstandige.

De bestaande maatregel WHT werd geheroriënteerd, waardoor sinds 15 maart 2018 geen nieuwe instroom meer mogelijk is.

Het budget dat vrijkomt omwille van de uitdoof van de WHT wordt geheroriënteerd naar (1) de transitiepremie voor werkzoekenden die ondernemer worden, en (2) de werk-zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten).

Deze maatregel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	3.707	3.768	1.136	3.707	3.768	1.136

Inhoudelijke toelichting:

De maatregel van de werkhervattingstoeslag werd overgedragen bij de 6de staatshervorming, maar wordt nog steeds beheerd door de federale operator RVA. Bij de BA 2024 werd een decretaal budget van 3.707 keuro voorzien. Dit bedrag werd verhoogd met 61 keuro afkomstig uit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen in april 2024.

Eind 2024 waren er, met betrekking tot begrotingsjaar 2024, inhoudingen aangerekend voor een totaalbedrag van 1.136 keuro VAK/VEK. Het gemiddelde inhoudingstempo daalde gestaag gedurende het jaar en is sterk gedaald ten opzichte van 2023. De realisatie voor 2024 bleef dan ook 2.632 keuro onder het beschikbare krediet, wat overeen komt met een realisatiegraad van 30,1%. De uitgaven voor de WHT zijn dus veel sterker gedaald dan ingeschat, als gevolg van de uitdoof van deze maatregel. In 2025 zal de uitdoof echter vermoedelijk vertragen ten gevolge van de afgenomen uitstroom door de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd.

JB0-1JDE2CF-WT – JONGERENBONUS EN STARTBAANOVEREENKOMSTEN GEWEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de jongerenbonus, meer precies voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken'. Dit project heeft tot doel bijkomende tewerkstelling ten gunste van laaggeschoolde jongeren van minder dan 30 jaar in de social profit te creëren, door de loonkost te financieren.

Deze maatregel betreft recurrent beleid dat bijdraagt tot operationele doelstelling 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Daarnaast wordt er ook verwezen naar de startbaanovereenkomsten – Gewest waarvoor in 2024 geen middelen meer voorzien zijn op dit begrotingsartikel. De verwijzing naar de 'globale projecten – startbaanovereenkomsten' wordt voorlopig nog behouden in de benaming van het begrotingsartikel, aangezien er nog openstaande dossiers zijn waarvoor werkgevers in principe nog betaalaanvragen kunnen indienen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.500	1.500	949	1.500	1.500	949

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd een maximale budgettaire enveloppe voorzien van 1.500 keuro voor deeltijdse tewerkstelling voor deeltijds lerenden, dat als enige deelproject in het kader van de jongerenbonus nog wordt verdergezet. In 2024 werden 4 voorschotten betaald voor een totaalbedrag van 635 keuro. De afrekening van 2024 wordt geraamd op 292 keuro. De afrekening is voorzien op de overlopende rekening. Dit brengt de geraamde totale uitgave voor 2024 op 927 keuro.

	Q1	Q2	Q3	Q4	Afrekening	TOTAAL
2021	271	260	185	231	410	1.357
2022	279	258	205	229	183	1.154
2023	243	226	203	178	302	1.130
2024	190	193	130	122	292 (raming)	927

De afrekening van 2023 bedroeg 302 keuro en ligt dus 22 keuro hoger dan het bedrag dat op de overlopende rekening werd voorzien (280 keuro).

In het 3^e en 4^e kwartaal zijn de voorschotten beduidend lager. Vanaf schooljaar '24-'25 zijn er blijkbaar heel wat meer jongeren die via een OAO opgeleid worden. Deze jongeren ontvangen een leervergoeding i.p.v. een loon. Deze leervergoeding ligt ook een stuk lager.

De totale geraamde uitgave voor 2024 van 927 + de meeruitgave van 22 keuro voor de afrekening van 2023 brengt de uitvoering van 2024 op 949 keuro. Daarmee komen we op een realisatiegraad van 63,3%.

JB0-1JDE2CG-WT – SECTORALE DOELGROEPVERMINDERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat enerzijds de kredieten voor de doelgroepkortingen van de werkgeversbijdragen voor de (maritieme) baggersector, de zeesleepvaartsector en de koopvaardij, en van de werknemersbijdragen voor de koopvaardij. Anderzijds omvat dit begrotingsartikel ook de kredieten voor de doelgroepkortingen voor de sectoren onthaalouders, kunstenaars en dienstboden.

Deze maatregelen worden beheerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) en dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', meer precies het luik 'Sectorale korting'.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	58.867	58.867	51.148	58.867	58.867	51.148

Inhoudelijke toelichting:

Voor de sectorale doelgroepverminderingen werd bij BA 2024 een decretaal budget voorzien van 58.867 keuro VAK/VEK. Dit budget wijzigde daarna niet meer.

De uitvoering van deze maatregel bedroeg in 2024 51.148 keuro VAK/VEK. Dit stemt overeen met 86,9% van het beschikbare budget. Deze onderbenutting is grotendeels te wijten aan een lagere realisatie op de RSZ-korting voor de onthaalouders (van 1.037 keuro) en de werknemers- en werkgeversbijdrageverminderingen voor de koopvaardijsector (van 1.332 keuro en 6.887 keuro respectievelijk). Bij de werkgeversbijdrageverminderingen voor de bagger- en sleepvaartsector was er dan weer een beperkte meeruitgave van 1.650 keuro ten opzichte van het voorziene budget.

JB0-1JDE2CH-WT – TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSINCENTIVES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de op 1 oktober 2023 stopgezette maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' (AWI) en de kredieten voor de resterende DAC'ers en GESCO's bij vzw's.

De maatregel 'Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden' is sinds 1 oktober 2023 hervormd tot een doelgroepkorting voor personen zonder recente duurzame werkervaring. De AWI-premie kon met andere woorden tot 30 september 2023 aangevraagd worden.

Daarnaast bevat dit begrotingsartikel ook de GESCO- en de DAC-kredieten. Het zijn beide tewerkstellingsprogramma's die gericht waren op de directe jobcreatie. In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 is beslist om beide maatregelen stop te zetten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	5.228	5.228	4.053	5.782	5.545	4.892

Inhoudelijke toelichting:

In onderstaande samenvattende tabel splitsen we de cijfers uit bovenstaande tabel op naargelang de onderliggende maatregelen die vanop dit begrotingsartikel gefinancierd worden.

	AWI		DAC		GESCO		Totaal	
	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK
1 ^e BA	53	607	4.150	4.150	1.025	1.025	5.228	5.782
Herverdelingen		-237						-237
1 ^e BA JR	53	370	4.150	4.150	1.025	1.025	5.228	5.545
BU	-730	383	3.936	3.662	847	847	4.053	4.892
Bestedingsgraad	-1.377,4%	103,5%	94,8%	88,2%	82,6%	82,6%	77,5%	88,2%

Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden

Het decretaal toegekende krediet voor de stopgezette maatregel aanwervingsincentives voorlangdurig werkzoekenden bedroeg bij BA 2024 53 keuro VAK en 607 keuro VEK.

Buiten begrotingsronde werd er een herverdeling doorgevoerd vanuit dit begrotingsartikel ten belope van 237 keuro VEK voor de financiering van het VEK-tekort bij de werkingskredieten (JB0-1JAE2ZZ-WT) en het Vlaams Opleidingsverlof (JB0-1JFE2FB-WT). Het beschikbare VEK-krediet bedroeg op het jaareinde daardoor 370 keuro.

Op dit begrotingsartikel was er een negatieve VAK-uitvoering, meer bepaald -730 keuro, zichtbaar. Deze negatieve uitvoering is te wijten aan de overlopende rekening 2023. Per vergissing werd het voorziene VEK-bedrag 2023 (530 keuro) op de overlopende rekening zowel in VAK als in VEK 2023 aangerekend door het centraal boekhoudkantoor en tegengeboekt begin 2024 (-530 keuro). Gezien boekjaar 2023 was afgesloten op het moment dat deze vergissing werd vastgesteld, was er geen correctie meer mogelijk. Daarnaast diende er finaal voor minder dossiers een tweede schijf te worden vastgelegd (wegens uitval), dan voorzien in de raming van de overlopende rekening 2023.

De VEK-uitvoering bedroeg 383 keuro VEK of 103,5% van het beschikbare krediet. 12 keuro VAK en 13 keuro VEK hiervan betreft een raming voor de overlopende rekening. Bij het afsluiten van het boekjaar 2024 bleek dat er aantal dossiers niet zijn doorgestroomd naar de berekeningsapplicatie waardoor deze later worden uitbetaald. De middelen hiervoor werden voorzien op de overlopende rekening 2024. De budgetoverschrijding is mede hierdoor te verklaren. Bij het opstellen van de herverdeling, waarbij 237 keuro VEK werd herverdeeld vanuit deze maatregel, werd immers geen rekening gehouden met dit technisch probleem.

DAC

Het decretaal toegekende krediet voor de maatregel DAC bedroeg bij BA 2024 4.150 keuro VAK/VEK.

De uitvoering bedroeg 3.936 keuro VAK of 94,8% van het beschikbare VAK-krediet en 3.662 keuro VEK of 88,2% van het beschikbare VEK-krediet. De onderbenutting kan verklaard worden door de foutenmarge bij de geraamde jaarlijkse uitdoof. De uitdoof door uitdiensttreding was vooral gesitueerd in de 2e jaarhelft of werd laattijdig gemeld door de werkgever.

Gezien nog niet alle kosten m.b.t. 2024 gekend waren bij het afsluiten van het boekjaar, werden deze kosten geraamd en aangerekend op de begroting 2024 via de overlopende rekening. Het ging hierbij o.a. om de afrekening 2024 van de arbeidsongevallenverzekering van bedienden en arbeiders. De raming bedroeg in totaliteit 58 keuro VAK en 87 keuro VEK.

GESCO

Het decretaal toegekende krediet voor de maatregel GESCO bedroeg bij BA 2024 1.025 keuro VAK/VEK.

De uitvoering bedroeg 847 keuro of 82,6% van het beschikbare krediet. De onderbenutting kan verklaard worden door de foutenmarge bij de geraamde jaarlijkse uitdoof. De uitdoof door uitdiensttreding was vooral gesitueerd in de 2e jaarhelft van 2024.

Net zoals voor de maatregel DAC waren nog niet alle kosten m.b.t. 2024 gekend bij het afsluiten van het boekjaar. Deze kosten werden geraamd en werden aangerekend op de begroting 2024 via de overlopende rekening. Het ging in totaliteit om 15 keuro VAK/VEK.

JB0-1JDE2CJ-WT – TRANSITIEPREMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de financiering van de transitiepremie en dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'- luik 'Ondernemerschap stimuleren'.

De transitiepremie is een maatregel die werkzoekenden wil stimuleren een zelfstandige activiteit in hoofdberoep op te starten.

De transitiepremie is van toepassing op uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, ongeacht de leeftijd, die starten als zelfstandige in hoofdberoep, na het volgen van een pre-starterstraject. Het is een premie voor maximaal 24 maanden, startend aan 500 euro/maand en (per kwartaal) dalend tot 150 euro/maand voor het laatste kwartaal. Het maximale (niet-geïndexeerde) bedrag dat men gespreid over 24

maanden kan ontvangen, is 7.800 euro. Vóór de uitbreiding naar alle uitkeringsgerechtigde werkzoekenden ongeacht de leeftijd was dat 15.600 euro.

De transitiepremie werd ook toegankelijk gemaakt voor niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden zonder werk. Afhankelijk van de inschrijvingsduur bij de VDAB wordt een halve premie (na minstens 12 maanden inschrijving) of kwart premie (na minstens 6 maanden inschrijving) toegekend.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	8.379	6.480	5.594	6.914	7.015	5.594

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd op dit begrotingsartikel een VAK-krediet van 8.379 keuro voorzien en een VEK-krediet van 6.914 keuro.

Deze bedragen werden verhoogd met 101 keuro VAK/VEK afkomstig uit de indexprovisie ten gevolge van de overschrijding in 2024 van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen.

Na BA 2024 werd nog een kredietherverdeling buiten begrotingsronde van 2.000 keuro VAK doorgevoerd om een geraamd tekort bij het Vlaams opleidingsverlof op te vangen.

In 2024 werd 5.594 keuro VAK/VEK besteed of 86,3% van het na herverdeling nog resterende VAK-krediet en 79,7% van het VEK-krediet.

JB0-1JDE2CK-WT – SOCIAAL FONDS VOOR HET SOCIO-CULTUREEL WERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel werden voorzien voor Taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering.

In het licht van het kerntakendebat bij VDAB werd beslist om deze subsidiëring en dus ook de bijhorende middelen over te hevelen naar het departement WEWIS.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.320	1.336	0	1.320	1.336	0

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet voor 2024 bedroeg 1.320 keuro VAK en VEK.

Dit bedrag werd geïndexeerd volgens dezelfde modaliteiten die van toepassing waren bij VDAB. Het budget wordt bijgevolg verhoogd met een index van 16 keuro, waardoor het beschikbare budget voor 2024 in totaal 1.336 keuro bedraagt.

De Inspectie van Financiën behoudt het ongunstige advies ter toekenning van een subsidie van maximaal 1.320 keuro aan vzw Sociaal Fonds voor Sociaal-Cultureel Ondernemen omwille van verschillende redenen zoals retroactiviteit en het niet-voldoen aan de voorwaarden van artikel 76/2 omtrent het subsidiekader.

Er werd daarom beslist geen subsidie toe te kennen in 2024.

JB0-1JDE2CL-IS – VLAAMSE RADIO- EN TELEVISIEOMROEP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevatte in 2022 en 2023 een facultatieve toelage voor de VRT, naar aanleiding van het project 'JumpJobs',

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Vanaf 2024 neemt VDAB een trekkersrol in het project JumpJobs waardoor de beslissingen en financiering volledig bij VDAB ligt. Bijgevolg zijn er geen middelen meer voorzien op dit toelageartikel.

JB0-1JDE2CX-IS – VDAB - WERK-ZORGTRAJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'. Dit begrotingsartikel bevat de kredieten in het kader van het W²-decreet. Bij uitvoering van het decreet werk-welzijn, zijn zowel werk- als zorgcoördinatoren voorzien die een gezamenlijke rapportering dienen op te stellen voor de werkwelzijnstrajecten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	4.685	4.740	4.740	4.685	4.740	4.740

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2024 decretaal toegekende krediet bedroeg 4.685 keuro VAK en VEK voor de uitvoering van 1237 begeleidingstrajecten. Daar kwam nog 55 keuro VAK/VEK bij via herverdeling buiten begrotingsronde uit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijdingen april 2024 en januari 2025 van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 4.740 keuro VAK en VEK of 100% van de beschikbare kredieten, aangezien het hier een toelage betreft die integraal uitbetaald werd aan VDAB.

JB0-1JDE2CY-IS – VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transitie naar werk en het faciliteren van werk, de beleidskredieten voor de loopbaancheques, de kredieten voor de financiering van de OCMW's in het kader van de begeleiding van leefloners, de middelen voor de wijk-werk-cheque en tot slot de middelen voor het beleid op het vlak van tijdelijke werkervaring en het tenderbeleid VDAB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	571.786	589.947	591.000	571.786	588.757	589.810

Inhoudelijke toelichting:

Het toegekende krediet bedroeg bij BA 2024 571.786 keuro. Via herverdelingen buiten de begrotingsronde is er een totaal beschikbaar VAK-budget van 589.947 keuro en een beschikbaar VEK-budget van 588.757 keuro.

Het gaat om onderstaande herverdelingen:

- Herverdeling uit de indexprovisie vanwege overschrijding spilindex april 2024 en januari 2025 ten bedrage van 5.295 keuro (VAK/VEK);
- Herverdeling van 151 keuro (VAK/VEK) i.v.m Expeditie Talent;
- Herverdeling van 5.599 keuro (VAK/VEK) voor de uitvoering van het sectoraal akkoord 2020-2022;
- Herverdeling van 3.100 keuro (VAK) voor acties rond de ontslagen in de Vlaamse industrie;
- Herverdeling 1.910 (VEK) vanuit de relanceprovisie voor acties binnen het relanceplan "Vlaamse Veerkracht";
- Herverdeling van 4.016 keuro (VAK/VEK) vanuit de Oekraïneprovisie voor maatregelen VDAB n.a.v. de Oekraïne-crisis gestart in 2022.

Aangezien het een toelage betreft die integraal aan VDAB wordt uitbetaalde bedraagt de realisatiegraad 100% van de beschikbare kredieten. De BU 2024 ligt 1.053 keuro hoger vanwege een anomalieboekening (zowel VAK als VEK-zijde)

omwille van de maatregelen met federaal operatorschap i.h.k.v. de 6de Staatshervorming.

JB0-1JDE5CY-IS – VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 12 'De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen'. Dit begrotingsartikel omvat de VDAB-toelage voor investeringsuitgaven, zowel van roerende als onroerende goederen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	24.827	24.827	24.827	20.134	20.134	20.134

Inhoudelijke toelichting:

Aangezien het een toelage betreft die integraal aan VDAB wordt uitbetaald, bedraagt de realisatiegraad 100% van de beschikbare kredieten.

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

VDAB heeft in 2024 de kredieten onder **ISE Activering (werk)** gebruikt om haar decretale opdrachten uit te voeren met name:

- 1) voor iedere persoon op beroepsactieve leeftijd de arbeidsbemiddeling en begeleiding met het oog op een duurzame loopbaan verzekeren, organiseren en bevorderen, en ook het loopbaanperspectief en loopbaaneigenaarschap faciliteren;
- 2) voor elke werkgever perspectief op talent verschaffen door instrumenten, arbeidsmarktinformatie, advies en ondersteuning aan te bieden om vacatures en leerwerkplekken te vervullen;
- 3) te controleren of de verplicht ingeschreven werkzoekende beschikbaar is voor de arbeidsmarkt.

Om haar decretale opdrachten uit te voeren, neemt VDAB tal van maatregelen, naast de middelen voorzien voor de lonen en de werking van het agentschap. Zo voorziet VDAB middelen voor maatregelen zoals wijk-werken, Bijzondere Tewerkstellings- Ondersteunende Maatregelen (BTOM), begeleidingsvergoedingen aan OCMW's, samenwerking met partners onder de vorm van tenders, subsidies aan derden en investeringen ter ondersteuning van deze maatregelen.

Ontvangsten

De ontvangsten van het agentschap voor ISE "activering" omvatten eigen ontvangsten, ontvangsten uit Europese fondsen en ontvangsten vanuit de toelage van de Vlaamse overheid.

- De toelages vanuit de Vlaamse overheid voorzien voor activering, ligt bij de uitvoering 4.401 keuro hoger dan begroot als gevolg van meeruitgaven door de federale actoren 6de staatshervorming (+4.401 keuro POD MI en RVA).
- De eigen ontvangsten liggen 12.129 keuro lager dan initieel begroot. De voornaamste afwijkingen t.o.v. de begroting betreffen lagere opbrengsten uit RIZIV (39.247 keuro of -9.689 keuro lager dan begroot), welke door middel van proratering opgenomen worden in de resultaten, rekening houdend met de duurtijd van de opgestarte trajecten. Het aantal opgestarte trajecten in 2024 bedraagt 9.674 tegenover 12.000 gebudgetteerde trajecten. De opbrengsten uit wijk-werken zijn 1.345 keuro lager dan begroot. Het betreft hier de inkomsten uit wijkwerkcheques. De opbrengsten van webdiensten, opbrengsten uit samenwerkingen met de sectoren en overige opbrengsten liggen 171 keuro lager dan begroot.
- De Europese ontvangsten voor het thema "activering" bedragen in totaal 15.371 keuro, tegenover een begroot bedrag van 29.993 keuro. Van dit bedrag is 12.205 keuro afkomstig uit ESF-dossiers (begroot op 29.291 keuro). Daarnaast werd 352 keuro ontvangen via het Europees Globaliseringsfonds (EGF) voor ontslagen werknemers, en 2.814 keuro uit andere Europese tussenkomsten, waarvoor oorspronkelijk 702 keuro was begroot.
- De Vlaamse co-financiering voor knelpuntopleidingen en financiering bemiddelaars binnen het Werkgelegenheidsakkoord voor 2024 bedraagt: 5.924 keuro

Uitgaven

- De personeelsuitgaven lagen in 2024 13.127 keuro of 3,4% lager dan begroot (380.033 keuro) en 1,7% lager tegenover 2023.
- Een daling van 16.434 keuro van de opgebouwde voorziening voor niet opgenomen vakantiedagen eind 2024, (reden: veranderde instructies ivm het aanleggen van deze voorziening, m.n. de bijdrage pool der parastatalen mocht hierin niet opgenomen worden); een toename van de overige/eigenlijke loonkosten met ruim 10 mio euro.
- De centrale werkingskosten arbeidsmarktbeheer, voor een totaal van 28.514 keuro, zijn 3.378 keuro lager dan begroot voor 2024 of een daling van 10,5%. De voornaamste daling doet zich voor binnen de afdeling "ontwikkeling van de dienstverlening".
- De werkingskosten I&T liggen 1.652 keuro hoger dan begroot (108.131 keuro), voornamelijk als gevolg van de noodzaak tot het extra inhuren van I&T-consultants voor de diverse I&T-projecten ter ondersteuning van de interne dienstverlening en dienstverlening met partners (projecten onder programma's "dataplatform", "data operating model & governance", "partnerbeheer", "competent 2.0" en "burger- en werkgeversplatform").
- De uitgaven voor functionele ondersteuning door de afdelingen van organisatiebeheer (ondersteunende diensten) zijn 8.791 keuro hoger dan begroot (74.423 keuro) of 13,3%. De belangrijkste minderuitgaven op de budgetten situeren zich in de werkingskosten van het personeel en de interne opleidingscel (spoor 21 het expertisecentrum bij VDAB voor leren en ontwikkeling van medewerkers) (-700 keuro). Meeruitgaven zijn er bij Communicatie (+4.912 keuro)

(+4.912 keuro door o.a. bijkomende coporate/imago campagnes en inhuring externe profielen ter ondersteuning van de afdeling) en Organisatieontwikkeling en - Ondersteuning met voornamelijk externe projectleiders (+4.214 keuro, inzet van externe projectleiders ter ondersteuning van de Portfolio Management Office-projecten).

- De uitgaven voor de overheidsopdrachten met partners bedragen 122.586 keuro en liggen daarmee 1.451 keuro lager dan begroot (124.037 keuro). Afwijkingen op de belangrijkste tenders zijn:
- Minderuitgaven dan begroot voor de voor GLOW (24.587 keuro begroot; 1.981 keuro begroot) GLOW staat voor 'Groeien en Leren op de Werkvloer', waarbij we werkzoekenden begeleiden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt naar het regulier economisch circuit (REC), via een intensief traject met inzet van werkplekleren.
- De oriënterende tender, met als doel interesses, talenten en competenties van de werkzoekende in kaart te brengen en te verbinden met de mogelijkheden op de arbeidsmarkt. (2.575 keuro begroot; 971 keuro minder uitgegeven)
- Tender job- en taalcoaching (4.000 keuro begroot; 1.181 keuro minder uitgegeven). Via deze tender kan men beroep doen op job- en taalcoaching op de werkvloer wanneer er een kloof is tussen de vereisten op de werkvloer en hun competenties.
- stijging van de uitgaven voor de tender Vouchers (16.293 keuro begroot; 4.665 keuro meer uitgegeven) en de tender Ondernemerschap VLAIO (niet begroot; 897 keuro meer uitgegeven). Door middelen van Vouchers wordt een gepersonaliseerd traject tussen de werkzoekende en de bemiddelaar gerealiseerd.
- De uitgaven voor de tender GTB/CAB daalden met 699 keuro ten opzichte van de begroting (34.929 keuro). Deze tender richt zich op de begeleiding van personen die moeilijk toegang vinden tot de arbeidsmarkt of hun job niet optimaal kunnen uitoefenen als gevolg van een gezondheidsprobleem of arbeidsbeperking. Via gespecialiseerde ondersteuning wordt ingezet op duurzame tewerkstelling en maximale arbeidsdeelname.
- Daarnaast lagen de uitgaven voor de centrale projectprogrammatie van Cluster Transport en Logistiek in 2024 1.819 keuro onder het budget, dat op 2.162 keuro was vastgesteld.
- De inkomstenoverdrachten via subsidies aan bedrijven en organisaties omvatten de volgende posten: Voor 2024 bedragen de uitgaven voor werk-zorgtrajecten 706 keuro, wat 235 keuro boven het begrote bedrag ligt. De uitvoering van Wijkwerken kan worden opgesplitst in twee componenten: enerzijds de vergoeding voor de gemeentebedrijven (organisatoren), ten belope van 2.306 keuro (-312 keuro), en anderzijds de vergoeding aan de wijkwerkers zelf, die 4.620 keuro (-720 keuro) bedraagt.

De uitvoering van de BTOM-arbeidspostaanpassing aan de werkgever bedraagt 978 keuro, wat neerkomt op een meeruitgave van 53 keuro voor 2024.

De uitgaven voor de overige subsidies bedraagt 6.722 keuro, wat 937 keuro lager is dan begroot. Dit verschil is voornamelijk te verklaren door onderliggende afwijkingen binnen drie componenten: jobcoaching 2.038 keuro (-1.162 keuro), opvolging van activeringstrajecten 48 keuro (-3.423 keuro) en de ontwikkeling van partnerschappen 3.401 keuro (+3.521 keuro).

- Binnen de inkomstenoverdrachten aan gezinnen omvat de post 'activering' uitsluitend de loopbaancheques. De uitgaven bedroegen 22.125 keuro, wat 1.458 keuro of 7 % meer is dan oorspronkelijk begroot

De uitvoering voor POD MI/leefloners ligt met 88.344 keuro, 4.651 keuro hoger dan begroot als gevolg van meer uitgaven aan (verhoogde)loonsubsidie door de federale actoren (POD MI). Het betreft hier maatregelen in het kader van de 6de staatshervorming die nog operationeel beheerd worden door federale actoren. Daarentegen waren er voor TWE OCMW begeleidingsvergoeding 8.718 keuro minder uitgaven dan de beoogde 35.000 keuro.

De totale investeringsuitgaven bedroegen 11.395 keuro en hadden betrekking op verschillende domeinen. Voor Informatie & Technologie (I&T) werd 5.695 keuro uitgegeven, terwijl hiervoor oorspronkelijk 3.707 keuro was begroot. De uitgaven voor arbeidsmarktdienstverlening kwamen uit op 5.229 keuro, wat beduidend lager is dan het begrote bedrag van 7.838 keuro. Ook bij de roerende facilitaire investeringen bleven de uitgaven met 836 keuro achter ten opzichte van de begroting (2.000 keuro). Tot slot werd er 38 keuro uitgegeven aan overige roerende investeringen, waarvoor geen afzonderlijk bedrag was voorzien in de begroting.

2. ISE LOOPBANEN

2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat' (zie hoger¹⁷).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegden we hier het gemiddeld aantal loopbaanjaren toe, met een waarde van 34,8 jaar in 2020. Het streefdoel was een verhoging van deze waarde. Voor 2021 en 2022 was er effectief een stijging. Het gemiddeld aantal loopbaanjaren nam toe, met een waarde van 35,3 jaar in 2022 (zie de indicator als federale openbare statistiek [hier](https://werk.belgie.be/nl/statistieken) (<https://werk.belgie.be/nl/statistieken>), alsook in bijlage XIII waar de rationale van het gebruik van deze indicator wordt toegelicht).

2.2. Operationele doelstellingen

OD 6: Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden

We streven naar een evenwichtigere balans tussen arbeid en privé voor alle gezinnen zodat mensen zich volop kunnen ontplooiën in een duurzame loopbaan. Naast meer flexibele en betaalbare kinderopvang afgestemd op werkende ouders (en werkzoekenden die een opleiding of intensieve begeleiding volgen) – waarvoor het beleidsdomein Welzijn instaat – kijken we hierbij vooral naar dienstencheques en thematische verloven.

Dienstencheques¹⁸

¹⁷ SD 2 Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

¹⁸ Zie ook begroting: JB0-9JDEAEA-OP, JB0-9JDEAEA-OW, JB0-1JDE2EA-PA en JB0-1JDE2EA-WT, p.48 en verder.

- De dienstencheques zijn een belangrijk instrument om zwartwerk tegen te gaan, voor het creëren van reguliere jobs voor kortgeschoolden en om de combinatie arbeid-privé haalbaar te maken.
- De voorbije jaren werd toegewerkt naar een geoptimaliseerd dienstenchequesysteem conform de vereisten van een digitale en snelle dienstverlening. Doelstelling is 100% digitale (elektronische) dienstencheques, met bijzondere aandacht voor gebruiksvriendelijke oplossingen voor minder digitaal vaardige gebruikers. In 2024 werd de gunningsprocedure voor de uitgifte van de dienstencheques afgerond en werden de voorbereidingen met Digitaal Vlaanderen en de uitgiftemaatschappij gestart om de transitie voor te bereiden naar de **nieuwe gedigitaliseerde dienstenchequemarkt** vanaf juni 2025.
- Daarnaast werd er verder gewerkt rond het thema **welzijn**, waarbij regelgevingsinitiatieven werden genomen enerzijds voor een betere sensibilisering van gebruikers en voor veilige arbeidsomstandigheden voor de dienstenchequewerknemers, en anderzijds om de dienstenchequegebruikers meer transparantie te geven over de prijszetting van de dienstverlening wanneer er bijkomende kosten worden aangerekend.
- De nieuwe Vlaamse regering heeft zich geëngageerd tot het verbeteren van de loon- en arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulpen om hun werk aantrekkelijk en werkbaar te houden. In dat kader heb ik nog in 2024 de beslissing genomen tot een prijsstijging van de dienstencheques vanaf 1 januari 2025 van 9 euro naar 10 euro. Deze prijsverhoging zal integraal worden geïnvesteerd in de verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulpen.

OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen

De arbeidsmarkt is in volle beweging. Jobs verdwijnen, nieuwe jobs zijn in opmars en de inhoud en taken van elke job zijn onderhevig aan verandering. Tegenover die achtergrond bouwen we aan een duurzaam loopbaanmodel van de schoolbanken tot aan het pensioen. In 2023-2024 nam de jobcreatie met bijna 15% af terwijl de jobdestructie met 3,5% toenam en zelfs de netto-evolutie is licht negatief met zo'n 1000 jobs minder dan het jaar voordien. De meeste sectoren kennen een neerwaartse trend in aanwervingen (instroom), enkel de financiële en vastgoedsector, de gezondheidszorg en openbaar bestuur en defensie hebben meer aangeworven dan het jaar voordien. Andersom waren het enkel de landbouw, administratieve en ondersteunende diensten, openbaar bestuur en defensie waar een daling vastgesteld wordt in het aantal uitstromers in vergelijking met het jaar voordien (Dynam, 2025).

We willen mensen aanmoedigen om regelmatig stil te staan bij hun loopbaan (en competenties), zich te (her)oriënteren, ontwikkelen, volgende loopbaanstap(pen) te zetten en indien nodig van job te veranderen. Kortom, dat ze hun loopbaan in handen kunnen nemen. De jobmobiliteit bij Vlaamse werknemers ligt nog altijd relatief laag met 7% van de werkenden (20-64) die tussen 2022 en 2023 van job veranderd zijn (Steunpunt Werk op basis van Statbel, 2025).

We ondersteunen hen hierin met open loopbaanservices, die gebruikt kunnen worden door alle actoren op de arbeidsmarkt. Werken aan loopbanen vergt immers niet alleen een sterk beleidsraamwerk, maar ook de verantwoordelijkheid van alle spelers.

Inzetten op loopbaanondersteuning

- In 2024 heeft VDAB verschillende productverbeteringen aan het loopbaanplatform aangebracht, met een focus op het verbeteren van de digitale klantbeleving. De verbeteringen hadden een positieve impact op het aantal websitebezoeken, zoekacties, sollicitatie-intenties en opleidingsaanvragen. Zo waren er in 2024 33,8 miljoen bezoeken op www.vdab.be (16% meer dan in 2023), 2,9 miljoen kliks op de sollicitatieknop op een vacature (23% meer dan in 2023) en 336.000 kliks op de knop "opleiding aanvragen" (14% meer dan in 2023).
- Enkele belangrijke verbeteringen aan het loopbaanplatform waren de personalisatie van de homepage, een verbeterde zoekfunctionaliteit, de optimalisatie voor mobiele apparaten en duidelijkere informatie over vacatures en opleidingen.
- Via de loopbaancheques werd ook in 2024 een breed aanbod van loopbaanbegeleiding aan werkenden en zelfstandigen aangeboden. In 2024 werden de maatregelen verder uitgewerkt die in 2023 werden geïnitieerd ter opvolging van de kwaliteit van de dienstverlening en ter versterking van het kwaliteitskader. Intussen worden alle loopbaancentra op dezelfde leest van verstrengde criteria beoordeeld en bijgestuurd.
- Zoals aangekondigd in het nieuwe Vlaamse Regeerakkoord, heb ik VDAB de opdracht gegeven om een hervorming van het systeem van de loopbaancheques voor te bereiden.

Jobmobiliteit ondersteunen

- Samen met de sectoren blijven we perspectief bieden aan wie tijdelijk werkloos is. VDAB heeft ook in 2024 op periodieke wijze de tijdelijk werklozen aangeschreven en gesensibiliseerd om hun competenties te versterken gedurende de periode van tijdelijke werkloosheid door het volgen van kortdurende opleidingen.
- Daarnaast kunnen tijdelijk werklozen ook kosteloos gebruikmaken van de tender BWRW (Bemiddeling werkzoekenden met een recente werkervaring). Deze bemiddeling voor werkzoekenden met een recente werkervaring wordt ook ruimer ingezet ter ondersteuning van personen in hun opzegperiode. De doelstelling van deze begeleiding is om mensen te heroriënteren naar een nieuwe job. Dit wordt gerealiseerd door middel van bemiddeling naar werk, jobhunting en sollicitatie-ondersteuning en eventueel doorverwijzing naar erkende beroepsgerichte competentieversterking of werkplekleren.
- In 2024 werden de vier Werkschakelpunten in Aalst, Gent, Leuven en West-Vlaanderen gecontinueerd. De Werkschakelpunten richtten zich op het coördineren van werk naar werk transitietrajecten op maat van de werkgever en/of werknemer en verwezen gericht door naar het bestaande dienstverleningsaanbod. Daarnaast sensibiliseerden en informeerden de Werkschakelpunten outreachend werkgevers en werknemers over alle bestaande instrumenten en dienstverlening die werk naar werk transitie kunnen ondersteunen. VDAB nam in samenwerking met VLAIO de coördinatie van de Werkschakelpunten op.
- De voorbije twee jaren zijn vanuit de Werkschakelpunten trajecten opgestart die in hoofdzaak gingen over de ondersteuning van werk-naar-werk-transities

van het ene bedrijf naar het andere. Deze transitie werden opgezet om uiteenlopende redenen: werknemers die niet meer meekunnen omwille van fysieke redenen of omwille van digitale evoluties binnen hun bedrijf, tijdelijke contracten die aflopen, functies die verdwijnen binnen een bedrijf, langdurig zieken die niet kunnen terugkeren naar hun huidige functie... Het project liep tot 15/03/2025.

2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

LOOPBANEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	1.694.952	1.718.631	1.714.869	1.694.952	1.718.631	1.713.358
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	261.607	269.373	715.671	261.607	269.373	715.671
Totaal	1.956.559	1.988.004	2.430.542	1.956.559	1.988.004	2.429.030

Inhoudelijke toelichting:

Het inhoudelijk structuurelement (ISE) 'Loopbanen' overkoepelt aan uitgavenzijde drie maatregelen: de dienstencheques, het Vlaams Zorgkrediet (Gemeenschap en Gewest) en de aanmoedigingspremies (Landingsbanen en Social profit en Privé). Onder paragraaf 2.3.1. worden de bijhorende begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het budget voor het ISE 'Loopbanen' bedroeg bij BA 2024 1.956.559 keuro in VAK en VEK. In de loop van 2024 gebeurden er enkele herverdelingen buiten begrotingsronde waardoor het beschikbare krediet toenam met 31.445 keuro tot 1.988.004 keuro. Het betreft herverdelingen uit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) om de meeruitgaven, naar aanleiding van de overschrijding van de spilindex in april 2024, op te vangen.

De totale uitvoeringsgraad van de zes begrotingsartikelen die ressorteren onder het ISE 'Loopbanen' bedroeg 122,3% in VAK en 122,2% in VEK. Concreet betekende dit een budgetoverschrijding van 442.538 keuro VAK en 441.026 keuro VEK. De meeruitgave situeert zich voornamelijk op het PA-artikel van de dienstencheques (446.298 keuro) waar er eind 2024 ten gevolge van de

aangekondigde prijswijziging een hamstereffect zichtbaar was, maar werd hoofdzakelijk getemperd door de mindere uitgave bij het Vlaams zorgkrediet (-3.984 keuro).

2.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

JB0-9JDEAEA-OP – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd in 2020 gecreëerd om tegemoet te komen aan de gewijzigde aanrekening van de subsidiefacturen van de dienstencheques. De subsidies van de aangekochte dienstencheques waar op het einde van het jaar 2023 geen prestaties tegenover stonden, werden aangerekend op het toenmalige begrotingsartikel JB0-1JDB2EA-PA. Bij de oplevering van de prestaties in het jaar 2024 werd de vooruitbetaling conform het ESR afgeboekt als een kredietaflossing op dit begrotingsartikel en werd de volledige uitgave aangerekend op de ESR-uitgave. Tegenover de ontvangen voorschotfacturen staan ontvangsten voor de overheid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	263.078	0	0
BA-JR 2024	263.078	0	0
BU 2024	274.683	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij de BA 2024 werd er een ontvangst begroot van 263.078 keuro. Dit bedrag stemt overeen met de raming van de facturen van het aantal aangekochte dienstencheques van november en december 2023. De prognose van het aantal aangekochte dienstencheques bedroeg 14.631.687.

Eind 2023 werd op basis van de rapportering van de uitgiftemaatschappij het aantal dienstencheques waarvoor nog geen prestatie geleverd werd bepaald. Er waren nog 15.084.506 dienstencheques in omloop of 452.819 meer dan begroot. De verklaring voor dit verschil is tweeledig. In de begroting wordt er rekening gehouden met een vertraging van twee maanden tussen de aankoop van een cheque en het gebruik van een cheque. In realiteit kan dit net iets meer of minder zijn. Daarbovenop werden er in november en december 2023 meer dienstencheques aangekocht dan geraamd. De reële aankoop bedroeg 15.019.956 dienstencheques.

De totale subsidiewaarde, van dienstencheques waar eind 2023 geen prestatie tegenover stond, bedroeg 274.683 keuro.

JB0-9JDEAEA-OW – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel komen de vorderingen en ontvangsten toe in het kader van de maatregel dienstencheques. Het omvat meer bepaald de vorderingen ten aanzien van de erkende dienstenchequebedrijven en de uitgiftemaatschappij en tot slot de creditnota's vervallen dienstencheques.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	15.231	0	0
BA-JR 2024	15.231	0	0
BU 2024	20.060	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werd bij BA 2024 een totale ontvangst geraamd van 15.231 keuro waarvan 548 keuro ontvangsten ten aanzien van erkende dienstenchequeondernemingen en Pluxee en 14.683 keuro voor de creditnota's vervallen dienstencheques.

Het totale vorderingsbedrag op dit begrotingsartikel bedroeg 20.060 keuro waarvan 7.630 keuro vorderingen ten aanzien van erkende ondernemingen en Pluxee en 12.430 keuro voor de creditnota's vervallen dienstencheques.

De afwijking tussen de realisatie en de raming bedroeg 4.829 keuro. Deze positieve evolutie is te verklaren door een uitzonderlijk hoge vordering (meer dan 6.000 keuro) ten aanzien van een erkende dienstenchequeonderneming gezien er meerdere inbreuken tegen de dienstenchequewetgeving werden vastgesteld. Bovenstaande meerontvangst werd wel enigszins getemperd door een lager aantal vervallen dienstencheques dan begroot.

Uitgaven

JB0-1JDE2EA-PA – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de subsidies van de aangekochte dienstencheques waarvoor op het einde van het jaar geen prestatie werd geleverd aangerekend. Het aantal dienstencheques waarvoor nog geen prestatie geleverd werd, kan bepaald worden op basis van de rapportering van de uitgiftemaatschappij, die zicht heeft op het aantal dienstencheques in omloop. De niet-verschuldigde subsidies en derhalve voorschotfacturen worden aldus op dit PA-artikel aangerekend.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	261.607	269.373	715.671	261.607	269.373	715.671

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bij BA 2024 bedroeg 261.607 keuro VAK/VEK. Er werd daarbij uitgegaan van een prognose van 14.125.649 aangekochte dienstencheques voor de maanden november en december 2024. Bij de opmaak van de begroting wordt er namelijk steeds uitgegaan van een tijdsinterval van twee maanden tussen het moment van aankoop van een dienstencheque en het moment waarop de dienstencheque wordt gebruikt. Bijgevolg werden de facturen van november en december 2024 als voorschotfacturen beschouwd.

Het krediet werd verhoogd met 7.766 keuro afkomstig uit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen in april 2024. Hierdoor bedroeg het uiteindelijke krediet 269.373 keuro.

De totale subsidiabele kost waar geen prestatie tegenover stond, bedroeg uiteindelijk 715.671 keuro terwijl er een budget beschikbaar was van 269.373 keuro. Dit is een overbenutting van 265,7 %. Het hamstergedrag door gebruikers, naar aanleiding van de aangekondigde prijswijziging en afschaffing van de fiscale aftrek, resulteerde in een uitvoering die meer dan 2,5 keer zoveel was dan het beschikbare budget. Gebruikers kochten massaal dienstencheques aan met een piek in december van meer dan 26 miljoen dienstencheques. Het totaal aantal aangekochte dienstencheques waarvoor eind 2024 nog geen prestatie werd geleverd, bedroeg 37.659.767. Om deze hoge uitvoering op te vangen, werd er een anomalie geboekt van 446.298 keuro VAK/VEK. Naar verwachting, cfr. BA 2025, zullen er in 2025 wel minder dienstencheques worden aangekocht door gebruikers waardoor dit hamstereffect gecompenseerd zal worden door een terugvaleffect.

JB0-1JDE2EA-WT – DIENSTENCHEQUES**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de uitvoering van het stelsel van de dienstencheques. Dit stelsel draagt bij tot het realiseren van de operationele doelstelling 6 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden'. Daarnaast beoogt het stelsel de jobcreatie voor kwetsbare groepen en de bestrijding van zwartwerk.

Het beleidskrediet dienstencheques is de resultante van de volgende financiële stromen:

- betaling subsidies (gewone stelsel en moederschapshulp);

- administratiekosten aan de uitgiftemaatschappij Pluxee;
- de ondersteuning van de dienstenchequebedrijven via het Opleidingsfonds;
- de terugvorderingen in het kader van het dienstenchequestelsel. Voor de laatst genoemde stroom, zie ontvangstenartikel JB0-9JDEAEA-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.593.838	1.616.472	1.618.541	1.593.838	1.616.472	1.617.030

Inhoudelijke toelichting:

Het decretale krediet bedroeg bij BA 2024 1.593.838 keuro. Buiten begrotingsronde nam het krediet toe met 22.634 keuro afkomstig uit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) om de kost van de overschrijding van de spilindex in april 2024 op te vangen.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 1.618.541 keuro VAK of 100,1% van het beschikbare krediet en 1.617.030 keuro VEK of nagenoeg 100,1% van het beschikbare krediet. De VAK-VEK discrepantie in de uitvoering is hoofdzakelijk te wijten aan het Opleidingsfonds waar quasi het volledige budget van 2024 is vastgelegd, maar niet vereffend. De uitvoering van de maatregel wordt nog verder besproken in onderstaande toelichting.

De reguliere uitgave (subsidie-en administratiekost) bedroeg 1.614.212 keuro VAK/VEK. Het voorziene budget bij BA 2024 inclusief de middelen die werden herverdeeld uit de indexprovisie bedroeg 1.612.133 keuro.

Het prognosemodel bij BA 2024 ging uit van 84.299.062 aangekochte dienstencheques in het jaar 2024. In werkelijkheid werden er 108.734.408 dienstencheques aangekocht. De in 2024 aangekondigde prijsstijging en stopzetting van de fiscale aftrek zorgden voor een uitgesproken meeraankoop in het najaar van 2024 met een absolute piek in december 2024. De budgettaire kost van de meeraankoop ten gevolge van de aangekondigde beleidswijzigingen wordt weerspiegeld op het PA-artikel (zie supra).

Op het WT-artikel was het budget eveneens ontoereikend. De totale anomalie om de hogere subsidie-en administratiekost op te vangen bedroeg 2.079 keuro. De verklaring van deze budgetoverschrijding is het hoger aantal aangekochte dienstencheques dan geraamd. Tevens werd in de berekening van het te herverdelen bedrag uit de indexprovisie rekening gehouden met het geraamd aantal dienstencheques uit BA 2024 en niet met het werkelijk aantal aangekochte dienstencheques.

Naast boven vermelde financiële stromen (subsidie-en administratiekost) zijn er ook de uitgaven voor het Opleidingsfonds dienstencheques. De totale uitvoering bedroeg 4.329 keuro VAK en 2.818 keuro VEK. Het totale beschikbare budget bedroeg 4.339 keuro VAK/VEK. Voor opleidingsjaar 2024 werd er 1.498 keuro aangerekend en uitbetaald in 2024 en 1.750 keuro voorzien op de overlopende rekening 2024 voor opleidingen 2024. Dienstencheque-ondernemingen kunnen

namelijk tot en met midden 2025 kosten met betrekking tot opleidingen 2024 indienen.

Bovendien werd er nog 1.769 keuro VEK aangerekend voor opleidingen 2023 tegenover 2.199 keuro VEK voorzien op de overlopende rekening. Er was met andere woorden 430 keuro VEK te veel voorzien op de overlopende rekening 2023.

JB0-1JDE2EB-WT – AANMOEDIGINGSPREMIES SOCIAL PROFIT EN PRIVÉ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de aanmoedigingspremies social-profit en privé. Deze maatregel past binnen de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Wie werkt in de privésector of de social-profitsector en tijdskrediet, ouderschapsverlof, medische bijstand, palliatief verlof of mantelzorgverlof opneemt, kan van de Vlaamse overheid een aanmoedigingspremie krijgen. Dit is een aanvullende uitkering, boven op de onderbrekingsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	21.425	21.425	21.524	21.425	21.425	21.524

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd voor deze maatregel een krediet van 21.425 keuro voorzien (VAK/VEK). Dit budget is nadien niet meer gewijzigd.

De totale uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg in 2024 21.524 keuro. Dit komt overeen met een realisatiegraad van 100,5%. Deze lichte meeruitgave werd opgevangen met de boeking van een anomalie van 99 keuro.

Doordat een aanmoedigingspremie pas kan worden aangevraagd nadat goedkeuring is gegeven voor de federale onderbreking en er een indieningstermijn geldt van 6 maanden na de start van deze onderbreking, kan het zijn dat een onderbreking al een tijd loopt alvorens de Vlaamse aanmoedigingspremie wordt aangevraagd. Dit heeft tot gevolg dat er in de eerste jaarhelft nog regelmatig aanmoedigingspremies worden aangevraagd die betrekking hebben op een periode die in het vorige jaar liep (of gestart is). Daarnaast gebeurt het (uitzonderlijk) dat een dossier uit het voorgaande jaar moet worden herzien, waardoor een betaling op de middelen van dat voorgaand jaar nodig is. Om deze redenen dienen er middelen te worden voorzien op de overlopende rekening. Hiervoor werd in 2024 1.088 keuro aangerekend. 150 keuro hiervan werd toegerekend aan de social-profit-sector en 938 keuro aan de privé-sector.

JB0-1JDE2EC-WT – VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMS GEWEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de recurrente middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet lokale en provinciale besturen (gewestmaterie).

De raming voor het benodigde budget voor het zorgkrediet gemeenschapsbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel (JB0-1JDE2ED-WT).

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel JB0-1JDE2ED-WT dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 juli 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen in de openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	27.475	27.871	26.675	27.475	27.871	26.675

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bij BA 2024 bedroeg 27.475 keuro VAK/VEK. Tijdens het jaar werd via een herverdeling 396 keuro extra budget aan het begrotingsartikel toegekend vanuit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen in april 2024. Hierdoor nam het budget toe tot 27.871 keuro.

De uiteindelijke uitvoering op het begrotingsartikel bedroeg in 2024 26.675 keuro VAK/VEK of 95,7% van het totaal beschikbare krediet. Het grootste deel van de onderbenutting (783 keuro) is toe te rekenen aan de loopbaanonderbreking. Het budget en de uitgaven hiervoor worden geraamd door de RVA. De ervaring leert dat de ramingen hiervoor consistent worden overschat doordat gebruikers in de loop van het jaar vroeger uitstappen.

De betaling van het zorgkrediet gebeurt standaard in de maand volgend op de maand waarop de premie betrekking heeft. De wetgeving voorziet een

indientermijn van 2 maanden na de start van de onderbreking. Dit heeft tot gevolg dat er in de eerste maanden van het nieuwe jaar nog aanvragen worden ingediend en afgewerkt die betrekking hebben op het voorgaande jaar. Daarnaast gebeurt het (uitzonderlijk) dat een dossier uit het voorgaande jaar moet worden herzien, waardoor een betaling op de middelen van dat voorgaand jaar nodig is. Om deze redenen dienen er middelen te worden voorzien op de overlopende rekening. Hiervoor werd in 2024 19 keuro aangerekend.

JB0-1JDE2ED-WT – VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMSE GEMEENSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de recurrente middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid (gemeenschapsmaterie).

De raming voor het benodigde budget voor het zorgkrediet gewestbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel (JB0-1JDE2EC-WT).

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel JB0-1JDE2EC-WT dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen in de openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	45.407	46.056	41.726	45.407	46.056	41.726

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet bij BA 2024 bedroeg 45.407 keuro VAK/VEK. Tijdens het jaar werd via een herverdeling 649 keuro extra budget aan het begrotingsartikel toegekend vanuit de centrale indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) voor de overschrijding van de spilindex voor de overheidswedden en sociale uitkeringen in april 2024. Hierdoor nam het budget toe tot 46.056 keuro.

De uiteindelijke uitvoering op het begrotingsartikel bedroeg in 2024 41.726 keuro VAK/VEK of 90,6% van het totaal beschikbare krediet. 759 keuro van de onderbenutting is toe te rekenen aan de loopbaanonderbreking. Dit is ongeveer

10,4% van het hiervoor voorziene budget (7.293 keuro). Het budget en de uitgaven hiervoor worden geraamd door de RVA. De ervaring leert dat de ramingen hiervoor consistent worden overschat doordat gebruikers in de loop van het jaar vroeger uitstappen. De uitgaven voor het Vlaams zorgkrediet (gemeenschap) lagen 3.571 keuro lager dan het voorziene krediet (38.763 keuro). Dit komt overeen met een minderuitgave ongeveer 9,2%.

De betaling van het zorgkrediet gebeurt standaard in de maand volgend op de maand waarop de premie betrekking heeft. De wetgeving voorziet een indientermijn van 2 maanden na de start van de onderbreking. Dit heeft tot gevolg dat er in de eerste maanden van het nieuwe jaar nog aanvragen worden ingediend en afgewerkt die betrekking hebben op het voorgaande jaar. Daarnaast gebeurt het (uitzonderlijk) dat een dossier uit het voorgaande jaar moet worden herzien, waardoor een betaling op de middelen van dat voorgaand jaar nodig is. Om deze redenen dienen er middelen te worden voorzien op de overlopende rekening. Hiervoor werd in 2024 49 keuro aangerekend.

JB0-1JDE2EE-WT – AANMOEDIGINGSPREMIES LANDINGSBANEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de aanmoedigingspremies landingsbanen. De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

De raming van het krediet wordt beïnvloed door de betrokken federale en Vlaamse regelgevingen. De Vlaamse premie komt immers bovenop de federale uitkering. Vanaf 1 juni 2015 werd de instapleeftijd eindeloopbaan opgetrokken van 55 naar 60 jaar. Daarnaast werd vanaf 1 juni 2016 de instroom beperkt tot zorggerelateerde beroepen. Door deze wijzigingen is de totale kost van nieuwe dossiers landingsbanen gedaald. In 2021 werd in het interprofessioneel akkoord beslist om in sommige gevallen de instapleeftijd te verlagen naar 55 of 57 jaar. Dit heeft de daling die was ingezet, enigszins getemperd.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	6.807	6.807	6.403	6.807	6.807	6.403

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende budget bij BA 2024 bedroeg 6.807 keuro VAK/VEK. Dit bedrag is doorheen het jaar niet meer gewijzigd.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 6.403 keuro VAK/VEK of 94,1% van het beschikbare krediet.

Doordat een aanmoedigingspremie pas kan worden aangevraagd nadat goedkeuring is gegeven voor de federale onderbreking en er een indieningstermijn geldt van 6 maanden na de start van deze onderbreking, kan het zijn dat een onderbreking al een tijd loopt alvorens de Vlaamse aanmoedigingspremie wordt aangevraagd. Dit heeft tot gevolg dat er in de eerste jaarhelft nog regelmatig aanmoedigingspremies worden aangevraagd die betrekking hebben op een periode die in het vorige jaar liep (of gestart is). Daarnaast gebeurt het (uitzonderlijk) dat een dossier uit het voorgaande jaar moet worden herzien, waardoor een betaling op de middelen van dat voorgaand jaar nodig is. Om deze redenen dienen er middelen te worden voorzien op de overlopende rekening. Hiervoor werd in 2024 21 keuro aangerekend.

3. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK)

3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' (zie hoger¹⁹).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we de werkbaarheidsgraad toe, met voor werknemers een waarde van 49,6% in 2019 en 51,8% in 2023, en voor zelfstandigen een waarde van 50,1% in 2019 en 52,5% in 2023. Werkbaarheid geeft aan wat het aandeel werknemers/zelfstandigen is dat een kwaliteitsvolle job heeft, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. Het streefdoel is een verhoging van de werkbaarheid. De nieuwe werkbaarheidsmonitor wordt verwacht in 2027. De indicator wordt opgenomen als Vlaamse openbare statistiek (Meer informatie over de metadata kan [hier](#) gevonden worden, alsook in bijlage XIII).

¹⁹ SD 3 Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

3.2. Operationele doelstellingen

OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen

De komende jaren zullen maatschappelijke transitie zoals digitalisering, vergrijzing, migratie, klimaat en de nood aan circulaire economie hun impact doen voelen in Vlaanderen met grote verschuivingen en uitdagingen op de arbeidsmarkt tot gevolg. We willen ondernemingen, sectoren en partnerschappen op de arbeidsmarkt ondersteunen in al deze transitie om hun toekomst te verzekeren, hun innovatiekracht te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan maatschappelijke uitdagingen.

Tegelijkertijd stelden de coronacrisis en de energiecrisis scherp op veerkrachtige ondernemingen die inzetten op loopbaanbeleid, het verwerven van nieuwe noodzakelijke vaardigheden, werkplekleren, diversiteit, arbeidsorganisatie, digitalisering en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. We kijken met sectoren en over de sectoren heen naar uitdagingen en tekorten aan competenties die eruit voortvloeien.

We bouwen het (sectorale) opleidingsaanbod bij VDAB toekomstgericht uit in functie van de maatschappelijke uitdagingen. Op die manier werken we aan een competentieversterkend aanbod dat in synergie is met de maatschappelijke transitie zoals digitalisering, circulariteit, mobiliteit, gezondheid, de SDG's (Sustainable Development Goals), ...

In kaart brengen en aanpakken van de uitdagingen: 'een drie-traps-racket'

- Competentieprognoses vormen naast trend- en impactanalyses de essentiële bouwstenen van een beleid dat de kwantitatieve en kwalitatieve mismatches aanpakt met stakeholders en partners op het terrein. Via een addendum op de huidige beheersovereenkomst en conform het meerjarenplan, bouwde het Steunpunt Werk in 2024 verder aan een competentieprognosemodel op macroniveau (een geïntegreerd arbeidsmarktprojectie-model).²⁰ Het Steunpunt Werk heeft in mei 2024 de eerste tussentijdse output gepresenteerd in een webinar voor de gebruikersgroep.
- Op mesoniveau brengen we de impact van transitie in kaart voor een specifieke sector, cluster, regio, waardeketen. Zo krijgen we, samen met een brede groep van stakeholders, meer gerichte informatie over de behoeftes aan competenties, de verwachte tekorten en overschotten. De prognoses op dit niveau geven een meer gedetailleerd zicht op waar de noden voor om- en bijscholing liggen.
Over de SCOPE-studies, die de voorbije jaren strategische competentieprognoses op mesoniveau uitvoerden, verscheen in 2024 een dwarsstudie.²¹ Ze kregen in 2024 ook als goede praktijk aandacht, o.a. tijdens de OESO Skills Summit, events van het Europees voorzitterschap en het OECD Local Development Forum 2024.
De prognoses krijgen – net als het aanpassen van het opleidings- en onderwijsaanbod – een vervolg in het programma van de intersectorale partnerschappen van Europa WSE.

²⁰ Zie ook begroting: onder JBO-1JDE2AA-WT, p.76.

²¹ <https://www.steunpuntwerk.be/publicaties/toekomstige-competentienoden-in-vlaamse-sectoren-en-bedrijven-een-dwarsstudie-van-27-competentieprognoses-in-het-kader-van-scope>

- Europa WSE stelde vijf dienstverleners aan voor de overheidsopdracht 'Competentiechecks in Vlaamse ondernemingen'. Deze opdracht, die eind december 2024 werd afgerond, bereikte in totaal 636 organisaties en bood waardevolle ervaring met het gebruik van competentieprognoses op microniveau. De werking werd geëvalueerd, waarbij onder andere werd vastgesteld dat het essentieel is om een aantal kritische succesfactoren mee te nemen in de begeleiding van organisaties. Met deze inzichten bereidt Europa WSE een nieuwe opdracht voor, waarin zowel de resultaten van het evaluatieonderzoek als de verdere ondersteuning van organisaties bij competentieveranderingen centraal staan.

(Inter)sectorale afspraken²²

- De generatie sectorconvenants 2023-2025, de duale addenda en de addenda diversiteit en inclusie gingen van start op 1 juli 2023 en lopen tot 30 juni 2025, gebaseerd op het nieuwe decreet van de sectorconvenants van 17 februari 2023.
 - Deze – negende – generatie sectorconvenants omvat 39 sectorconvenants. 148,5 sectorconsulenten zijn in het kader daarvan aan de slag.
 - Al deze 39 sectoren hebben voor deze zelfde periode 2023-2025 een addendum 'diversiteit en inclusie' lopen.
 - Achttien sectoren die in het kader van duaal leren de opdrachten van een Sectoraal Partnerschap uitvoeren, krijgen via de addenda 'duaal leren' specifieke ondersteuning.

Elke sector heeft binnen het Departement WEWIS (voorheen: DWSE) een accountmanager die zorgt voor de inhoudelijke opvolging en ondersteuning. In oktober 2024 vond een tussentijdse evaluatie plaats.

- Met de sectorale sociale partners van het paritair comité 100 werd vanaf 1 januari 2024 voor de eerste maal een opstartconvenant afgesloten. Deze convenant loopt ook tot 30 juni 2025.
- De addenda sectorgerichte aanpak van de Oekraïne-crisis, waarmee 12 sectoren vanaf 1 juli 2023 hun schouders onder de Oekraïne-crisis zetten, liepen af op 30 juni 2024. In oktober 2024 ging de eindevaluatie ervan door. Zeven Oekraïne-addenda werden verlengd tot en met 28 februari 2025. Er werd onderzocht hoe sterk de addenda inzetten op het bereik en het intreden op de arbeidsmarkt. Vier addenda die een groot bereik en tewerkstellingspercentage realiseerden, werden op basis van dit onderzoek verlengd tot 4 maart 2026.
- De drie intersectorale adviseurs²³ continueerden in 2024 hun engagement om de onderlinge samenwerking tussen sectoren te ondersteunen en te versterken. Er werd daartoe een nieuw afsprakenkader met de SERV opgesteld.
- Het nieuwe decreet introduceert ook intersectorale convenants. We verkennen in 2024 de mogelijkheid van een intersectoraal convenant rond de Vlaamse renovatiestrategie.

In 2024 startte de administratie met de voorbereiding van het vervolg op de 9de generatie sectorconvenants en addenda. Een belangrijk element hierbij is het evaluatieonderzoek van IDEA consult. Dit evaluatieonderzoek werd begin 2024 opgestart. De resultaten worden eind april 2025 verwacht.

Ondersteuning tijdens maatschappelijke transitie's

²² Zie ook begroting: JB0-1JDE2IB-WT, p.636464 en volgende.

²³ Zie ook begroting: JB0-1JDE2AY-IS, p.818282.

De digitale omwenteling, de omslag naar een circulaire economie, de toenemende zorgvraag (als gevolg van de vergrijzing), de klimaattransities en de aanpak van het energie- en mobiliteitsvraagstuk zijn maar enkele van de maatschappelijke ontwikkelingen die onze arbeidsmarkt 'in transitie' brengen de komende jaren. Ook de coronacrisis had een grote impact op de arbeidsmarkt. Ze versnelde veranderingen in de bedrijfsvoering (zoals een focus op andere producten of diensten om operationeel te blijven), veranderingen in de arbeidsorganisatie (zoals meer telewerk, andere arbeidstijden, gewijzigde interne werkprocessen, meer digitaal (met meer online vergaderen) of de werkinhoud (met andere taken, nieuwe of gewijzigde functies net door de veranderingen in de bedrijfsvoering).

- Via een ESF-oproep "inclusieve ondernemingen" ondersteunen we ondernemingen, organisaties en hun werkvloeren om uit te groeien tot inclusieve ondernemingen en werkvloeren opdat talenten er goed terecht komen en vervolgens duurzame loopbanen kunnen uitbouwen. De bedoeling is te komen tot partnerschappen Inclusieve Werkvloeren in Vlaanderen die een coherent aanbod formuleren om ondernemingen en hun werkvloeren te ondersteunen met betrekking tot instroom- en retentievraagstukken van meer kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Op 1 januari 2024 zijn zeven projecten goedgekeurd. De eerste jaarhelft van 2024 was een opstartfase, waarbij de projecten zich organiseerden in drie partnerschappen. Op 1 juli 2024 zijn zodoende drie partnerschappen van start gegaan.
- Het platform *Mijn Inclusieve Werkvloer* wil de bekendheid en bewustwording bevorderen over de mogelijkheden en methoden om inclusieve werkvloeren te realiseren. We willen met het platform ondernemingen stimuleren om concrete stappen te zetten richting een werkomgeving waarin kwetsbare groepen kunnen instromen, groeien en duurzaam aan het werk kunnen blijven. Het platform is toegankelijk voor iedereen die geïnteresseerd is in inclusief ondernemen of het creëren van een inclusievere werkvloer. In 2024 is besloten om een expertendatabase te ontwikkelen waarin de partners uit de partnerschappen Inclusieve Werkvloeren met hun aanbod worden opgenomen. Dit stelt ondernemingen in staat om rechtstreeks contact op te nemen met een geschikte organisatie voor dienstverlening op maat. Ook kunnen geïnteresseerden – in het geval zij niet meteen ondersteuning wensen – andere steunmaatregelen vinden, zoals financiële premies, toeleidings- en ondersteuningsmaatregelen. Het platform werd in 2024 voorbereid en is begin 2025 officieel gelanceerd. Om goede praktijken van de partnerschappen Inclusieve Werkvloeren zichtbaar te maken, worden er elk halfjaar inspirerende voorbeelden gedeeld.
- We worden vandaag in Vlaanderen geconfronteerd met een sterke digitalisering en snel evoluerende technologische ontwikkelingen in digitale technologie en data-tech die veranderingen met zich meebrengen op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Het is belangrijk dat we tijdig anticiperen op deze veranderingen zowel binnen de overheid, als bij bedrijven en bij burgers. In 2024 werden de uitdagingen die de digitale transitie stelt mee opgenomen als een belangrijk element in de veranderingscontext in bestaande oproepen en opdrachten van Europa WSE zoals bv. DRIVE2, Leergoesting en Anders organiseren.
- Ook in 2024 droegen we bij aan de uitvoering van de STEM-agenda 2030 via de STEM-governance (onder regie van VLAIO). Met de STEM-agenda wil de Vlaamse Regering de interesse in Vlaanderen rond wetenschap en technologie versterken zodat mensen de weg naar het STEM-onderwijs en STEM-jobs makkelijker vinden.
- De groene transitie zorgt ook in Vlaanderen voor een vraag naar nieuwe en andere competenties, vaardigheden en jobs. We maakten via verschillende

acties werk van de ondersteuning van deze groene transitie in Vlaanderen op vlak van competenties en vaardigheden. Om zicht te krijgen op de uitdagingen op vlak van groene jobs en vaardigheden in de hele Vlaamse economie werd in 2023 via een project van de Europese Commissie²⁴ een aanzet gegeven tot een green skills roadmap voor Vlaanderen. In 2024 werd hiermee aan de slag gegaan. Quick wins vanuit de roadmap werden geïmplementeerd, en de resultaten van de roadmap en andere studies (o.a. klimaatadaptatie) werden gevaloriseerd en verder verspreid bij een brede groep van stakeholders en platformen. Daarnaast nam het Departement Werk en Sociale Economie ook in 2024 het trekkerschap op van de hefboom jobs en vaardigheden in het Vlaanderen Circulair programma.

Werkbaar werk

- In uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord liep in 2023 en 2024 binnen het Departement Werk en Sociale Economie een stuurgroep²⁵ met de sociale partners om innovatieve projectoproepen vorm te geven en te lanceren. De overheidsopdracht 'Ontwikkeling van methodiek voor constructieve dialoog over werkbaar werk binnen kmo's' werd in het kader hiervan in 2024 gelanceerd. Ook een oproep 'Proeftuin bereikstrategie werkbaar werk' werd gelanceerd. De opdracht 'Ontwikkeling van een Business Case voor Werkbaar Werk' werd verder opgevolgd.
- In 2024 waren er opnieuw verschillende initiatieven om werk werkbaarder te maken. Ondernemingen en organisaties werden hierin gestimuleerd en ondersteund, onder meer via de werkbaarheidscheque en de verhoging van de KMO-P. In 2024 werd het volledige budget van 3 miljoen euro benut. 470 ondernemingen maakten gebruik van de werkbaarheidscheque. De overheidsopdracht 'Bevordering gezondheid en welbevinden van werknemers en werkgevers' (i.s.m. Departement Zorg) liep verder. De eerste wave van begeleidingen binnen deze opdracht werd afgerond. De lessen hieruit werden meegenomen bij de tweede wave aan begeleidingen, die in maart 2024 startte en doorliep tot februari 2025. Het subsidieproject Suïcidepreventie op de werkvloer voerde in 2024 een nodenbevraging uit en ontwikkelde een toolbox om sleutelfiguren in organisaties vaardiger te maken in het herkennen van signalen van werknemers met suïcidale gedachten. In 2025 wordt de toolbox uitgetest en geëvalueerd in een pilootstudie bij een vijftal organisaties. Ook vanuit het ESF+-programma werden enkele initiatieven opgezet, zoals de lancering van de procedure voor de overheidsopdracht Drive (HR-dienstverlening ten aanzien van bedrijven rond het (verder) opzetten van motiverende werkomgeving) en de lancering van de subsidieoproep Anders Organiseren (rond organisatiestructuur en -cultuur).
- Het VIONA-onderzoek kwaliteit van werk startte in 2023 en zal worden afgerond in 2025. In dit onderzoek wordt het concept 'kwaliteit van werk' geactualiseerd. Vervolgens zal dit duidelijk omschreven, geoperationaliseerd en gemeten worden. De enquête voor werknemers werd uitgewerkt in 2024 en zal in 2025 afgenomen worden. Ook de enquête voor zelfstandigen en organisaties werd voorbereid in 2025 en zal worden afgenomen in 2025.
- Uit de oproep proeftuinen Werk-Kinderopvang, die samen met de minister van Welzijn werd gelanceerd eind 2023 met als doel kinderopvang in bedrijven te stimuleren via een decentraal model, vloeiden in 2024 vijf partnerschappen voort die een faciliterende rol opnemen ten aanzien van bedrijven en erkende kinderopvangverblijven bij het creëren van nieuwe 'bedrijfsplaatsen'

²⁴ Het betreft een TSI-project, wat staat voor 'Technical Support Instrument'.

²⁵ Zie ook begroting: JB0-1JDE2IC-WT, p.6466.

(bijkomende vergunde plaatsen die worden mogelijk gemaakt worden door cofinanciering vanuit bedrijven) aan de reguliere plaatsen. Deze proeftuinen zullen lopen tot 31 juli 2025. Een bijkomende facultatieve subsidie werd in 2024 toegekend aan Helan Kinderopvang VZW en VOKA Antwerpen-Waasland om een bijkomende proeftuin werk-Kinderopvang te realiseren.

OD 9: Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden

Om elk talent een kans te geven, zonder onderscheid, bestrijden we actief elke vorm van discriminatie. We doen dit door sensibilisering, preventie en zelfregulering door de sectoren. We zorgen ook voor een adequate curatieve handhaving met gerichte controles vanuit de Vlaamse Sociale Inspectie.

- Met de addenda diversiteit en inclusie 2023-2025²⁶ kunnen sectoren versterkt inzetten op het bestrijden van discriminatie en het verhogen van inclusie. Deze addenda bouwen voort op de eerdere addenda (2021-2022- 2023) en monitoringoefeningen. De focus van deze nieuwe addenda ligt op actie en op het inspelen op de resultaten van de monitoringoefeningen. De monitoringoefeningen van de sectoren liepen ten laatste eind december 2023 af. Alle sectoren hebben tussentijds (in de looptijd van hun addendum diversiteit en inclusie 2023-2025), en op basis van de resultaten van hun monitoringoefening, hun actieplan vervolledigd of bijgestuurd. In het kader van de tussentijdse evaluatie werden deze actieplannen besproken en geadviseerd. Op 30 september 2024 werden de definitieve actieplannen door de sectoren ingediend. Na het afronden van de monitoringoefeningen van alle sectoren en na de doorvertaling ervan naar actieplannen, werd een gezamenlijke publicatie opgemaakt, die zicht geeft op de gelopen monitoringoefeningen van de sectoren. De publicatie biedt inzicht in de aard en mate van de gevonden discriminatie op geaggregeerd sectoraal niveau en in het engagement naar acties. De publicatie werd in het tweede kwartaal van 2024 opgeleverd.
- We reageren kortdurend op discriminatie op de werkvloer. Daarom treedt de Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie op tegen alle vormen van wettelijk verboden discriminatie binnen onze bevoegdheden.

3.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-	10.034	9.476	7.035	24.489	23.718	22.639

²⁶ Zie ook begroting: JB0-1JDE2IB-WT, p.6364.

gaven WT, LO, PR						
Toe- lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	10.034	9.476	7.035	24.489	23.718	22.639

Inhoudelijke toelichting:

Onder het ISE 'Duurzame Arbeidsmarkt (Werk)' bevinden zich twee begrotingsartikelen: Sectorfondsen en Focus op Talent (FOT).

Onder paragraaf 3.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Voor de ISE 'Duurzame Arbeidsmarkt (Werk)' was bij BA 2024 een decretaal budget voorzien van 10.034 keuro VAK en 24.489 keuro VEK.

Doorheen het jaar nam het VAK-budget af met 558 keuro. Dit is het gevolg van een herverdeling vanuit Focus op Talent voor de financiering van de ESF-oproep 'Anders organiseren' van 1.282 keuro. De kredietafname werd echter getemperd door een herverdeling van 724 keuro naar het begrotingsartikel van de sectorfondsen vanuit de Oekraïneprovisie voor de vastlegging van de verlenging van de Oekraïneaddenda.

Het VEK-budget daalde na de BA 2024 nog buiten begrotingsronde met 771 keuro. Vanuit het begrotingsartikel FOT werd 1.900 keuro VEK herverdeeld voor het opvangen van een VEK-tekort bij de IT-apparaatskredieten en het VOV, terwijl de maatregel van de sectorfondsen 1.129 keuro VEK extra kreeg vanuit de Oekraïneprovisie voor de financiering van de Oekraïneaddenda.

De VAK-benutting bedroeg voor dit ISE in 2024 7.035 keuro of 74,2% van het totale krediet. Dit verschil is voornamelijk te situeren bij de maatregel Focus op Talent waar kredieten in het kader van het Actieplan Werkbaar Werk (1.120 keuro) en Diverse Acties (1.142 keuro) niet benut werden. De VAK-onderbenutting was bij de sectorfondsen in absolute cijfers beperkter, namelijk 179 keuro (ook al was ze procentueel ten aanzien van het voorziene krediet groter).

Tegenover het beschikbare VEK-krediet stond dan weer een uitvoering van 22.639 keuro (of een benuttingsgraad van 95,5%). Dit verschil is bijna uitsluitend het gevolg van de VEK-onderbenutting op de sectorfondsen. Bij FOT werd de facto het volledige VEK-krediet gebruikt.

3.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgaven

JB0-1JDE2IB-WT – SECTORFONDSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel JB0-1JDE2IB-WT bevat de middelen voor de sectorfondsen. Het betreft hier de middelen om de operationele doelstelling 8 te realiseren: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen', meer precies de (inter)sectorale afspraken.

Een sectorconvenant is een protocol van samenwerking tussen sectoren (sectorale sociale partners) en de Vlaamse Regering waarin de sectoren zich engageren tot acties rond volgende thema's:

- de afstemming tussen onderwijs en de arbeidsmarkt;
- instroom, zij-instroom, doorstroom en retentie;
- levenslang leren en competentiebeleid;
- werkbaar werk;
- diversiteit en inclusie.

Sectorconsulenten voeren deze engagementen op het terrein uit.

De generatie sectorconvenants 2023-2025 en de verschillende addenda (Duaal leren, Diversiteit en inclusie en Investeren in Talent) zijn gestart op 1 juli 2023 en lopen tot en met 30 juni 2025, gebaseerd op het decreet van de sectorconvenants van 17 februari 2023.

Met het paritair comité 100 werd op 1 januari 2024 voor de eerste maal een opstartconvenant afgesloten dat een looptijd heeft tot en met 30 juni 2025.

Dit bracht het totaal aantal convenants en addenda, goedgekeurd door de Vlaamse Regering, op:

- 39 sectorconvenants
- 39 addenda diversiteit en inclusie
- 18 addenda duaal leren
- 2 addenda 'FOT' investeren in talent
- 12 addenda Sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis (2023-2024)
- 7 addenda Sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis (2024-2025)

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	80	889	710	11.492	12.678	11.624

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal goedgekeurde budget bedroeg bij BA 2024 80 keuro VAK en 11.492 keuro VEK.

In de loop van maart werd via een herverdeling buiten begrotingsronde het budget verhoogd met 85 keuro VAK en 57 keuro VEK. Deze kredietherschikking had tot doel de vastlegging van het addendum diversiteit en inclusie bij het sectorconvenant met PC100 en de vereffening van 2/3de van de looptijd (deze overeenkomst loopt nog door tot en met 30 juni 2025). Deze eenmalige middelen werden gecompenseerd vanuit de maatregel Focus op Talent (JB0-1JDE2IC-WT).

Bij een tweede herverdeling buiten begrotingsronde werd het krediet verhoogd met 724 keuro VAK en 1.129 keuro VEK. Deze kredieten werden gecompenseerd vanuit de Oekraïneprovisie (Noodfonds Oekraïne) voor de vastlegging van de derde oproep Oekraïneaddenda (01/07/2024-28/02/2025) en de vereffening van de looptijd in 2024 (zowel van de tweede als de derde oproep).

De VAK-uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg uiteindelijk 710 keuro of 79,9% van het beschikbare krediet. De VEK-uitvoering bedroeg 11.624 keuro of 91,7% van het beschikbare krediet.

Sectorconvenants en addenda (165 keuro VAK en 11.426 keuro VEK)

De VAK-besteding omvatte voor 2024 enkel de vastlegging van het sectorconvenant afgesloten met PC100 (voor 80 keuro) en het bijbehorend addendum diversiteit en inclusie (voor 85 keuro).

Daarnaast werd in 2024 voor 11.426 keuro vereffend. Dit zowel voor de convenants en addenda die zijn vastgelegd in 2023 als voor diegene die er in 2024 zijn bijgekomen (zie hierboven). De vereffening voor de eerste groep bedroeg 11.333 keuro, de vereffening voor de laatste 110 keuro. Daarnaast werd 17 keuro gebruikt voor de vereffening van een onderzoek naar Renovatiestrategie dat was vastgelegd in 2023. Hiervoor werd echter 75 keuro voorzien, waardoor finaal 58 keuro VEK onbenut bleef. Door de verrekening van de vorige generatie sectorconvenants en addenda (2021-2022), daalde de uiteindelijke VEK-benutting met 34 keuro.

Addenda Oekraïne (545 keuro VAK en 198 keuro VEK)

Er werd in 2024 een nieuwe (derde) oproep Oekraïneaddenda vastgelegd voor een VAK-budget van 545 keuro. Het verschil met het voorziene krediet (724 keuro) is te verklaren door een aantal sectoren die uiteindelijk hebben beslist af te haken voor een Oekraïneaddendum.

In 2024 werd ook voor 409 keuro vereffend met betrekking tot de Oekraïneaddenda. Deze vereffening is 75,0% van het totaalbedrag van de derde oproep (overeenkomstig met de ratio van de looptijd in 2024 ten opzichte van de volledige looptijd). De afrekening van de tweede generatie Oekraïneaddenda (die afliep in 2024) had in 2024 nog niet plaatsgevonden. Hiervoor was 720 keuro VEK voorzien, dat uiteindelijk niet is aangewend. Door de verrekening van de vorige generatie Oekraïneaddenda, daalde dit bedrag met 211 keuro.

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen' en operationele doelstelling 9: 'Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden'.

Focus op talent is een mobiliserend programma dat ondernemingen, organisaties en hun werkvloeren wil ondersteunen zodat zij zouden uitgroeien tot inclusieve ondernemingen en werkvloeren.

Meer precies gaat het om de middelen voor:

- de werking van de vzw Tracé
- diverse acties die kaderen binnen het Focus op Talent-beleid
- middelen voor de uitvoering van het actieplan Werkbaar Werk (inclusief de Werkbaarheidscheques en verhoging KMO-P en de interprofessionele aanpak werkbaar werk)

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	9.954	8.587	6.325	12.997	11.040	11.015

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2024 decretaal toegekende krediet bedroeg 9.954 keuro VAK en 12.997 keuro VEK.

Buiten begrotingsronde werd een kredietherschikking doorgevoerd ten belope van 1.367 keuro VAK en 1.957 keuro VEK, waardoor het VAK-budget op dit begrotingsartikel daalde tot 8.587 keuro VAK en 11.040 keuro VEK. Deze middelen werden herschikt voor de financiering van:

- de ESF-oproep 'Anders organiseren' (Werkbaar Werk) (1.282 keuro VAK)
- het bijkomend addendum diversiteit en inclusie bij de sectorconvenant 2024-2025 met de sociale partners van het aanvullend paritair comité voor de werklieden PC100 (85 keuro VAK en 57 keuro VEK)
- het VEK-tekort bij apparaat en het Vlaams Opleidingsverlof (1.900 keuro VEK)

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 6.325 keuro VAK of 73,7% van het beschikbare VAK-krediet en 11.015 keuro of 99,8% van het beschikbare VEK-krediet. Het budget werd aangewend voor:

Subsidie Tracé Brussel vzw (230 keuro VAK en 169 keuro VEK)

Diverse acties Focus op Talent (2.876 keuro VAK en 6.064 keuro VEK)

- Overheidsopdracht Platform Inclusief Ondernemen – HAZELHEARTWOOD (125 keuro VAK en 83 keuro VEK)
- Procesevaluatie en toekomstverkenning monitoring discriminatie sectoren - MOBIUS BUSINESS REDESIGN (35 keuro VAK en 25 keuro VEK)
- Subsidie voor de eigenorganisaties - LEVL (206 keuro VAK en 111 keuro VEK)
- Subsidie aan de Vlaamse advies en beleidsparticipatieraad - NOOZO (160 keuro VAK en VEK)
- Benefietproject 'Pakje van je Hart' - Koning Boudewijn stichting (40 keuro VAK en VEK)
- Doorstart + (A.B.V.V, Keerpunt, ACV Innovatief) (2.310 keuro VAK en 2.310 keuro VEK)
- Tot slot diende 3.335 keuro vereffend te worden voor engagementen uit voorgaande jaren

Actieplan Werkbaar Werk (3.219 keuro VAK en 4.782 keuro VEK)

- de uitgaven voor de werkbaarheidscheques en verhoging KMO-P bedroegen 2.829 keuro VAK en 2.516 keuro VEK
- de overige uitgaven Werkbaar Werk bedroegen 390 keuro VAK en 68 keuro VEK en hadden betrekking op:
 - o Een oproep proeftuinen Werk-Kinderopvang – Helan Kinderopvang (100 keuro)
 - o Proeftuinen bereikstrategie werkbaar werk - Hogeschool PXL (145 keuro)
 - o Constructief in dialoog over werkbaar werk - Vlerick Business School (145 keuro)
- tot slot diende 2.198 keuro vereffend te worden voor engagementen uit voorgaande jaren.

De VAK onderbenutting benutting situeert zich -proportioneel gezien- het sterkst op de uitgaven in het kader van het Actieplan Werkbaar Werk, waar 1.120 keuro VAK niet benut werd. Bij Diverse acties bleef 1.142 keuro onbenut.

4. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND

4.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement is flankerend/ondersteunend in functie van de drie hoger geformuleerde overkoepelende doelstellingen (zie hoger²⁷).

²⁷ 2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Er werd geen indicator opgenomen, aangezien dit geen vereiste was voor de thema-overschrijdende inhoudelijk structurelementen.

4.2. Operationele doelstellingen

OD 10: Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken

Data en wetenschappelijke inzichten

De Vlaamse overheid hecht groot belang aan de wetenschappelijke onderbouwing van het gevoerde arbeidsmarktbeleid. Via de uitbesteding van wetenschappelijk onderzoek wordt verholpen aan de lacunes in de kennis over de werking van de Vlaamse arbeidsmarkt en het gevoerde beleid.

- Om richting te geven aan zijn kennis- en onderzoeksactiviteiten en de onderzoekplanning, stelde het Departement Werk en Sociale Economie een kennisagenda Werk en Sociale Economie op voor de periode 2021-2024. Met de kennisagenda werd een inhoudelijke structuur vastgelegd op basis van zes kennisdomeinen: governance, welzijn en organisatie, leren, economie, inclusieve samenleving en omgeving. In 2024 werd de kennisagenda geëvalueerd.
- De hoogtepunten en belangrijkste bevindingen van al het afgeronde onderzoek zijn terug te vinden in een jaaroverzicht dat, samen met de onderzoeksrapporten, beschikbaar is op het kennisplatform Werk en Sociale Economie²⁸. Ook in 2024 werd een jaaroverzicht opgemaakt en werden de actuele inzichten rond de thema's werk en sociale economie gebundeld op de website van het kennisplatform.
Belangrijke rapporten die in 2024 werden opgeleverd waren onder andere een jaarrapport opleidingsinspanningen – met daarin vooral de resultaten van de AES en EAK –, PIAAC en het trendrapport.
- In uitvoering van het meerjarenprogramma 2021-2025 zijn de werkzaamheden van het Steunpunt Werk lopende.
Via een addendum aan de beheersovereenkomst wordt vanuit het Steunpunt daarnaast ingezet op de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau (zie ook hoger²⁹). Samen met het Steunpunt houden we de vinger stevig aan de pols van de arbeidsmarkt. Zo brengen we het pad naar de werkzaamheidsdoelstellingen kwantitatief in kaart, onder andere via een werkzaamheidsmonitor op de website van het Departement WSE. In 2024 liepen deze monitoringsinitiatieven door. In 2024 werd de beheersovereenkomst van het Steunpunt Werk geëvalueerd.
Op 9 december 2024 vond het Vlaamse arbeidsmarktcongres plaats als valorisering van alle outputs naar de wereld van onderzoek en beleid.
- Ook het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma liep in 2024 door. Als onderdeel van de hogergenoemde evaluatie van het kennisbeleid vond ook een evaluatie van het VIONA-programma plaats.

²⁸ <https://www.vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie>

²⁹ OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – 'In kaart brengen van de uitdagingen'

OD 11: Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen³⁰

Het ESF-programma 2021-2027 is een partnerschapsprogramma. Zowel het Departement Onderwijs & Vorming (in kader van prioriteit 3: 'levenslang leren') als VDAB (in kader van prioriteit 1 'activering') staan als intermediaire instellingen mee in voor het ontplooiën van een belangrijk deel van het programma. Het programma focust op het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt, levenslang leren, actieve inclusie, werkbare jobs en inclusief ondernemen en sociale innovatie. Concreet werden in 2024, binnen de bovenstaande prioriteiten, heel wat oproepen voor de nieuwe programma's gelanceerd en ging een groot aantal nieuwe projecten van start. Nieuwe oproepen waren: het dossier voor VDAB als intermediaire instantie, de Leerjobs, SALK (Limburg), Intersectorale samenwerking voor competentieversterking, Anders Organiseren, DRIVE 2, Leerecosystemen evenals een nieuwe oproep voor dienstverlening aan gedetineerden. Daarnaast was er de opstart van activiteiten van Leergoesting, Inclusieve werkvloeren, Lokale Partnerschappen, Intra-Europese migranten, projecten dienstverlening aan gedetineerden (omkaderd door netwerkprojecten) en de opstart van de actieplannen van de 18 projecten in het kader van 4de pijler inburgering.

In 2024 werden zowel voor AMIF als voor ESF de oude programma's afgesloten. Ook werd het nieuwe Beheers- en Controlesysteem voor AMIF en ESF uitgewerkt.

OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen

We mikken op een gezonde, slanke, efficiënte en krachtige overheid die de hand reikt naar partners in de samenleving om problemen aan te pakken. We beogen daarbij een 'state of the art'-dienstverlening aan de burger, maximaal digitaal en met zo weinig mogelijk (papieren) administratie. We grijpen het momentum aan om een digitale transformatie van de overheidsdienstverlening te realiseren. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor de mensen die nog niet mee zijn met de digitale trein.

VDAB

- Om een veelheid van ambitieuze opdrachten te kunnen aanpakken, doet VDAB als regisseur beroep op een breed netwerk aan (gespecialiseerde) partners om zo een maximale hefboomwerking te garanderen. Dit vereist verschuivingen, afbakeningen en de bewuste afweging tussen wat VDAB zelf uitvoert en wat VDAB als regisseur opneemt. VDAB kiest ervoor om het aandeel van taken in regie en samenwerking gaandeweg te versterken. Om dit mogelijk te maken, heeft VDAB in 2024 gezorgd voor een harmonisering van de partnerbeheerprocessen. Daarnaast bouwde VDAB verder aan de digitalisering van het partnermanagement door de verdere ontwikkeling van de 'Customer Relationship Management'-tool (CRM) en een 'document management systeem' (DMS).
- Naar aanleiding van de audit van het Rekenhof over het uitbestedingsbeleid bij VDAB (mei 2021), werd een actieplan 'VDAB als regisseur' opgesteld. Het geheel aan acties is gericht op vijf kritieke succesfactoren voor het toekomstige uitbestedingsbeleid van VDAB:

³⁰ Zie ook begroting: JB0-9JDETAD-OW, JB0-9JDETAD-OI, JB0-1JDE2AD-IS, JB0-1JDE2AD-WT, JB0-1JDE4AD-IS, JB0-1JDE4AD-WT, p.7576 en volgende.

- een strategisch kader dat invulling geeft aan de regierollen toebedeeld vanuit de Vlaamse Regering;
- een aanpak voor het plannen van uitbestedingen op middellange termijn;
- het beheersbaar houden van het operationaliseren van het uitbestedingsbeleid;
- een geïntegreerd data- en informatiebeheer voor opvolging;
- het verzekeren van een klantgerichte en juridisch sluitende samenwerking met partnerorganisaties op alle niveaus.

VDAB heeft dit actieplan grotendeels uitgevoerd, met uitzondering van 2 lopende strategische programma's die een looptijd over meerdere jaren kennen.

- Midden 2023 werd de externe onderzoeksopdracht 'rol van VDAB op de arbeidsmarkt van de toekomst' gestart. De aanleiding voor het onderzoek zijn de vele uitdagingen voor de Vlaamse arbeidsmarkt en bijgevolg ook voor VDAB. De opdracht had als doelstelling na te gaan hoe Vlaanderen en VDAB (in wisselwerking met het volledige ecosysteem van arbeidsmarktactoren) wendbaar en toekomstbestendig kunnen zijn om deze uitdagingen aan te gaan. Begin 2024 werd de onderzoeksopdracht opgeleverd. Het eindrapport omvat een aantal strategische aanbevelingen, waar VDAB verder mee aan de slag gaat, op basis van drie pijlers:
 - VDAB als vertrouwde gids voor burgers, werkgevers, partners en het beleid,
 - VDAB als actieve regisseur van ecosystemen; op het terrein en in het hart,
 - VDAB als wendbare, performante en resultaatgerichte organisatie.

Departement WSE³¹

Het Departement WSE heeft ook in 2024 ingezet op de digitalisering van haar dienstverlening en een datagedreven werking. Hierbij werd bijgedragen aan de realisatie van een aantal beleidsprojecten: kwalificerend werkplekleren, het platform inclusief ondernemen, de vernieuwing van de sustatool en de hervorming van opleidingscheques. Er werden volgende stappen gezet in de uitbouw van individueel maatwerk, de ontsluiting van bijhorende data en de jobbonus. Digitale ondersteuning om economische migratie te vernieuwen met het oog op efficiëntie en fraudemitigatie in combinatie met de verdere doorontwikkelingen en integratie met het Uniek Loket Single Permit werd opgestart. De nieuwe overheidsopdracht m.b.t. dienstencheques werd i.s.m. Digitaal Vlaanderen verder geconcretiseerd. Het CRM-systeem - dat het Departement WSE ondersteunt bij het beheren en stroomlijnen van klantencontacten en een breed scala aan actiegerichte inzichten biedt - werd verder uitgerold. De digitale ondersteuning van de Vlaamse Sociale Inspectie werd verder uitgebouwd en de nodige voorbereidingen werden getroffen voor latere integraties met o.a. het handhavingsplatform. Op het vlak van fraudebestrijding en misbruik werd eveneens ingezet op WSE Gatekeeper door een verdere uitbouw en gebruik van de 'ondernemingsfoto'. Door de ingebruikname, ontsluiting en kruising van bedrijfsgerelateerde data detecteren we bij het gunnen van subsidies, erkenningen en vergunningen sneller fraude, uitbuiting en financiële risico's.

We zetten blijvend in op de datagedrevenheid van DWSE en onze externe partners door data verder te ontsluiten via het open data-portaal. Net als de voorgaande jaren was er een nauwe samenwerking met het steunpunt ter realisatie van de arbeidsmarktdashboards, de studiedienst (simulaties en prognoses, data aanlevering) en versterkten we de ondersteuning van Dynam voor de publicatie van cijfers over de dynamiek van de Belgische en regionale arbeidsmarkten. Er werd een start gemaakt voor het uniformiseren van de jaarverslagen. Er werden

³¹ Zie ook begroting: onder JB0-1JAE2ZZ-WT, dat alle werkingskredieten van DWSE omvat, waaronder de IT-middelen, p.105 en volgende.

bovendien eerste stappen gezet op vlak van datagovernance. Wat betreft generatieve AI voerden we enkele eerste experimenten uit in het kader van kennisprocessen zoals bijvoorbeeld economische migratie (documentherkenning) en sectorconvenants. Binnen het datascience team ondersteunden we o.a. de Vlaams Sociale Inspectie.

Tenslotte ging er aandacht naar de fusie met het departement EWI om ervoor te zorgen dat zowel de toepassingen als de organisatie klaarstonden voor de start op 1/1/2025.

Samenvoeging beleidsdomeinen EWI, WSE en LV

Nadat op 1 januari 2024 het geïntegreerde beleidsdomein WEWILS een start genomen heeft, werd de fusie van de departementen EWI en WSE in de loop van 2024 verder voorbereid. Het nieuwe Departement WEWIS is van start gaan op 1 januari 2025.

Europees voorzitterschap en OESO Skills Summit

Vlaanderen heeft een significante bijdrage geleverd aan een succesvol Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europa in de eerste helft van 2024.

Het Departement WSE nam een trekkende rol op voor de regio's bij de trilogonderhandelingen van de verordening coördinatie van sociale zekerheid 883. Ook werd actief bijgedragen aan de trilogon rond de richtlijnen Single Permit en langdurig ingezetenen en de Net Zero Industry Act.

Verder werd ook ingezet op het thema levenslang leren door een bijdrage aan de conferentie levenslang leren van het Departement Onderwijs en Vorming en een netwerkdag voor de coördinatoren van het Europees Jaar van de Vaardigheden. Met uitgewerkt materiaal rond goede praktijken droeg het Departement WSE ook bij op de conferenties digitale inclusie en circulaire economie.

Vlaanderen bereidde mee de verklaring van Terhulpen voor, waarmee België in april 2024 een nieuwe sociale agenda voor de EU lanceerde. Verder werd voor nieuwe dossiers zoals de EU Talent Pool ingezet op het vinden van een algemene benadering in de Raad.

Vlaanderen nam verschillende rollen op in evenementen rond levenslang leren, skills en sociale economie, steeds in een samenwerking tussen de betrokken ministers en hun administraties.

Het Departement WSE stond ook in voor de co-organisatie van de ministeriële bijeenkomst Sociale Economie en leidde samen met de andere regio's de conferentie sociale economie op 12 en 13 februari in Luik.

Vanuit de Vlaamse bevoegdheid Werk en Sociale Economie werd in 2024 ook de OESO Skills Summit georganiseerd, in samenwerking met alle gewesten en gemeenschappen. De OESO Skills Summit is een tweejaarlijkse bijeenkomst met als opzet om de deelnemers te inspireren a.d.h.v. workshops, discussierondes, bedrijfsbezoeken etc., over actuele maatschappelijke uitdagingen rond vaardigheden. Tijdens deze tweedaagse in februari 2024 werden door de verschillende OESO-landen actuele uitdagingen rond vaardigheden behandeld, onder het overkoepelend thema "Skills for the future: Building bridges to new opportunities", waarbij ook de goede praktijken van België een belangrijke rol spelen.

4.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-gaven WT, LO, PR	36.338	35.571	28.067	34.453	39.877	26.435
Toe-lagen IS	261	12.265	31.937	261	11.102	8.400
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	36.599	47.836	60.004	34.714	50.979	34.835

Inhoudelijke toelichting:

Onder het ISE 'Thema-overschrijdend' bevinden zich acht uitgavenartikelen.

Eén artikel heeft betrekking op de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid. Het betreft hier voornamelijk onderzoeksactiviteiten. Een ander begrotingsartikel betreft een interne stroom naar de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

Vier begrotingsartikelen hebben betrekking op de budgetten van het Europees Sociaal Fonds (ESF): het WT-artikel, het begrotingsfonds van ESF en hiervan de twee artikelen die de middelen bevatten die EU WSE uitbetaalt aan instanties die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse Overheid (de interne stromen).

Met betrekking tot het Asiel-, Migratie en Integratie Fonds (AMIF) is er een apart begrotingsartikel dat de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering voor projecten van het Fonds voor AMIF onder het OP 2021-2027 bevat.

Onder paragraaf 4.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het decretaal budget bij BA 2024 bedroeg voor het ISE 'Thema-overschrijdend' 36.599 keuro VAK en 34.714 keuro VEK. Het beschikbaar jaarbudget bedroeg 47.836 keuro VAK en 50.979 keuro VEK. Dit zou in principe een toename betekenen met 11.237 keuro VAK en 16.265 keuro VEK.

Deze stijging zou zogenaamd vooral te wijten zijn aan de stijging op het begrotingsfonds (JB0-1JDE4AD-WT en JB0-1JDE4AD-IS), namelijk 8.405 keuro

VAK en 10.343 keuro VEK. Alleen bevat kolom '1e BA' bij het begrotingsfonds het bedrag dat bij BO/BA 2024 geraamd werd aan uitgaven op het begrotingsfonds in 2024, terwijl kolom '1e BA-JR' de som bevat van het overgedragen saldo op het begrotingsfonds en de aangroei van het budget in het begrotingsfonds in 2024 ten gevolge van –aan het begrotingsfonds toegewezen- ontvangsten in 2024. De delta tussen beide bedragen kan men dus niet echt zien als een toename van het beschikbaar budget.

Als we het begrotingsfonds buiten beschouwing laten, is de stijging vooral toe te schrijven aan de middelen die via herverdeling buiten begrotingsronde werden toegevoegd voor ESF/AMIF projecten.

Bij AMIF (JB0-1JDE2AH-WT) werd 1.550 keuro VAK en 968 keuro VEK herverdeeld vanuit het begrotingsartikel SJ0-1SFC2DA-WT (ABB) en JB0-1JDB2AH-IS voor de oproep Regionale organisatienetwerken "participatie- en netwerktrajecten" - 4de pijler inburgering.

Bij ESF (JB0-1JDE2AD-IS) werd 3.518 keuro VAK en 2.355 keuro VEK flexibel herverdeeld voor de uitbetalingen van subsidies aan organisaties die deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Voor het gewone ESF-begrotingsartikel (JB0-1JDE2AD-WT) is er een daling van 2.236 keuro VAK en een stijging van 2.599 keuro VEK. Er werd 1.282 keuro VAK van Focus op Talent herschikt voor de financiering van de ESF-oproep 'Anders organiseren' (Werkbaar Werk). 3.518 keuro VAK en 2.355 keuro VEK werd via drie flexibele herverdelingen herschikt naar het IS-artikel van ESF (JB0-1JDE2AD-IS). Dit voor ESF-projecten waarvan de begunstigden deel uitmaken van de consolidatiekring Vlaamse Overheid. Daarnaast was er een trekking van VEK-middelen uit de centrale relanceprovisie (CB0-1CBD2AH-PR) voor de actie Competentiechecks in Vlaamse ondernemingen (C2) (VV 018) ten belope van 4.954 keuro VEK.

Ook voor wat betreft de uitvoeringscijfers kolom 'BU' zorgt het begrotingsfonds voor een vertekend beeld. Bij een begrotingsfonds is het immers niet de bedoeling een realisatiegraad van 100% te halen, aangezien de kredieten kunnen overgedragen worden van het ene jaar naar het volgende jaar en dus kunnen cumuleren. Het is dus niet per se de bedoeling om in jaar X al het budget uit het begrotingsfonds op te maken.

Als we het begrotingsfonds buiten beschouwing laten, bedraagt de realisatiegraad voor wat betreft het VAK op deze ISE 175% (51.446 keuro / 29.350 keuro). Voor het VEK bedraagt dit 107% (28.956 keuro / 26.975 keuro). Dit is mogelijk omdat er anomalieën geboekt werden op de begrotingsartikelen van ESF en AMIF. In de loop van 2023-2024 werd een nieuw boekhoudschema uitgewerkt in overleg met het departement Financiën en Begroting voor de vastlegging en vereffening van overheidsopdrachten gefinancierd met ESF- en AMIF-middelen en dit om tegemoet te komen aan de verscherpte vereisten van Europa.

4.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

JB0-9JDEAAE-OW – ONTVANGSTEN ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel voorziet ontvangsten in het kader van de administratieve geldboeten. Het team Regulering en Administratieve Geldboeten legt – op basis van het Inspectiedecreet administratieve geldboeten – boetes op aan ondernemingen waar inbreuken vastgesteld werden op de Vlaamse regelgeving, maar waarvoor het openbaar ministerie heeft laten weten geen strafrechtelijke vervolging in te stellen (hoofdzakelijk economische migratie, dienstencheques, bemiddeling en taaldecreet).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	692	0	0
BA-JR 2024	692	0	0
BU 2024	684	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Het uitvoeringscijfer is een combinatie van de vorderingen van huidig jaar (858 keuro) verminderd met de geboekte waardeverminderingen (174 keuro).

Bij BA 2024 werden er vorderingen verwacht ten belope van 1049 keuro. Dit bedrag is hoger dan het uitvoeringscijfer van 858 keuro (verschil van 18,2%).

Bij BA 2024 werden ontvangsten verwacht voor een totaalbedrag van 692 keuro (oftewel 66% van de raming) wat in lijn ligt met de realisatie (98,8% realisatiegraad).

JB0-9JDEAAF-OW – ONTVANGSTEN MET BETREKKING TOT MAATREGELEN WERK**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat de bedragen die het Departement WSE ontvangt als gevolg van de terugvorderingen die gebeuren voor diverse van haar beleidsmaatregelen. De redenen voor de terugvorderingen kunnen uiteenlopen. De rode draad is echter dat begunstigden onterecht een subsidie, premie ontvangen hebben of niet het juiste bedrag. De vorderingen hebben vooral betrekking op volgende maatregelen:

- de aanmoedigingspremies;
- het zorgkrediet;
- Vlaamse ondersteuningspremie;
- Vlaams opleidingsverlof;
- DAC en GESCO's.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	663	0	0
BA-JR 2024	663	0	0
BU 2024	12.336	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd een totale ontvangst begroot van 663 keuro. Bij de uitvoering 2024 liepen de vorderingen op tot 12.336 keuro. De ontvangsten van 2024 bedragen 12.372 keuro.

Dit hoge verschil is onder meer te wijten aan 2 uitzonderlijke dossiers:

- Voor VOV werd 1 vordering (+ ontvangst) opgemaakt ten bedrage van 9.000 keuro. Dit is echter een ontvangst die inhoudelijk meerdere schooljaren betreft.
- Voor het Vlaams Zorgkrediet werd een vordering opgemaakt voor een totaalbedrag van 2.309 keuro voor de terugvordering van bedrijfsvoorheffing.

Daarnaast werd er voor de Vlaamse Ondersteuningspremie een totaalbedrag van 360 keuro gerealiseerd, dat 300 keuro hoger dan het geraamde bedrag.

JB0-9JDEAAJ-OW – RRF

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat alle terugvorderingen die gebeuren in het kader van de ESF-projecten gefinancierd met RRF-middelen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	26	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Dit begrotingsartikel is nieuw aangemaakt in 2024 om de ontvangsten van de RRF-projecten door ESF op een afzonderlijk algemeen ontvangstenartikel te kunnen boeken.

Bij de eindrapportering van de projecten (met projectnummer 10658, 10695, 10701 en 10714) in kader van het project 128 (Relance Budget 128 – digitale vaardigheden) werden teveel betaalde middelen ten belope van 26 keuro teruggevorderd.

JB0-9JDETAD-OI – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Het bevat de kredieten die voortvloeien uit de vorderingen die het Departement Werk en Sociale Economie oplegt aan het ESF-agentschap vzw.

Dit begrotingsartikel spijst aan uitgavenzijde begrotingsartikel JB0-1JDE4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2024 werden er geen terugvorderingen ten aanzien van het ESF-Agentschap vzw geraamd en effectief ontvangen.

JB0-9JDETAD-OW – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Het bevat de vorderingen aan Vlaamse cofinanciering bij tussentijdse of eindafrekening van projecten die plaatsvinden in het kader van het ESF-programma.

Dit begrotingsartikel spijst aan uitgavenzijde begrotingsartikel JB0-1JDE4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	500	0
BA-JR 2024	0	500	0
BU 2024	0	680	0

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2024 werden terugvorderingen geraamd ten belope van 500 keuro. Deze raming was gebaseerd op de realisaties van de vorige jaren (2019: 1.235 keuro, 2020: 627 keuro, 2021: 904 keuro, 2022: 296 keuro, 2023: 51 keuro)

Voor 2024 bedroegen de effectieve vorderingen 680 keuro. Dit is te wijten aan de vele eindrapporteringen die in 2024 behandeld zijn. Voor de ESF-projecten wordt met veel tussentijdse rapporteringen gewerkt. Als er teveel voorschot werd uitbetaald, wordt het tegoed doorgeschoven naar de volgende rapportperiode (en wordt daarvoor minder volgend voorschot toegekend). Pas bij eindrapportering worden teveel betaalde middelen teruggevorderd.

Uitgaven

JB0-1JDE2AA-WT – ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel, gelinkt aan operationele doelstelling 10 'Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken', omvat de kredieten voor het uitvoeren van studies en onderzoek (o.m. het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma), waaronder de Vlaamse deelname aan de onderzoekopdracht van PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competences), de financiering van het Steunpunt Werk (meerjarenprogramma 2021-2025) en het addendum bij de beheersovereenkomst van het Steunpunt voor de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau, en tot slot de deelname aan het LEED (Local Employment and Economic Development)-programma van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.545	1.545	1.408	1.898	1.898	1.785

Inhoudelijke toelichting:

Er werd een decretaal budget voorzien voor 2024 van 1.545 keuro VAK en 1.898 keuro VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 1.408 keuro VAK of 91,1% van het beschikbare VAK-krediet. Het VAK-budget werd aangewend voor:

- De jaarlijkse vergoeding aan het Steunpunt Werk - KULeuven (812 keuro).
- De uitvoering van studieopdrachten en onderzoek (437 keuro): onder meer voor een evaluatie van het steunpunt Werk (83 keuro), een opdracht 'Transities naar ondernemerschap' (121 keuro) en een O&O-opdracht rond de topic 'Onderzoek naar de loopbaandynamiek van doelgroepen op de Vlaamse arbeidsmarkt' (150 keuro).
- Internationale ontwikkelingssamenwerking (159 keuro) namelijk de deelname aan het LEED-programma van de OESO (24 keuro) en twee OESO-onderzoeken 'Mid-career mobility' en 'Informeel Leren' (135 keuro).

De VEK-uitvoering bedroeg 1.785 keuro of 94,0% van het beschikbare VEK-krediet. De 2 OESO-onderzoeken en de opdracht 'Transities naar ondernemerschap' werden laat op het jaar vastgelegd, waardoor er quasi geen vereffening tegenover stond. 762 keuro werd vereffend op lopende engagementen uit voorgaande jaren.

JB0-1JDE2AD-IS – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling: 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Op dit begrotingsartikel worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering, voor ESF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	3.518	23.174	0	2.355	2.105

Inhoudelijke toelichting:

Aangezien de partijen die intekenen op de oproepen pas doorheen het jaar bekend worden, is het bij BO of BA nog niet bekend welk bedrag exact moet voorzien worden op het begrotingsartikel JB0-1JDE2AD-IS. Bijgevolg voorzien we dan ook (nog) geen VAK- noch VEK-budget op dit artikel voor 2024.

Zodra er in de loop van het jaar wel duidelijkheid is over de begunstigden, die deel uitmaken van de consolidatiekring, worden de corresponderende budgetten voorzien via kredietoverdrachten buiten begrotingsronde naar bovenstaand begrotingsartikel. De nodige middelen worden overgezet vanuit JB0-1JDE2AD-WT. We beroepen ons hierbij op de mogelijkheid van een flexibele herverdeling, zoals voorzien in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

In juli 2024 werd een eerste VAK-herverdeling uitgevoerd ten belope van 237 keuro VAK. Het ging over drie verlengingen van projecten in het kader van oproep 57 'Herhaling netwerkorganisatie voor gevangenen'. Er dienden ook 2 nieuwe vastleggingen te gebeuren voor de oproepen 57 'Herhaling Netwerkorganisaties voor Gevangenen' en oproep 66 'Leerecosystemen fase 1'.

Bij een tweede kredietherschikking eind 2024 ging het over 3 vastleggingen in het kader van de oproepen 57 'Herhaling netwerkorganisatie voor gevangenen', 69 'Limburgse inclusieve arbeidsmarkt' en 70 'Leerjobs' ten belope van 1.392 keuro VAK. Daarnaast diende er 1.725 keuro VEK herverdeeld te worden voor de vereffeningen in het kader van de oproepen 57 'Herhaling netwerkorganisatie voor gevangenen', 69 'Limburgse inclusieve arbeidsmarkt', 66 'Leerecosystemen fase 1' en 70 'Leerjobs'.

Een derde flexibele herverdeling van 1.889 keuro VAK en 630 keuro VEK was voor een nieuwe vastlegging en vereffening in het kader van het project 2169 'Samenwerking - Doorstroom Trajecten' samen met VDAB.

In het kader van het boekhoudschema voor ESF+ overheidsopdrachten (in 2023 werd een nieuw boekingsmethodiek uitgewerkt in overleg met het departement Financiën en Begroting om tegemoet te komen aan de verscherpte vereisten van Europa) werden enkele anomalieën geboekt op basisallocatie voor de vastlegging van het Europees gedeelte van de overheidsopdrachten:

- Project 2179 'Intersectorale samenwerking met oog op competentieversterking (12.750 keuro VAK)
- Project 1661 'Drive' (6.724 keuro VAK)
- Oproep 89 'Ondersteuning en begeleiding aan lokale leerecosystemen' (183 keuro VAK)

De herverdelingen en de anomalieën waren samen goed voor een beschikbaar budget van 23.175 keuro VAK en 2.355 keuro VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 23.174 keuro VAK (100,0%) en 2.105 keuro VEK (89,4%).

JB0-1JDE2AD-WT – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Via ESF-projecten willen we op een innovatieve manier uitdagingen op de arbeidsmarkt aanpakken.

In 2024 gaf dit begrotingsartikel uitvoering aan het ESF+ operationeel programma (OP) 2021-2027, door middel van Vlaamse cofinanciering. Dit OP focust zich op de volgende prioriteiten:

- het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt
- actieve inclusie
- levenslang leren
- werkbare jobs

- inclusief ondernemen en sociale innovatie

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	24.712	22.476	24.987	18.894	21.493	23.891

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2024 decretaal toegekende krediet bedroeg 24.712 keuro VAK en 18.894 keuro VEK.

Er werden in de loop van 2024 verschillende herverdelingen buiten begrotingsronde doorgevoerd:

- Er werd 1.282 keuro VAK van Focus op Talent herschikt voor de financiering van de ESF-oproep 'Anders organiseren' (Werkbaar Werk)
- 3.518 keuro VAK en 2.355 keuro VEK werd via drie flexibele herverdelingen herschikt naar het IS-artikel van ESF (JB0-1JDE2AD-IS). Dit voor ESF-projecten waarvan de begunstigden deel uitmaken van de consolidatiekring Vlaamse Overheid. Zie inhoudelijke toelichting bij JB0-1JDB2AD-IS.

Het begrotingsartikel JB0-1JDE2AD-WT herbergt ook de relancebasisallocatie voor VV018 waarbinnen de actie 'Competentiechecks in Vlaamse ondernemingen (C2)' valt. Voor deze actie werd 4.954 keuro VEK uit de centrale relanceprovisie (CB0-1CBD2AH-PR) opgevraagd via een herverdeling buiten begrotingsronde.

In het kader van het boekhoudschema voor ESF+ overheidsopdrachten (in 2023 werd een nieuw boekingsmethodiek uitgewerkt in overleg met het departement Financiën en Begroting om tegemoet te komen aan de verscherpte vereisten van Europa) werden enkele anomalieën geboekt op de basisallocatie voor de vastlegging van het Europees gedeelte van de overheidsopdrachten:

- Oproep 67 'Leergoesting' (2.645 keuro VAK en van 846 keuro VEK)
- Oproep 89 'Ondersteuning en begeleiding aan lokale leerecosystemen' (8 keuro VAK en 2 keuro VEK)

Naar aanleiding van de oefening van de overlopende rekeningen 2024, werd dit begrotingsartikel extra gespijsd met 1.550 keuro VEK via een anomalie.

Dit resulteerde in een beschikbare budget van 25.129 keuro VAK en 23.891 keuro VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 24.987 keuro VAK (99,4%) en 23.891 keuro VEK (100,0%).

JB0-1JDE2AH-IS – AMIF 2021-2027

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Op dit begrotingsartikel worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering voor AMIF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	18	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werd noch VAK noch VEK voorzien op dit artikel bij BO/BA 2024, omdat de concrete kredietbehoefte pas duidelijk wordt in de loop van 2024 buiten begrotingsronde. AMIF-projecten en bijhorende aanvragers worden pas doorheen het jaar bekend. Er dienen daarom herverdelingen te gebeuren buiten begrotingsronde.

Er werd 18 keuro VAK en VEK herverdeeld vanuit het begrotingsartikel SJ0-1SFC2DA-WT (ABB) in het kader van een nieuwe vastlegging voor de gunningsbeslissing aan de dienstverlener Tweeperenboom op de overheidsopdracht 98 'Ondersteuning regionale organisatienetwerken-dienstverleners'.

In de loop van 2024 werd een nieuw boekhoudschema uitgewerkt in overleg met het departement Financiën en Begroting voor de vastlegging en vereffening van overheidsopdrachten gefinancierd met AMIF-middelen en dit om tegemoet te komen aan de verscherpte vereisten van Europa. Als onderdeel van deze nieuwe boekingsmethodiek werd een anomalie geboekt voor de vastlegging van 18 keuro VAK voor het subsidieproject onder oproep 93 'Ondersteuningsopdracht Regionale Organisatienetwerken AMIF'.

JB0-1JDE2AH-WT – AMIF 2021-2027

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Hierop worden de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering, voor projecten van het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF) onder het OP 2021-2027 voorzien.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	1.550	1.599	0	968	1.045

Inhoudelijke toelichting:

Er werd noch VAK noch VEK voorzien op dit artikel bij BO/BA 2024, omdat de concrete kredietbehoefte pas duidelijk werd in de loop van 2024 buiten begrotingsronde. Op dat moment voerde het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) een herverdeling buiten begrotingsronde door. In het uitgavendecreet is een bepaling voorzien die dergelijke herverdeling over entiteiten heen buiten begrotingsronde mogelijk maakt.

Er werd 1.532 keuro VAK en 950 keuro VEK herverdeeld vanuit het begrotingsartikel SJ0-1SFC2DA-WT voor de oproep Regionale organisatienetwerken "participatie- en netwerktrajecten" - 4de pijler inburgering. Deze oproep richt zich exclusief naar lokale besturen of samenwerkingsverbanden tussen lokale besturen die in een van de 18 afgebakende regio's (Brussels Hoofdstedelijk Gewest, stad Antwerpen, stad Gent en de 15 Vlaamse referentieregio's) de leidende rol opnemen bij de opstart van een regionaal organisatienetwerk. Het participatie- en netwerktraject moet nieuwkomers in Vlaanderen de kans geven om hun sociaal netwerk te versterken en verbreden door bijvoorbeeld samen met een buddy op pad te gaan, zich in te zetten als vrijwilliger of een kennismakingsstage te doen in een organisatie of bedrijf.

Via een flexibele herverdeling werd 18 keuro VAK en VEK herverdeeld van het begrotingsartikel JB0-1JDB2AH-IS naar het artikel JB0-1JDB2AH-WT. Dit voor de overheidsopdracht 98 'Ondersteuning regionale organisatienetwerken-dienstverleners'.

In de loop van 2024 werd een nieuw boekhoudschema uitgewerkt in overleg met het departement Financiën en Begroting voor de vastlegging en vereffening van overheidsopdrachten gefinancierd met AMIF-middelen en dit om tegemoet te komen aan de verscherpte vereisten van Europa. Als onderdeel van deze nieuwe boekingsmethodiek werd een anomalie geboekt voor de vastlegging van 53 keuro VAK en VEK voor de gunningsbeslissing aan de dienstverlener op de overheidsopdracht 98 'Ondersteuning regionale organisatienetwerken - dienstverleners'.

De begrotingsuitvoering bedraagt 1.599 keuro VAK (99,8%) en 1.045 keuro VEK (102,4%). Om deze VEK-aanrekening mogelijk te maken, diende een anomalie (24 keuro) opgeladen te worden.

JB0-1JDE2AY-IS – SERV

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen'.

Het gaat hier om een toelage die uitbetaald wordt aan de SERV voor de inbedding van drie intersectorale adviseurs.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	261	261	260	261	261	130

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2024 decretaal toegekende krediet bedroeg 261 keuro VAK en VEK.

In 2024 werd er 260 keuro VAK benut voor de kost van 3 intersectorale adviseurs die tewerkgesteld zijn bij de SERV. De tewerkstellingsperiode van deze adviseurs loopt van 1 juli 2024 tot en met 30 juni 2025. Aangezien de looptijd twee verschillende boekjaren betreft is er in 2024 een VEK-aanrekening van 50% van het totale toelagebedrag.

JB0-1JDE4AD-IS – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling: 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'.

Het bevat het begrotingsfonds van ESF dat aan ontvangstenzijde gelinkt is aan de ontvangstenartikels JB0-9JDETAD-OW en JB0-9JDETAD-OI. Via dit begrotingsfonds kunnen de ontvangsten opnieuw worden ingezet binnen het operationeel programma 2021-2027.

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering, voor ESF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	8.486	8.485	0	8.486	6.165

Inhoudelijke toelichting:

Er werden in 2024 Vlaamse cofinancieringsmiddelen aan VDAB uitbetaald voor projecten die kaderen binnen ESF. De uitgaven werden gefinancierd via het begrotingsfonds van ESF. Het ESF-begrotingsfonds JB0-1JDE4AD-WT bevat de middelen voor de Vlaamse cofinanciering voor het programma ESF+ Vlaanderen 2021-2027. Om de middelen vanuit het begrotingsfonds aan VDAB te kunnen geven, werd een nieuw IS-artikel nl. JB0-1JDE4AD-IS onder het ESF-begrotingsfonds aangemaakt waarop deze middelen werden vastgelegd. Het departement gaf vanuit dat nieuw IS-artikel een toelage aan VDAB.

In het kader van de oproepen 90 'Trajectbegeleiders VDAB WGA' en 87 'VDAB Actor' werd 8.486 keuro VAK en VEK herverdeeld. De begrotingsuitvoering bedraagt 8.485 keuro VAK (100,0%) en 6.165 keuro VEK (72,6%). Verschuivingen binnen een begrotingsfonds worden altijd VAK gelijk aan VEK verwerkt.

Per 31/12/2024 bedroeg het saldo 0,6 keuro VAK en 2.321 keuro VEK.

JB0-1JDE4AD-WT – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Het bevat het begrotingsfonds van ESF dat aan ontvangstenzijde gelinkt is aan de ontvangstenartikels JB0-9JDETAD-OW en JB0-9JDETAD-OI.

Op het ontvangstenartikel JB0-9JDETAD-OW landen de terugvorderingen op de Vlaamse cofinanciering naar aanleiding van de tussentijdse of eindafrekening van ESF-projecten OP 2014-2020 en OP 2021-2027.

Daarnaast wordt dit begrotingsartikel gevoed vanuit ontvangstenartikel JB0-9JDETAD-OI, waarop de middelen staan die door het Departement van Werk en Sociale Economie teruggevorderd worden van het ESF-agentschap vzw. Het betreft hier opnieuw middelen die worden aangewend binnen het kader van het ESF+ OP 2021-2027.

Via dit begrotingsfonds kunnen de ontvangsten opnieuw worden ingezet binnen het operationeel programma 2021-2027.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	10.081	10.000	73	13.661	15.518	-286

Inhoudelijke toelichting:

Bij BO/BA 2024 werd een opname van 10.081 keuro VAK en 13.661 keuro VEK uit het begrotingsfonds geraamd.

Het budget op dit begrotingsartikel bedroeg eind 2024 10.000 keuro VAK en 15.518 keuro VEK. Dit budget bestaat uit:

- 18.379 keuro VAK en 23.897 keuro VEK saldo-opbouw voorgaande jaren
- 107 keuro VAK/VEK aan vorderingen die geïnd werden in 2024
- In het kader van de oproepen 90 'Trajectbegeleiders VDAB WGA' en 87 'VDAB Actor' werd 8.486 keuro VAK en VEK herverdeeld naar het IS-artikel van het ESF-begrotingsfonds (JB0-1JDE4AD-IS).

In realiteit lag de VAK- en VEK-uitgave veel lager dan geraamd. Ze bedroegen respectievelijk 73 keuro VAK en -286 keuro VEK. Aangezien het hier een begrotingsfonds betreft, kunnen de kredieten op dit begrotingsartikel overgedragen worden van jaar tot jaar en met andere woorden dus cumuleren. Het is hier dus niet de bedoeling om een realisatiegraad van 100% te bereiken.

Aangezien het fonds in 2024 gevoed werd met 107 keuro VAK/VEK, betekent de uitgave van 73 keuro VAK en de herverdeling van 8.486 keuro VAK dat er aan VAK-zijde een intering plaatsvond op het saldo van het begrotingsfonds ten belope van 8.452 keuro. Het saldo aan VAK-zijde zakte daardoor tot 9.927 keuro.

Het begrotingsartikel JB0-1JDE4AD-WT wordt gebruikt voor vastleggingen die het beschikbare VAK krediet op het begrotingsartikel JB0-1JDE2AD-WT overschrijden. In 2024 ging het om de oproep '69 - Limburgse inclusieve arbeidsmarkt' (looptijd 01/01/2024 – 31/12/2027).

Ook aan VEK-zijde vond er een intering plaats, meer precies ten belope van 8.093 keuro. Hierdoor daalde het saldo aan VEK-zijde tot 15.804 keuro.

VI. BELEIDSVELD: COMPETENTIES

1. ISE COMPETENTIES

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat' (zie hoger³²).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we de opleidingsdeelname toe van de bevolking tussen 25 en 64 jaar. Deze heeft een waarde van 10,7% voor de 4-weken indicator formele en non-formele opleidingsdeelname in 2022, een waarde van 22,4% voor de 12-maanden indicator formele en non-formele opleidingsdeelname in 2022, en 48% voor de 12-maanden indicator formele, non-formele en informele opleidingsdeelname in 2016. Het streefdoel voor al deze indicatoren is een versterking en dus verhoging van levenslang leren op alle vlakken (formeel, informeel, non-formeel). De waarde voor de 4-weken indicator formele en non-formele opleidingsdeelname steeg naar 11,2% in 2023. Voor de 12-maanden indicator formele en non-formele opleidingsdeelname steeg de waarde naar 26,0% in 2023. En voor de 12-maanden indicator formele, non-formele en informele opleidingsdeelname daalde de waarde naar 45,1% in 2022

³² SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

(zie de indicator als Vlaamse openbare statistiek voor de metafiche [hier](#), alsook bijlage XIII waar de rationale van het gebruik van deze indicatoren wordt toegelicht).

1.2. Operationele doelstellingen

OD 13: Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen

We faciliteren een toekomstgericht en kwaliteitsvol opleidingsaanbod met veel aandacht voor (basis)geletterdheid, taal, 21ste-eeuwse, loopbaan-, STEM- en digitale (basis)vaardigheden. Een goede aansluiting van de opleidingen op wat de arbeidsmarkt vraagt, en passend in het loopbaanperspectief van de burger, is van cruciaal belang om een hoge werkzaamheidsgraad te bereiken. Daarom brengen we vorming dicht bij het bedrijfsleven. Maar we zetten ook in op een transparant en overzichtelijk opleidingsaanbod en op het zichtbaar maken en valoriseren van verworven competenties.

Opleidingsaanbod VDAB

- In lijn met het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' heeft VDAB in 2024 verder gewerkt aan een groeipad voor maatgerichte opleidingen met focus op face-to-face-opleidingen en knelpuntberoepen. VDAB bleef daarbij ook inzetten op bekendmaking en toeleiding naar het bestaande aanbod, onder meer via investeringen in opleidingsinfrastructuur en brede communicatie-acties.
- In de toeleiding naar het opleidingsaanbod blijft VDAB aandacht hebben voor de vele knelpunten in de zorg en het onderwijs. VDAB richt zich, in samenwerking met de onderwijssector, op het doorverwijzen van werkzoekenden naar lerarenopleidingen. VDAB werkt ook mee aan acties om een positief imago van onderwijsjobs te creëren. Zo lanceerde VDAB in 2024 regelmatig social-mediacampagnes om werkzoekenden aan te moedigen een job of opleiding in het onderwijs te overwegen.
- Om het tekort aan arbeidskrachten in de kinderopvang tegen te gaan, begonnen VDAB en het Agentschap Opgroeien in 2024 actiever en structureler samen te werken. Daarnaast richt VDAB zich vooral op competentieversterking. Voor werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt voorzag VDAB een aangepast, langer programma. Ook anderstalige werkzoekenden met taalondersteuningsnoden kunnen nu de kwalificatie van begeleider in de kinderopvang behalen via specifieke opleidingen. VDAB heeft ook sterk de nadruk gelegd op proactieve publiciteit via social-mediacampagnes, publiciteit op regionaal niveau, digitale infopakketten, enz.
- Het Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' voorzag in een knelpuntpremie om niet-beroepsactieven te stimuleren om een langdurige knelpuntopleiding te volgen en nadien aan de slag te gaan in een duurzame tewerkstelling. De premie werd opgezet als proefproject en toegekend aan cursisten die aan de voorwaarden voldeden en een opleiding gestart zijn tussen 1 september 2023 en 31 oktober 2024. In deze periode zijn 904 cursisten in het project gestapt. Van deze groep vervolgt een aanzienlijk deel in 2025 nog hun opleiding. Zij worden nog verder opgevolgd om deel te kunnen uitmaken van een eindevaluatie tegen eind 2025.

- Naast de focus op knelpuntberoepen, heeft VDAB in 2024 ook versterkt ingezet op toegankelijke instapopleidingen om zowel voor de uitkeringsgerechtigde - als de voormalig niet-beroepsactieven een meer effectieve doorstroom te genereren naar een opstart op de arbeidsmarkt.
- Aanvullend op het opleidingsaanbod in de opleidingscentra heeft VDAB de voorbije jaren sterk geïnvesteerd in mobiele infrastructuur. Hiermee zet VDAB steeds meer in op mobiele infosessies, oriënteringen en opleidingen. Voorbeelden van mobiele infrastructuur zijn de horecatrailer, techniektrailer, poetsmobiel, de mobiele units onderhoudstechnieken en de zorgmobiel. De doelstelling hierbij is om samen met werkgevers en lokale stakeholders zo gericht en nabij mogelijk mensen te informeren, te oriënteren en op te leiden naar specifieke knelpuntberoepen.
- VDAB investeerde ook in 2024 in het consolideren, uitbreiden en beter ontsluiten van het digitaal opleidingsaanbod (online leermodules, workshops, webinars en digitale infosessies). Dit doet VDAB in maximale samenwerking en afstemming met partners. Via een herverdeling van relancemiddelen werden hiertoe bijkomende budgetten ter beschikking gesteld voor de periode 2023- 2025. Met deze extra middelen is er gewerkt op 3 doelstellingen: ontwikkelen van online leermodules in samenwerking met partners, optimaliseren van de koppeling tussen leerplatformen en communicatie ter sensibilisering van online leren.
- VDAB werkt aan het oprichten van verschillende open, innovatieve en duurzame mastercampussen in elke Vlaamse provincie en Brussel. De campussen inspireren tot opleiding en loopbaandenken, waarbij gestreefd wordt naar een geïntegreerde en laagdrempelige dienstverlening. De mastercampussen moeten een platform bieden voor opleiding waar talent en bedrijfsleven elkaar ontmoeten en samengewerkt wordt binnen een ecosysteem van partners. Met de T2-campus in Genk werd het model van de mastercampus in de provincie Limburg al in de praktijk gebracht. In december 2024 is VDAB gestart met de bouw van de mastercampus in Roeselare (West-Vlaanderen). De opening van deze mastercampus is gepland in 2027.
- Vanuit het Talenplan (zie hoger³³) blijft VDAB inzetten op geïntegreerde (opleidings)trajecten: trajecten waarbij taal en technische competentieversterking en/of tewerkstelling geïntegreerd worden aangeboden.

Het opleidingsaanbod zichtbaar maken

- 'Vind een opleiding' biedt een handig en gebruiksvriendelijk overzicht van het volledige opleidingsaanbod van VDAB en partners. Vanuit verschillende digitale toepassingen zoals het loopbaanplatform en de competentiecheck voor werknemers, kan er doorgelinkt worden naar dit opleidingsaanbod.
- In 2024 heeft VDAB verder gewerkt aan het ontwikkelen van een vernieuwd opleidingsplatform met als doel een aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke website te creëren die burgers efficiënt naar het passende opleidingsaanbod leidt. Daartoe is een training managementsysteem aangekocht voor het beheer van het opleidingsaanbod. In de volgende jaren wordt deze tool verder uitgebouwd en verfijnd op maat van VDAB.

³³ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie'

(Verworven) competenties zichtbaar maken

We zetten volop in op het zichtbaar maken en attesteren van vaardigheden en competenties op de arbeidsmarkt en doen hiervoor beroep op een gedeelde verantwoordelijkheid van leerlingen, werkenden, werkzoekenden, opleiders en werkgevers.

- Zoals hoger³⁴ aangegeven is VDAB vanaf 2024 van start gaan met een nieuw instrument voor ongekwalificeerde jongeren: de leerjobs. De leerjob is een begeleid ervaringstraject in een onderneming gericht op het verwerven van de competenties van een beroepskwalificatie. De beroepskwalificatie kan worden behaald door het afleggen van een EVC-assessment. Hiermee bouwen we verder aan een zinvol en efficiënt EVC-beleid binnen de beleidsvelden Werk en Competenties.
- Competent vormt de standaardtaal voor beroepen en competenties op de arbeidsmarkt. In 2024 zette VDAB in op volgende Competent-gerelateerde acties:
 - De lancering van het Competent data-archief. Met het oog op een gebruiksvriendelijke ontsluiting zijn de data voor elke Competent-release beschikbaar via de rapporten op deze publieke pagina.
 - Het up-to-date houden van de beroepen en competenties beschreven in Competent, dit zowel op basis van inzichten van experts als vanuit data.
 - Het finaliseren van de competentiesets. Dit is een extra communicatielaag in Competent. Competenties worden gegroepeerd onder korte labels, om zo op een eenvoudige manier over competenties met klanten te kunnen communiceren.
 - Het ontwikkelen van een nieuwe skill set, namelijk een set van 14 digitale skills conform het Europese DigComp kader. Aan elk van de beroepsprofielen in Competent werden de belangrijkste digitale skills toegewezen.

OD 14: De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening

We bevorderen een cultuur van levenslang leren en stimuleren de leerbereidheid zodat burgers mee zijn met de verschillende transformaties die plaatsvinden en hun talenten maximaal ontplooiën en inzetten op de werkvloer.

Om een (individuele) leercultuur aan te moedigen, (financiële) drempels voor opleiding weg te werken en mensen via competentieversterking beter te beschermen tegen kwalificatieveroudering, werkten we een individuele leer- en loopbaanrekening uit.³⁵ We vertrekken in deze vanuit de rechten en de incentives die vandaag al bestaan om opleiding te volgen.

Opleidingsincentives uitrollen

³⁴ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – Competentieversterkende trajecten

³⁵ Deze actie kadert binnen het RRF.

- De hervorming van de opleidingsincentives in 2019 wordt – sinds 2020 – opgevolgd met jaarlijkse evaluatierapporten. In maart 2024 werd het inmiddels vierde jaarrapport gepubliceerd. Dit rapport werd aangevuld met een beleidsevaluatie van de hervormde Vlaamse opleidingsincentives. De hierin geformuleerde aanbevelingen bieden voeding aan het doelmatiger inzetten van opleidingscheques en het evalueren van de doelmatigheid van het Vlaams opleidingskrediet.
Een administratieve optimalisatie van het Vlaams opleidingsverlof werd via uitvoeringsbesluit goedgekeurd. Na mijn aantreden heb ik via het Programmadecreet voorzien in een aantal bijsturingen in het Vlaams opleidingsverlof.
Daarnaast heb ik – ook via het Programmadecreet – het ‘gemeenschappelijk initiatiefrecht’ verankerd, nadat in de loop van de eerste jaarhelft was voorzien in een verlenging voor het schooljaar 2024-2025. Het ‘gemeenschappelijk initiatiefrecht’³⁶ was in het kader van “Alle Hens aan dek” gelanceerd als experiment, en liep sinds schooljaar 2021-2022. Het houdt in dat het contingent Vlaams opleidingsverlof wordt verdubbeld als de werknemer zowel opleidingen volgt op eigen initiatief als op suggestie van de werkgever. Concreet mag een werknemer maximum 125 uur afwezig zijn voor opleidingen die hij zelf kiest, en maximum 125 uur voor opleidingen op voorstel van de werkgever. Een evaluatie van het experiment maakte deel uit van het jaarlijkse evaluatierapport over de Vlaamse opleidingsincentives (zie hierboven).
- Gezien het contract voor de uitgifte van digitale opleidingscheques³⁷ ten einde liep op 31/8/2024 en er geen nieuwe intekenaars gevonden waren, werd door het Departement WSE een regelgevend traject gelopen om de opleidingscheques zelf uit te geven. De nieuwe werkwijze werd geoperationaliseerd in een nieuwe IT-applicatie en is in uitvoering sinds september 2024.
- In november 2024 werd het derde (jaarlijkse) monitoringrapport ‘Individuele opleidingsdeelname en de opleidingsinspanningen van werkgevers in Vlaanderen’ gepubliceerd, een samenwerking tussen DWSE en het Steunpunt Werk, dat een inzicht geeft in hoe Vlaanderen presteert op het vlak van levenslang leren.
- De bredere leercultuur binnen organisaties werd aangewakkerd met de dienstverlening onder de overheidsopdracht ‘Leergoesting’, Met deze overheidsopdracht willen we door begeleiding en interventies op het niveau van de leeractiviteit én op het niveau van de context, de autonome motivatie tot leren bij medewerkers vergroten en hun duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt verhogen. De opdracht omvat naast het begeleiden van kmo’s in Vlaanderen bij het optimaliseren van concrete leeractiviteiten o.b.v. wetenschappelijk onderbouwde hefboomen, nu ook het bevorderen van het leerklimaat van de organisatie door het gericht beïnvloeden van factoren die volgens wetenschappelijk onderzoek gelinkt zijn aan het leerklimaat. In mei 2024 lanceerde Europa WSE de oproep om leergoesting in organisaties te stimuleren. De begeleidingen gingen van start. Gelijktijdig werd een evaluatiestudie opgestart.

Naar een individuele leer- en loopbaanrekening

- Sinds september 2023 kunnen burgers hun ‘opleidingstegoed’ - een gepersonaliseerd overzicht Vlaamse opleidingsincentives – raadplegen op ‘Mijn

³⁶ Deze actie kadert binnen het RRF.

Zie ook begroting: JB0-1JFE2FB-WT, p.9293.

³⁷ Zie ook begroting: JB0-1JFE2FB-WT, p. 92.

Burgerprofiel'. In 2024 werd de uitbreiding onderzocht van dit opleidingstegoed met bijkomende incentives, zoals bijvoorbeeld incentives vanuit het beleidsdomein Onderwijs. Een conceptnota (fase 3 van de leer- en loopbaanrekening) verkende nieuwe pistes voor de leer- en loopbaanrekening, zoals opspaarbaarheid en overdraagbaarheid van opleidingsrechten over statuut.

De complementariteit van het project rond de 'individual learning account (ILA)' van de federale overheid met de Vlaamse initiatieven werd opgevolgd. Er werd onderhandeld over het afsluiten van een samenwerkingsakkoord met de federale overheid. Inmiddels besliste de nieuwe federale regering om de federal learning account te schrappen en vervolgens een minder administratief belastend systeem te onderzoeken.

OD 15: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen

Voor een kennismaatschappij is een adaptief systeem van continu en levenslang leren onontbeerlijk. Met het Partnerschap Levenslang Leren werken we aan zo'n nieuw en toekomstbestendig leersysteem en aan een algemene mentaliteitsverandering rond levenslang leren, waarbij leven, leren en werken dynamisch op elkaar afgestemd zijn. We gaan op zoek naar innovatieve leermethoden die mensen in staat stellen om toekomstige veranderingen de baas te kunnen.

Leren op de werkvloer wordt een belangrijk principe doorheen de gehele loopbaan zowel voor leerlingen, werkzoekenden als werkenden, werknemers en ondernemers. We zetten actief in op duaal leren en werkplekleren zodat mensen competenties kunnen verwerven in verschillende leeromgevingen en reële werkervaring opdoen in (studie)trajecten, in samenwerking met Onderwijs. We voorzien hiervoor de nodige incentives. We zetten in op mogelijkheden voor werkenden om zich te kwalificeren en ondersteunen de uitrol van de opportuniteiten van beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten.

Duaal leren

Vanuit de bevoegdheden Werk en Onderwijs wordt ingezet op duaal leren als volwaardige leerweg door het te versterken en werk te maken van optimalisaties via gezamenlijke initiatieven, zowel op het niveau van het secundair onderwijs als van het volwassenenonderwijs. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de sectorale partnerschappen Duaal leren.

- In 2024 faciliteerde het Departement WSE – zoals ieder jaar – , in samenwerking met AHOVOKS, het selectieproces van nieuwe duale opleidingen, met name structuuronderdelen voor het secundair onderwijs en opleidingsprofielen voor het volwassenenonderwijs. Deze selectie komt binnen de sectorale partnerschappen duaal leren tot stand vanuit consensus tussen sector en opleidingsverstrekken. Daarnaast werden ook de bepalingen voor de werkplekcomponent in het kader van duale structuuronderdelen in het secundair onderwijs op dezelfde wijze afgestemd, in functie van opname in curriculumdossiers.
- Ook beoordeelde het Departement WSE (naast Onderwijsinspectie en AHOVOKS) in 2024 – eveneens zoals ieder jaar – de curriculumdossiers van duale structuuronderdelen, waarin de bepalingen voor de werkplekcomponent zijn opgenomen.

- Als werkplekregisseur bevordert het Departement WSE de kwaliteit en de kwantiteit van leerwerkplekken voor duaal leren binnen het secundair én het volwassenenonderwijs en volgen we de uitvoering van de duale addenda bij de sectorconvenants op. We streven hierbij naar innovatie en groei.
- Het Departement WSE ondersteunt het Vlaams Partnerschap Duaal Leren in zijn werking en de uitvoering van zijn decretale opdrachten voor duaal leren, evenals in de verdere uitvoering van zijn actieplan, naast 20 sectorale partnerschappen duaal leren. Ondernemingen die niet ressorteren onder een sectoraal partnerschap worden door het Departement WSE geïnformeerd en erkend.

In de eerste jaarhelft van 2024 onderzocht het Departement WSE het standpunt van verschillende sectorale organisaties over de opportuniteiten van een versterkt aandeel werkpleklerin in het hoger onderwijs.

Kwalificerend werkpleklerin

- De premie kwalificerend werkpleklerin voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleidingen³⁸ biedt sinds september 2023 een incentive voor alternerende en duale opleidingen. De eerste uitbetalingen gebeurden in december 2024. Om die reden werd het eerste monitoringsrapport verschoven naar 2025.
- Sinds september 2023 kunnen aanbieders buiten onderwijs beroepskwalificerende trajecten aanbieden en certificeren voor deelkwalificaties. Tussentijds valideren van successen verlaagt de drempel naar een kwalificatie en biedt mogelijkheden voor bijscholing. Om deze mogelijkheden verder in de markt te zetten, hebben we met een **actieplan** ingezet op het beter bekend maken en meer promoten van beroepskwalificerende trajecten. Dit met als doel om het aanbod beroepskwalificerende EVC- en opleidingstrajecten die buiten onderwijs aangeboden worden, te vergroten. Zo hebben we samen met intermediairen (VDAB, Syntra, VLAIO, sectororganisaties, SERV, beleidsdomein WVG, ...) meer beroepen en deelberoepen geïdentificeerd waarvoor een (deel)kwalificatie relevant is. We hebben hierbij de koppeling gemaakt met een aantal maatschappelijke uitdagingen, zoals de instroom in zorgberoepen en de nood aan arbeidskrachten met groene en digitale vaardigheden. Ook hebben we een aantal acties opgestart om het aanbod specifiek bij werkgevers en sectoren te vergroten. Deze acties lopen verder in 2025.

Partnerschap Levenslang Leren

- Om de synergieën en samenwerking in het kader van levenslang leren te versterken, werden de werkzaamheden van het Partnerschap Levenslang Leren, in 2020 opgericht binnen de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs en Economie, in 2024 gecontinueerd.
- Het Partnerschap Levenslang Leren bouwt aan een duurzamer, toekomstbestendig leersysteem om tot een lerende samenleving te komen. Het Partnerschap Levenslang Leren en haar leden nemen een actieve rol op bij het uitdragen van het Actieplan Levenslang Leren en de ambities die daarin vervat

³⁸ Zie ook begroting: JB0-1JFE2FE-WT, p.97.

zitten. In deze samenwerking bouwt het Partnerschap bruggen tussen de beleidsvelden Onderwijs en Werk door synergieën uit te werken en te bestendigen.

- Ook in 2024 stond het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen ³⁹, in samenwerking met het Departement Onderwijs & Vorming, in voor de ondersteuning van het Partnerschap Levenslang Leren. Daarnaast neemt het Expertisecentrum ook een actieve rol op binnen de uitvoering van het Actieplan Levenslang Leren. We werkten aan volgende acties, die in 2023 een aanvang hebben genomen:
 - het onderzoeksprogramma uitvoeren. Zo werd de methodiek rond brugfiguren en gespreksvoering afgerond en een rapport uitgebracht over segmentatiestudies, die inzicht geven in de diversiteit van lerende en niet-lerende Vlamingen. Lopende onderzoeken richten zich op informeel leren op de werkvloer, de private opleidingsmarkt en leernoodbewustzijn, met als doel organisaties en beleidsmakers te voorzien van praktische en strategische richtlijnen.
 - het communicatieprogramma uitvoeren, onder andere via de website.
 - het uitvoeren van een mobiliserend project 't Leercollectief met provinciale en Vlaamse netwerken, vier online sessies en het event Leergolf 2024 als hoogtepunten. Daarnaast werden co-creatieve trajecten gestart om structurele doorbraken te realiseren op thema's als motivatie, leercultuur en informeel leren. De online community rond levenslang leren telde eind 2024 bijna 1.000 leden.
 - In 2024 werd ook ingezet op flankerende acties i.h.k.v. het operationeel programma van ESF. Zo werd een workshop georganiseerd voor leerecosystemen om hun rol als brugfiguur levenslang leren te versterken.
- Het Partnerschap rondde in 2024 een visie-oefening af, waarin het drie thema's uitdiepte (begeleiding burgers, begeleiding organisaties en governance van levenslang leren) richting de nieuwe legislatuur. De oefening resulteerde in het document 'boodschappen van het partnerschap', dat de nood aan een coherent en daadkrachtig levenslang leren beleid als sleutel tot het realiseren van grote maatschappelijke transitie toelicht.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

COMPETENTIES, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	79.487	87.153	77.169	79.487	87.153	77.450

³⁹ Zie ook begroting: JB0-1JFE2FC-WT, p.95.

Toe- lagen IS	188.076	197.129	196.879	188.076	205.103	204.853
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	267.563	284.282	274.048	267.563	292.256	282.303

Inhoudelijke toelichting:

Onder het Inhoudelijk Structuurelement 'Competenties' bevinden zich zes uitgavenartikelen: voor het Vlaams Opleidingsverlof en de Opleidingscheques, voor het Expertisecentrum Levenslang Leren, voor de Mentorkortingen, voor Kwalificerend Werkplekleren, en tenslotte voor 'Opleidingen in uitvoering van VIA – VIVO'. Daarnaast bevat dit ISE ook één toelage-artikel voor VDAB.

Dit ISE 'Competenties' is het enige ISE onder het beleidsveld 'Competenties'.

In paragraaf 1.3.1. worden alle bovenvermelde begrotingsartikels meer in detail besproken.

Het decretaal budget bij BA 2024 bedroeg voor het ISE 'Competenties' 267.563 keuro in VAK en in VEK. Dit budget evolueerde nog buiten begrotingsronde, voornamelijk als gevolg van herverdelingen naar het toelage-artikel van de VDAB (6.642 keuro VAK en 16.392 keuro VEK) alsook naar het Vlaams Opleidingsverlof ten bedrage van 7.666 keuro in VAK en VEK. Hierdoor is het uiteindelijke budget voor dit ISE 284.282 keuro VAK en 292.256 keuro VEK.

Er was met betrekking tot de maatregelen onder het ISE 'Competenties' een uitvoering in 2024 ten belope van 274.048 keuro VAK en 282.303 keuro VEK of 96,4% van het beschikbare krediet VAK en 96,6% VEK.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Uitgaven

JB0-1JFE2FB-WT – BETAALD EDUCATIEF VERLOF + START-EN STAGEBONUS

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel kaderen in de operationele doelstelling 14 'De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening', een doelstelling die kadert in een breder streven naar een cultuur van levenslang leren en het stimuleren van leerbereidheid. Op dit moment bevat dit begrotingsartikel middelen voor:

Start- en stagebonus

De start- en stagebonussen zijn premies voor respectievelijk jongeren (startbonus) en werkgevers (stagebonus). De startbonus richt zich tot jongeren in de deeltijdse leerplicht en die onderwijs met een beperkt leerplan volgen of een erkende vorming in het kader van de deeltijdse leerplicht. De stagebonus richt zich tot werkgevers

die bovenstaande jongeren tewerkstellen of opleiden. De start- en stagebonus werd vanaf 1 september 2023 geïntegreerd in een nieuwe maatregel "Kwalificerend werkplekleren" en is bijgevolg met ingang van het schooljaar 2023-2024 stopgezet.

In het kader van het VO-brede project Vlaamse Veerkracht, is er het project VV018 'Oproepen opleiding; vraaggerichte stimuli werknemers; werkplek-leren; regionale partnerschappengericht op mobiliteit en transitie naar openstaande vacatures; duaal leren' waarbinnen de actie 'éénmalige verruiming en verhoging van de stagebonus' plaatsvond. Deze actie liep twee schooljaren: schooljaar 2021-2022 en schooljaar 2022-2023. Bij deze verruimde stagebonus hebben werkgevers die een stageplaats bieden aan een leerling die bij de eerste aanvraag ouder is dan 18 jaar recht op een stagebonus. Deze actie werd gefinancierd met REACT-EU middelen.

Vlaams Opleidingsverlof

Het Vlaams opleidingsverlof ondersteunt werknemers volgens het decreet van 12 oktober 2018 om werken en leren te combineren. Werknemers mogen op het werk afwezig zijn met behoud van loon om een opleiding te volgen. Na de opleiding kan de werkgever een forfaitair bedrag (21,30 euro per goedgekeurd opleidingsuur) terugbetaald krijgen als compensatie.

In het kader van de vele initiatieven om de opleidingsdeelname te stimuleren, werd het gemeenschappelijk initiatiefrecht geïntroduceerd. Voor het schooljaar 2021-2022 betrof het hier eveneens een actie binnen project VV018 van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. Voor de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 wordt deze maatregel gecontinueerd, maar dan met reguliere middelen. Kenmerkend aan het gemeenschappelijk initiatiefrecht is dat ook de werkgever het initiatief kan nemen om de werknemer een opleiding te laten volgen die recht geeft op een tussenkomst vanuit het Vlaams opleidingsverlof.

Opleidingscheques

De opleidingscheques zijn een Vlaamse maatregel sinds 2003. Deze maatregel werd hervormd en afgestemd met de andere Vlaamse opleidingsincentives conform het VESOC-akkoord 'opleiding'. De maatregel werd vanaf 1 september 2019 overgeheveld van VDAB naar het Departement Werk en Sociale Economie. De opleidingscheque kan door kort- en middengediplomeerden gebruikt worden om de helft van de directe kosten van arbeidsmarktgerichte opleidingen te betalen, tot een maximum van 250 euro.

Hooggeschoolde werknemers kunnen een opleidingscheque enkel aanvragen voor een loopbaangerichte opleiding die deel uitmaakt van het persoonlijk ontwikkelingsplan dat de werknemer opgesteld heeft naar aanleiding van zijn loopbaanbegeleiding bij een erkend loopbaancentrum.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	66.797	74.463	71.870	66.797	74.463	71.870

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd op dit begrotingsartikel een decretaal budget ingeschreven van 66.797 keuro VAK en VEK. Buiten begrotingsronde werden nog herverdelingen doorgevoerd ten bedrage van 3.000 keuro voor de financiering van het gemeenschappelijk initiatiefrecht voor het deel 2024 van het schooljaar 2024-2025 en 4.666 keuro om een geraamd tekort op het uitgavenkrediet van het Vlaams opleidingsverlof op te vangen.

De kredieten voor VOV nemen verreweg het grootste aandeel in binnen dit budget, met name 72.490 keuro of 97,4%. Daarna volgen de opleidingscheques met een budget van 1.973 keuro of 2,6% van het totale budget. Voor de start- en stagebonus werd in 2024 geen budget meer voorzien.

De globale realisatie op dit begrotingsartikel bedraagt 71.870 keuro VAK/VEK. Dit komt neer op 96,5%, zowel voor wat betreft het VAK- als het VEK-krediet. De realisatiegraad voor het Vlaams opleidingsverlof komt daarmee overeen. De realisatiegraad voor wat betreft de opleidingscheques komt in 2024 op 98,7% voor het VAK en VEK. Zie ook tabel hieronder.

Voor de start- en stagebonus en de relance-maatregel 'verruimde stagebonus' werden in 2024 negatieve realisaties geboekt. Dat is toe te schrijven aan het gegeven dat er in 2024 minder dossiers met betrekking tot 2023 behandeld werden dan eind 2023 geraamd. Beide maatregelen zijn nu volledig afgehandeld.

Aan de indieners van VOV-dossiers wordt gevraagd aan te geven of het initiatief voor het volgen van de opleiding uitgaat van de werknemer of de werkgever. De uitgaven in het kader van dossiers waarvoor aangegeven wordt dat het initiatief uitgaat van de werkgever worden aangerekend op een afzonderlijk celkrediet zodat we de uitgaven die onder het gemeenschappelijk initiatiefrecht vallen kunnen onderscheiden van de uitgaven voor 'gewone' VOV-dossiers. We vermoeden dat meerdere begunstigden onterecht hebben aangegeven dat het initiatief uitgaat van de werkgever of dat in heel wat 'gewone' VOV-dossiers in het verleden het initiatief ook reeds van de werkgever kwam. In ieder geval zien we een ruime overschrijding van het verwachte aandeel van dossiers 'gemeenschappelijk initiatiefrecht' in het totale aantal VOV-dossiers.

	Budget	%	2024		%	%	Overl. rekening	%
			VAK	VEK	VAK	VEK		
OC	1.973	2,6%	1.948	1.948	98,7%	98,7%	1.249	64,1%
VOV	72.490	97,4%	70.216	70.216	96,5%	96,5%	43.312	61,7%
SSB	0	0%	-218	-218	-	-	0	0%
	74.463	100%	71.946	71.946	96,6%	96,6%	44.561	61,9%
Relance	0		-76	-76	-	-	150	-197%
	74.463		71.870	71.870	96,5%	96,5%	44.711	62,2%

Overlopende rekening 2024

De aanrekeningen op 2024 omvatten een bedrag van 44.711 keuro dat op de overlopende rekening werd geplaatst. Er werd immers geraamd dat voor dit bedrag aan aanvragen in 2025 of later nog verwerkt zal worden voor prestaties die betrekking hebben op 2024 of voorgaande jaren.

Voor het Vlaams Opleidingsverlof werd een bedrag ten belope van 43.312 keuro op de overlopende rekening gezet. Daarvan heeft 473 keuro betrekking op schooljaar 2019-2020, 177 keuro betrekking op schooljaar 2021-2022, 421 keuro op schooljaar 2022-2023, 19.531 keuro op schooljaar 2023-2024 en 22.710 keuro op schooljaar 2024-2025.

Voor de opleidingscheques werd 1.249 keuro op de overlopende rekening geplaatst. Dat bedrag heeft integraal betrekking op het gedeelte 2024 van het schooljaar 2024-2025.

Daarnaast werd in het kader van de relancemaatregel gemeenschappelijk initiatiefrecht VOV (schooljaar 2021-2022) nog eens 150 keuro op de overlopende rekening gezet.

Als gevolg van een stijgend aantal vragen om tussenkomst zijn de uitgaven voor het VOV in 2024 opgelopen tot 70.216 keuro VAK/VEK of 3,1% minder dan het voorziene budget.

JB0-1JFE2FC-WT – EXPERTISECENTRUM INNOVATIEVE LEERWEGEN – LEVENSLANG LEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de structurele werkingskosten van het Partnerschap Levenslang Leren en de middelen voor de uitvoering van het actieplan levenslang leren 'Koers naar een Lerend Vlaanderen', zoals bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 17/12/2021. Met andere woorden zijn dit de recurrente middelen die dienen om operationele doelstelling 15 te realiseren: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Het Partnerschap Levenslang Leren bouwt aan een duurzamer, toekomstbestendig leersysteem om tot een lerende samenleving te komen. Het Partnerschap bouwt ook bruggen tussen de beleidsvelden Onderwijs en Werk door synergieën uit te werken en te bestendigen.

Het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen bij het Departement WSE staat in samenwerking met het Departement Onderwijs en Vorming in voor de ondersteuning van het Partnerschap Levenslang Leren.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	714	714	416	714	714	697

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet voor 2024 bedraagt 714 keuro VAK en VEK.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 416 keuro VAK of 58,3% van het beschikbare VAK-krediet. Het VAK-budget werd aangewend voor onder andere een onderzoek leernoodsensitiviteit (97 keuro), Levenslang Leren Festival 2025 (97 keuro) en een analyse van de Vlaamse private opleidingsmarkt: strategisch inzichten voor beleidsontwikkeling en synergiën (160 keuro).

De onderbenutting is deels te verklaren door de legislatuurwissel. Er werd geopteerd om lopende projecten kwalitatief af te ronden en op te volgen eerder dan om veel nieuwe projecten op te starten die in de nieuwe legislatuur zouden doorlopen.

De onderzoeksactiviteiten kaderen binnen het Actieplan Levenslang Leren. Sinds de opstart van dit plan zijn reeds meerdere studies gelanceerd, die niet alleen inhoudelijke opvolging vereisen, maar ook inzet vragen op het vlak van valorisatie. Begin 2024 werd een studie naar informeel leren in organisaties opgestart (VAK 2023), en eind 2024 werd een onderzoek naar leernoodsensitiviteit gegund als opvolger van het onderzoek naar brugfiguren.

Naast deze lopende initiatieven werd 2024 gekenmerkt door een beperkte personeelscapaciteit binnen het Expertisecentrum, mede door personeelsswissels. Dit beperkte de ruimte om bijkomende studies op te starten. Bovendien werd, mede in het licht van de legislatuurwissel, geoordeeld dat het inhoudelijk niet opportuun was om in 2024 nieuwe grootschalige onderzoeken te lanceren. De focus lag op het verder uitdiepen en valoriseren van de reeds opgebouwde kennisbasis via het mobiliserend initiatief 'iedereen leert'.

De VEK-uitvoering bedraagt 697 keuro of 97,6% van het beschikbare VEK-krediet.

JB0-1JFE2FD-WT – MENTORKORTINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 15 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Werkgevers konden de doelgroepkorting voor mentors krijgen als ze jongeren lieten opleiden op de werkvloer door één of meerdere van hun werknemers die aan de voorwaarden voor mentor voldoen.

De maatregel mentorkortingen werd geïntegreerd in een nieuwe maatregel "Kwalificerend werkplekleren" die inging op 1 september 2023 (cf. operationele doelstelling 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen', luik 'Kwalificerend werkplekleren'). Als gevolg daarvan werd de huidige maatregel mentorkortingen stopgezet op 1 juli 2023.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	42	42	-592	42	42	-592

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd nog een bedrag van 42 keuro voorzien voor mogelijke achterstallen op dit begrotingsartikel. Dit budget werd niet meer aangepast. De negatieve realisatie op dit begrotingsartikel (-592 keuro) is het gevolg van de negatieve achterstallen voor de mentorkortingen. Er is met andere woorden gecorrigeerd voor bedragen die in de voorbije jaren teveel zijn betaald.

JB0-1JFE2FE-WT – KWALIFICEREND WERKPLEKLEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden in het kader van de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekleren die op 1 september 2023 in voege is gegaan. Deze maatregel geeft uitvoering aan operationele doelstelling 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

De maatregel omvat enerzijds een premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen die intensief werkplekleren in het kader van kwalificerende opleidingen faciliteren op hun werkvloer en daarvoor een opgeleide mentor aanstellen, als beloning voor hun engagement als leerwerkplek voor de opleidingen duaal/alternerend leren in het secundair onderwijs, graduaat verpleegkunde en duaal leren in het volwassenenonderwijs.

De premie kwalificerend werkplekleren voor de onderneming bedraagt per lerende:

- 600 euro als de lerende geen vergoeding van de onderneming ontvangt.
- 1.000 euro als de lerende wel een vergoeding van de onderneming ontvangt.

De premie wordt 1 keer per schooljaar uitbetaald. De onderneming kan de premie maximaal 3 keer ontvangen per lerende. Eerder ontvangen stagebonussen voor dezelfde leerling worden meegeteld.

Anderzijds wordt ook voorzien in een leerlingenpremie alternerende opleiding, gericht op leerlingen duaal/alternerend leren in het secundair onderwijs. Deze tegemoetkoming wil leerlingen stimuleren hun alternerende opleiding volledig af te werken. De doelgroep van deze nieuwe leerlingenpremie alternerende opleiding wordt niet afgebakend door een leeftijdsvoorwaarde. Zo kunnen alle alternerende leerlingen in aanmerking komen voor deze premie, ongeacht hun leeftijd bij aanvraag van de premie.

De leerlingenpremie bedraagt 500 euro. De premie wordt 1 keer per schooljaar uitbetaald. De leerling kan de premie maximaal 3 keer ontvangen. Eerder ontvangen startbonussen worden meegeteld.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024

Uitgaven	9.734	9.734	5.475	9.734	9.734	5.475
-----------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd een beschikbaar krediet (VAK/VEK) voorzien ten belope van 9.734 keuro. Dit bedrag werd niet gewijzigd buiten begrotingsronde.

Het gaat hier om betalingen van zowel de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen als de leerlingenpremie alternerende opleiding in het kader van overeenkomsten die betrekking hebben op schooljaar 2023-2024 en schooljaar 2024-2025.

De uitvoering (VAK/VEK) bedraagt 5.475 keuro wat 56,2% van het beschikbare budget betreft. Hiervan werd 3.104 keuro aangerekend voor de premie voor ondernemingen en 2.371 keuro werd aangerekend voor de leerlingenpremie.

2024 is het eerste jaar waarin effectief betalingen werden uitgevoerd. De opleidingsverstrekker heeft 3 maanden de tijd waarin de overeenkomst start voor de leerling. Er werd dan ook een geraamd bedrag van 2.603 keuro op de overlopende rekening geplaatst.

Ondertussen is duidelijk dat er een onderbenutting is doordat de HBO5-module (verpleegkunde) niet in aanmerking komt voor de premie. Voor de premie van ondernemingen wordt deze onderbenutting geraamd op 2.425 keuro. Daarnaast werd er nog 1.834 keuro niet benut maar verwacht wordt dat dit volgende jaren wel aangewend zal worden.

JB0-1JFE2FF-WT – OPLEIDINGEN IN UITVOERING VAN VIA - VIVO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) en het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 bepaalden dat het opleidingsbeleid in de Social Profitsector versterkt dient te worden via sectorinstellingen, waarbij het Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de Social Profit (VIVO vzw) met de sectorale coördinatie belast werd.

Voor deze actie werd een bedrag van 2.200 keuro uitgetrokken. Deze subsidie wordt door VIVO toegekend aan organisaties in de Social Profitsector. De financiering betreft het sectoraal opleidingsaanbod voor werkende werknemers. Hierbij ligt de focus op het versterken van de competenties van bestaande werknemers en het versterken van de kwaliteit van de organisaties, zodat werknemers in de sector langer aan de slag blijven.

De middelen mogen uitsluitend aangewend worden voor de kosten verbonden aan de werknemersopleidingen (factuurkosten opleidingen, logistieke kosten) met uitsluiting van de loon- en verplaatsingskosten van de werknemers.

10% van het maximale subsidiebedrag (220 keuro) wordt toegekend aan VIVO als forfaitaire organisatiekost.

Bij BO 2023 werden de middelen voor de uitbetaling van deze subsidie aan VIVO getransfereerd van VDAB naar DWSE, dit in het kader van het kerntakendebat van VDAB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	2.200	2.200	0	2.200	2.200	0

Inhoudelijke toelichting:

Op basis van het advies van IF die een grondige controle in de jaarrekening van VIVO aanbeveelt, werd in 2024 geen overeenkomst afgesloten met VIVO. Bijgevolg werd de subsidie ook niet toegekend.

JB0-1JFE2FY-IS – VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 13 'Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen'. Op dit begrotingsartikel worden middelen voorzien opdat VDAB haar kernopdracht kan uitvoeren. VDAB voorziet op dit begrotingsartikel, naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen, ook nog middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekleren, leertijd, financiële tegemoetkoming aan cursisten (kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	188.076	197.129	196.879	188.076	205.103	204.853

Inhoudelijke toelichting:

Het bij BA 2024 decretaal toegekende krediet bedroeg 188.076 keuro VAK en VEK.

Dit bedrag werd buiten begrotingsronde verhoogd met 2.219 keuro in VAK en VEK. Deze middelen zijn afkomstig van een herverdeling uit de indexprovisie (CB0-1CBG2AB-PR) om de budgettaire impact van de overschrijding van de spilindex te honoreren.

De toelage werd buiten de begrotingsronde met het Turboplan 2.400 keuro VAK/VEK verhoogd. De herverdeling vanuit Oekraïneprovisie naar deze toelage bedraagt voor 2024 2.411 keuro VAK/VEK.

Daarnaast werd 2.023 keuro VAK/VEK vanuit de provisie kilometerheffing (MB0-1MHX2OB-PR) herverdeeld naar dit begrotingsartikel, in uitvoering van het flankerend beleid kilometerheffing.

Onder dit begrotingsartikel van VDAB situeren zich ook nog twee relancebasisallocaties voor twee projecten die kaderen binnen het VO-brede relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. Het gaat om VV128 – Digitale vaardigheden en om VV018 - Opleidings- en loopbaanoffensief. Voor deze 2 projecten werd respectievelijk 635 keuro VEK en 7.339 keuro VEK uit de centrale relanceprovisie (CB0-1CBG2AH-PR) herschikt naar dit begrotingsartikel.

Voor het federaal actorschap voorziet men bijkomend 250 keuro VEK in 2024. (Dit bedrag zit reeds in het decretaal toegekende krediet.)

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedraagt 196.879 keuro VAK of quasi 100% van het beschikbare VAK-krediet en 204.853 keuro VEK of zo goed als 100% van het beschikbare VEK-krediet.

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Omschrijving

VDAB heeft haar kredieten onder ISE Competenties gebruikt om haar decretale opdrachten uit te voeren, met name voor iedere persoon op beroepsactieve leeftijd opleiding met het oog op een duurzame loopbaan te verzekeren, te organiseren en te bevorderen.

Om haar kernopdracht uit te voeren voorziet VDAB naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen ook nog middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekleren, financiële tegemoetkoming aan cursisten (kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden. Daarnaast worden er ook investeringen voorzien in de opleidingscentra van VDAB.

Ontvangsten

De ontvangsten van het agentschap voor ISE "competenties" omvatten eigen ontvangsten, ontvangsten uit Europese fondsen en ontvangsten vanuit de toelage van de Vlaamse overheid.

De toelage van de Vlaamse overheid voorzien voor "competenties" is 205.103 keuro.

De eigen ontvangsten zijn 2.402 keuro lager dan begroot, waarbij de opbrengsten uit IBO (21.775 keuro begroot voor 2024) 3.009 keuro lager zijn dan begroot. De arbeidsmarktsituatie in 2024 met een lage werkloosheidsgraad en hoog aantal vacatures in Vlaanderen heeft er toe geleid dat deze competentieversterkende maatregel van individuele beroepsopleiding minder werd opgestart met minder

opbrengsten en uitgaven op deze maatregel als gevolg. De opbrengsten uit betaalde opleidingen bij werkgevers bedroeg 607 keuro hoger dan begroot. In 2024 werd géén vastgoed verkocht waar er een totale opbrengst uit diverse verkopen vastgoed begroot was van 14.955 keuro.

De opbrengsten uit de Europese fondsen (ESF dossiers en REACT EU) zijn voor "competentie" in totaal 22.994 keuro in 2024.

Uitgaven

De provinciale werkingskosten en de provinciale projectprogrammatie voor een totaal van 2.439 keuro is 1,2 mio euro lager dan begroot. De vergoedingen aan cursisten is 2,2 mio euro lager dan begroot (14.003 keuro) en de uitgaven voor IBO 4,9 mio euro lager (28.649 keuro). De uitgaven voor de social profit sector opleidingen waren -362 keuro lager dan de prognose (4,6 mio euro)

De investeringsuitgaven binnen de diverse bestaande en nieuwe competentiecentra bedroegen 13,8 mio euro waaronder investeringen in loopbaancampus Roeselare voor 6.702 keuro en investeringen in roerende goederen competentiecentra voor 6.768 keuro.

VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

PROGRAMMA JA - JBO – DEPARTEMENT WSE

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	2.102	341	0	58.207	55.462
BA-JR	2.102	341	0	62.910	67.070
BU	2.181	865	0	58.011	60.883

1.1.1. Ontvangstenartikelen

JBO-9JAEAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat het principieel recht aan jaarontvangst Europese middelen technische bijstand voor Europese programma's, met als grootste programma het ESF-programma, zijnde ESF+ 2021-2027. De overige Europese

programma's REACT-EU, het Interreg project Dialog, EGF-project Swissport en het EaSi-project Competence centre for social innovation kenden hun einde in 2023.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	2.102	0	0	0	0
BA-JR	2.102	0	0	0	0
BU	2.181	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 werd een principieel recht geraamd ten belope van 2.102 keuro. Het uiteindelijk principieel recht bedroeg echter 2.181 keuro.

Vorderingen:

- Technische bijstand AMIF 2014-2020 – evaluatie: 191 keuro
- Technische bijstand ESF 2014-2020 – evaluatie: 717 keuro
- ESF 2014-2020 REACT-EU eindrapportering Oekraïne-crisis: 2.569 keuro

Journalboekingen:

- ESR-neutraliteit Technische bijstand ESF+ 2021-2027: 1.973 keuro
- ESR-neutraliteit Technische Bijstand AMIF 2021-2027: 244 keuro
- ESF TB2023 uitgavenlonen EU-middelen: - 1.286 keuro
- ESF 20214-2020 REACT-EU eindrapportering Oekraïne-crisis: - 2.227 keuro

JB0-9JAE4ZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel gebeurt de terugbetaling van lonen van personeel dat naar andere overheden of agentschappen gedetacheerd werd. Ook de ontvangsten die voortvloeien uit de facturatie DAC komen hier toe. DWSE voert de loon- en sociale administratie uit voor de DAC-werkgevers. Werkgevers betalen op kwartaalbasis voor deze prestaties. Tot slot komen hier ook terugbetalingen toe die gerelateerd zijn aan werkingsuitgaven. Dit begrotingsartikel spijst aan uitgavenzijde de begrotingsartikelen JB0-1JAE4ZZ-LO en JB0-1JAE4ZZ-WT.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	341	0	0	0

BA-JR	0	341	0	0	0
BU	0	865	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Op dit begrotingsartikel werd voor 2024 een ontvangst geraamd van 341 keuro.

Departement WSE voert de loon- en sociale administratie uit voor de DAC-werkgevers. Werkgevers betalen op kwartaalbasis voor deze prestaties. Dit levert een geraamde jaarontvangst op van 204 keuro.

De terugvordering van 75% van het loon van een personeelslid dat gedetacheerd is naar de vzw Epos, is goed voor 65 keuro.

De ontvangsten voor rechtsplegingsvergoedingen worden geraamd op 22 keuro;

Tot slot werden andere mogelijke ontvangsten ten belope van 50 keuro geraamd.

De reële ontvangsten bedroegen echter 865 keuro en hebben betrekking op volgende:

- 69 keuro voor terugvordering van 75% van het loon van een personeelslid dat gedetacheerd is naar de vzw Epos;
- 171 keuro aan facturen ten aanzien van DAC-werkgevers voor de loon-en sociale administratie die DWSE uitvoert voor deze werkgevers;
- 18 keuro aan ontvangen rechtsplegingsvergoedingen;
- 3 keuro journaalboekingen met het oog op het ESR-neutraal stellen van de cofinanciering van het ESR-project PEnCIL;
- 43 keuro journaalboekingen met het oog op het ESR-neutraal stellen van de uitgaven in het kader van de finale afrekening Brexit Adjustment Reserve (BAR) om de negatieve impact van de Brexit te mitigeren;
- 52 keuro journaalboekingen met het oog op het ESR-neutraal stellen van de AMIF overheidsopdrachten 2021-2027;
- 497 keuro journaalboekingen met het oog op het ESR-neutraal stellen van de ESF+ overheidsopdrachten 2021-2027;
- 12 keuro diversen opbrengsten waaronder teugvordering ontwikkelingskosten.

1.1.2. Uitgavenartikelen

JB0-1JAE2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de lonen van de personeelsleden van het Departement WSE.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
------	-----------	-----------	-----------	------------	------------

BA	0	0	0	28.487	28.487
BA-JR	0	0	0	30.475	30.475
BU	0	0	0	30.407	30.322

Inhoudelijke toelichting:

Bij BA 2024 bedroeg het decretaal toegekende krediet 28.487 keuro VAK/VEK. In de loop van 2024 steeg het budget verder tot 30.475 keuro. Dit is een stijging met 1.988 keuro VAK/VEK. Deze budgettoename is toe te schrijven aan volgende zaken:

- Naar aanleiding van de overschrijding van de spilindex in 2024 werd er 395 keuro vanuit de indexprovisie (CB0-1CBD2AB-PR) herverdeeld naar de loonkredieten om de meerkost bij de lonen op te vangen.
- Daarnaast werd in het kader van de uitvoering van het sectoraal akkoord 2020-2022 416 keuro naar de loonkredieten herverdeeld.
- Voor het EU-voorzitterschap kwam er 147 keuro toe op dit begrotingsartikel, afkomstig uit centrale provisies.
- Tenslotte werden de loonkredieten verhoogd met 1.030 keuro vanuit het noodfonds Oekraïne voor de financiering van personeelsleden die werkzaam waren in het kader van de uitvoering van de Oekraïne-projecten.

De uitvoering op dit begrotingsartikel bedroeg 30.407 keuro VAK of 99,8% van het beschikbare VAK-krediet en 30.322 keuro VEK of 99,5% van het beschikbare VEK-krediet.

De VAK-VEK-discrepancie in de uitvoering werd hoofdzakelijk teweeggebracht door de aanrekening van de functioneringstoelages m.b.t. prestaties 2024 op het VAK-krediet 2024 en de VEK-aanrekening van de functioneringstoelage m.b.t. prestaties 2023 op het VEK-krediet van 2024. De VAK-aanrekening van de functioneringstoelage m.b.t. prestaties 2023 gebeurde reeds, conform VCO, in 2023.

JB0-1JAE4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit fonds werd opgericht via de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, hoofdstuk 3. Dit begrotingsartikel laat toe de loonmiddelen, extern teruggevorderd via het ontvangstenartikel JB0-9JAETZZ-OW, opnieuw in te zetten voor uitbetaling van wedden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	706	706

BA-JR	0	0	0	1.660	1.660
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De bij BO/BA 2024 ingeschreven verwachte uitgaven voor lonen in 2024 bedroegen 706 keuro. Het betrof hier de lonen van enkele personeelsleden die ingezet worden voor de voorbereiding, implementatie, monitoring, evaluatie, communicatie, het administratief beheer en de controle van EU-acties en -projecten. Uiteindelijk werden er geen bestedingen op het begrotingsfonds geregistreerd.

Bij de aanvang van 2024 bedroeg het overgedragen saldo in het begrotingsfonds 1.577 keuro. In de loop van 2024 kwamen er ontvangsten binnen ten belope van 83 keuro. Daardoor liep het budget in het begrotingsfonds in 2024 op tot 1.660 keuro. De 83 keuro bestond uit teruggevorderde loonmiddelen afkomstig van ontvangstenartikel JB0-9JAETZZ-OW. Aangezien de aangroei 83 keuro bedroeg en er geen uitgaven werden gedaan, is het saldo in het fonds in 2024 aangegroeid.

JB0-1JAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de werkingskredieten van het departement: de algemene werkingskosten, de uitgaven voor communicatie en IT-diensten en – investeringen, de schadevergoedingen en overige investeringen.

De meeste uitgaven op dit begrotingsartikel keren jaarlijks terug en omvatten aankopen van materiaal en diensten die een optimale werking van het departement moeten garanderen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	28.993	26.248
BA-JR	0	0	0	29.177	33.308
BU	0	0	0	27.608	30.498

Inhoudelijke toelichting:

Het decretaal toegekende krediet voor werkingskosten bedroeg bij BA 2024 28.993 keuro VAK en 26.248 keuro VEK. In de loop van 2024 groeide het budget aan met 184 keuro VAK en 7.060 keuro VEK tot 29.177 keuro VAK en 33.308 keuro VEK. Deze stijgingen kunnen als volgt geduid worden:

- Met het oog op het inhalen van openstaande verbintenissen van een aantal IT investeringsprojecten werd op het einde van 2024, 6.520 keuro VEK herverdeeld van de beleidskredieten naar de werkingskredieten.
- In het kader van het Europees Voorzitterschap werd 53 keuro VAK en 118 keuro VEK uit de hiervoor voorziene centrale budgetten herverdeeld voor onder meer de aanwending van allerlei werkkosten in het kader van het organiseren van conferenties, events, en het maken van de hiermee gepaard gaande kosten waaronder communicatie-, transport- en logistieke kosten.
- In het kader van de Oekraïenmaatregelen werd 70 keuro VAK/VEK herverdeeld uit de algemene provisie om de initiatieven hier rond te financieren.
- Een anomalie van 61 keuro VAK en 32 VEK werd geboekt voor de technische bijstand van Europese middelen op ESF conform de hiervoor gemaakte afspraken;
- Tot slot werd in het kader van het VO-brede herstelplan 'Vlaamse veerkracht', 320 keuro VEK herverdeeld vanuit de centrale relanceprovisie naar de relance-basisallocatie voor de verschillende digitaliseringsprojecten van DWSE die kaderen binnen VV128 'Digitale vaardigheden' voor de uitvoering van dit project.

Dit begrotingsartikel kende in 2024 een uitvoering van 27.608 keuro VAK of 94,6% van het beschikbare VAK-krediet en 30.498 keuro VEK of 91,6% van het beschikbare VEK-krediet.

JB0-1JAE4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit fonds werd opgericht via het decreet houdende de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Dit begrotingsartikel laat toe de middelen, extern teruggevorderd via het ontvangstenartikel JB0-9JAETZZ-OW, opnieuw in te zetten voor de werking van het departement.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)					
2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	21	21
BA-JR	0	0	0	1.659	1.659
BU	0	0	0	34	34

Inhoudelijke toelichting:

De bij BO 2024 en BA 2024 ingeschreven verwachte uitgaven op dit begrotingsartikel bedroegen 21 keuro. De besteding op het begrotingsfonds bedroeg uiteindelijk 34 keuro voor de uitbreiding ondersteuning van een Vlaamse opleidingsdatabank, juridische ondersteuning DAC en EPOS (Europees Programma voor Onderwijs opleiding en Samenwerking).

Bij de aanvang van 2024 bedroeg het overgedragen saldo in het begrotingsfonds 1.446 keuro. In de loop van 2024 kwamen er ontvangsten binnen ten belope van 213 keuro. Daardoor liep het budget in het begrotingsfonds in 2024 op tot 1.659 keuro. Aangezien de aangroei 213 keuro bedroeg en de uitgave 34 keuro, was er sprake van een netto aangroei van het begrotingsfonds in 2024 met 179 keuro. Eind 2024 bedraagt het saldo van het begrotingsfonds 1.625 keuro.

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

2.1. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

PROGRAMMA JB - JB0 – DEPARTEMENT WSE

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	13.026	11.855
BA-JR	0	0	0	10.026	8.855
BU	0	0	0	0	0

Dit programma bevat 2 begrotingsartikels: de provisie 'maatregelen voor de ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid' en de 'competitiviteitsprovisie'. Er zit geen uitvoering op deze begrotingsartikels, aangezien het niet is toegestaan om uitgaven aan te rekenen op begrotingsartikelen met een ESR-aggregatieniveau PR. Integendeel is het de bedoeling dat onverdeelde kredieten zoveel mogelijk herverdeeld worden over economisch verdeelde artikelen binnen de begroting.

Het totale budget over de twee provisies heen daalde in 2024 met 3.000 keuro VAK/VEK. Zie de bespreking hieronder voor meer uitleg.

JB0-1JBE2AB-PR - PROVISIE MAATREGELLEN VOOR DE ONDERSTEUNING VAN HET WERKGELEGENHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden ingezet om maatregelen op te zetten voor de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	7.685	7.796
BA-JR	0	0	0	4.685	4.796
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werd 3.000 keuro in VAK en VEK herverdeeld naar begrotingsartikel JB0-1JFE2FB-WT m.b.t. het Vlaams opleidingsverlof voor de financiering van het gemeenschappelijk initiatiefrecht voor het deel 2024 van schooljaar 2024-2025. Het gemeenschappelijk initiatiefrecht binnen het Vlaams opleidingsverlof geeft de werkgever de mogelijkheid om een arbeidsmarktgerichte opleiding voor te stellen aan de werknemer en daarvoor het VOV-recht van de werknemer te gebruiken.

JB0-1JBE2AC-PR – COMPETITIVITEITSPROVISIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het kader van de Vlaamse bijdrage voor het 'Pact voor competitiviteit en werkgelegenheid' werd in een provisie voorzien.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

2024	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA	0	0	0	5.341	4.059
BA-JR	0	0	0	5.341	4.059
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werden in 2024 geen herverdelingen van of naar deze provisie uitgevoerd waardoor het beschikbare budget op 5.341 keuro VAK en 4.059 keuro VEK behouden bleef.

VIII. LIJST MET AFKORTINGEN

ADG	Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft
AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
AI	Artificiële Intelligentie
AgII	Agentschap Integratie en Inburgering
AO	Algemene Ontvangsten
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
BVR	Besluit Vlaamse Regering
CVO	Centrum voor volwassenenonderwijs
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DAC	Derde ArbeidsCircuit
DG HAN	Directoraat-Generaal voor Personen met een Handicap
DVZ	Dienst Vreemdelingenzaken
(D)WSE	(Departement) Werk en Sociale Economie
EVC	Erkennen van competenties
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
ESF	Europees Sociaal Fonds
FOT	Focus op Talent
GESCO	Gesubsidieerde contractuele werknemer- uitdovende statuut
GIP	Grensinfopunt
GLOW	Groeien en Leren op de Werkvloer
IBO	Individuele Beroepsopleiding
IF	Inspectie van Financiën
IMW	Maatwerk bij Individuele Inschakeling
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
kmo	Kleine en middelgrote ondernemingen
LE	Leningen (ESR-aggregaat)

LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
NARIC	National Academic Recognition Information Centre
NEET	Not in Employment, Education or Training
OCMW	Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
OD	Operationele doelstelling
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PIAAC	Programme for the International Assessment of Adult Competences
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
RRF	Recovery and Resilience Facility
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
SCOPE	Strategische competentieprognoses voor erkende organisaties
SDG	Sustainable development goals
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
STEM	Science, technology, engineering, and mathematics
StIA	Stichting Innovatie en Arbeid
SWT	Stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage
TO	Toegewezen ontvangsten
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VIONA	Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkt-rapportering
VLAIO	Agentschap Innoveren & Ondernemen
VOP	Vlaamse Ondersteuningspremie
VOV	Vlaams Opleidingsverlof

VV	Vlaamse Veerkracht
VVSG	Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten
WEWIS	Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie
WEWILS	Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie
WT	Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Departement Werk en Sociale Economie

1. Decreten

22 maart 2024. - Decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid (1) - BS 16 april 2024

19 april 2024. - Decreet tot wijziging van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen en het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004 (1) - BS 03 juni 2024

2. Besluiten Vlaamse Regering

23 februari 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 20 mei 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonus, wat betreft de aanpassing van de loongrenzen en het premiebedrag en de verhoging met een vast, onveranderlijk bedrag voor de referentjaren 2023 en 2024 – BS 28 maart 2024

8 maart 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers – BS 28 maart 2024

26 april 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de opleidingscheques voor werknemers – BS 12 juli 2024

26 april 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, wat betreft de aan te brengen gegevens bij onderaanneming - BS 04 juni 2024

3 mei 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2022 tot uitvoering van het decreet van 15 juli 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen, wat betreft de aanpassing van de premiebedragen – BS 16 juli 2024

31 mei 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, wat betreft de informatieverplichting ten aanzien van de nieuwe gebruikers – BS 29 juli 2024

21 juni 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 - toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers - van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding – BS 19 juli 2024

5 juli 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering over het departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie – BS 12 augustus 2024

20 december 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de overdracht van de personeelsleden van het departement Werk en Sociale Economie aan het departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie - BS 14 januari 2025

20 december 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2024 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, wat betreft de aanpassing van de datum van de inwerkingtreding – BS 10 januari 2025

2. VDAB

1. Decreten

1 maart 2024. - Decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" (1) - BS 20 maart 2024

19 april 2024. - Decreet over de activering van leefloongerechtigden via de verplichte inschrijving bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (1) - BS 21 mei 2024

20 december 2024. - Decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", wat de raad van bestuur betreft (1) - BS 30 december 2024

2. Besluiten Vlaamse Regering

12 januari 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 2017 betreffende wijk-werken – BS 14 februari 2024

3 mei 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot overdracht van contractuele personeelsleden van de VDAB aan het departement Onderwijs en Vorming – BS 12 juli 2024

7 juni 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2023 tot regeling van de leerjobs – BS 19 juli 2024

19 juli 2024. - Besluit van de Vlaamse Regering tot herverdeling vanuit werkingskredieten van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024 aan het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" in het kader van

de uitvoering van het "Turboplan beter inburgeren en sneller aan het werk" - BS
19 augustus 2024

X. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Voorstel van resolutie over een sterkere arbeidsmarkt en positie voor mensen in een stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag en andere 55-plussers

van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Tom Ongena, Maaïke De Vreese, Kurt Vanryckeghem en Elke Sleurs

1601 (2022-2023) NR. 1

Aangenomen in plenaire vergadering van 1 maart 2023

Oudere werkzoekenden en werkzoekenden in het SWT-statuuut kunnen beroep doen op de volledige dienstverlening van VDAB en krijgen op die manier een aanbod op maat en op basis van hun afstand tot de arbeidsmarkt.

Omdat deze groep soms geconfronteerd wordt met specifieke noden, is hiervoor ook een intensiever aanbod op maat voorzien via vouchers. Via het vouchersysteem kunnen werkzoekenden zelf kiezen door welke organisatie ze begeleid worden. Binnen het aanbod aan partnerorganisaties waartussen de werkzoekenden kunnen kiezen, zijn er een aantal organisaties die zich meer specialiseren in de begeleiding van oudere werkzoekenden.

Naar aanleiding van de beslissing zoals aangekondigd in het federaal regeerakkoord om het SWT stelsel stop te zetten (behalve medisch SWT) zal deze groep stilaan uitdoven. VDAB blijft uiteraard (aangepaste) begeleiding voorzien voor de huidige groep in het stelsel.

Voorstel van resolutie over de kansen voor de werkgelegenheidsconferentie met de Federale Regering en sociale partners om een werkzaamheidsgraad van 80 procent te behalen

van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Loes Vandromme en Philippe Muyters

234 (2019-2020) NR. 1

Aangenomen in plenaire vergadering van 14 juli 2021

Dit voorstel van resolutie omvat veel aspecten van het beleid op vlak van werk en sociale economie, en is dus thema-overschrijdend binnen de BBT-structuur.

Deze resolutie kwam er naar aanleiding van de interfederale werkgelegenheidsconferentie van 7-8 september 2021. Ter voorbereiding daarvan heeft de Vlaamse regering de conceptnota 'Elk talent telt' goedgekeurd. Hierin worden 29 voorstellen gedaan die ook met de sociale partners in het kader van de SERV werden afgetoetst.

In opvolging van deze werkgelegenheidsconferentie werd er een IMC knelpuntberoepen georganiseerd. De vorige Vlaamse regering heeft in het kader daarvan 19 concrete voorstellen geformuleerd. Deze werden op 12 december 2021 bekrachtigd door het VESOC.

In uitvoering hiervan werd er tevens beslist tot de oprichting van het interfederaal platform knelpuntberoepen waarin de regio's en de federale overheid concrete afspraken hieromtrent kunnen maken op een asymmetrische wijze.

Mijn voorganger heeft hierover op periodieke wijze een stand van zaken gegeven ten aanzien van de Commissie Economie, Werk, Sociale economie, Wetenschap en

Innovatie evenals in de plenaire vergadering in het Vlaams Parlement. Aanvullend kan hierbij tevens verwezen worden naar diens antwoorden op de schriftelijke vragen 244, 293, 316 en 725.

Een aantal topics vanuit deze resolutie werden reeds besproken en behandeld binnen het interfederaal platform. Zo wordt momenteel door de federale overheid een juridisch kader uitgewerkt voor een meer activerende aanpak rond tijdelijke werkloosheid conform de inhoudelijke accenten aangereikt door het interfederaal platform, in overeenstemming met de competentieversterkende benadering die wij vanuit Vlaanderen willen verbinden aan tijdelijke werkloosheid. Daarnaast is ook reeds afgesproken om het interfederaal platform de opdracht te geven om de regio's een sterkere rol te laten spelen bij het initiëren van vrijwilligerswerk als hefboom voor inschakeling op de arbeidsmarkt. Ook de dossiers inzake beschikbaarheid en vrijstellingenbeleid staan hierbinnen nog steeds uitdrukkelijk op de agenda. Het interfederaal platform heeft ook reeds geadviseerd inzake outplacement en het interregionaal samenwerkingsakkoord van 2005.

Op vraag van mijn voorganger was op de interministeriële conferentie van 21 maart 2022 daarnaast ook afgesproken om de regionale overheidsdiensten te consulteren bij de uitwerking van een aantal beleidsintenties uit de federale arbeidsdeal. Het gaat daarbij in het kader van het meer activerend maken van het ontslagrecht (o.a. art. 39ter wet arbeidsovereenkomsten) met name om de invulling van de zogenaamde transitietrajecten, alsook de cumulatie van het volgen van opleidingen met het behoud van een werkloosheidsuitkering. Een nieuwe federale regelgeving is hierrond in voege getreden op 1 januari 2023.

Er wordt dus wel degelijk al een zekere vooruitgang geboekt op het vlak van de concrete invulling van een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid binnen het kader van het interfederaal platform.

Maar ook daarbuiten zijn reeds de nodige stappen gezet. Een doorbraak op het vlak van asymmetrisch arbeidsmarktbeleid is er met name ook in het kader van de re-integratie van personen met een erkenning arbeidsongeschiktheid gekomen. Samen met de vorige federale minister van Sociale Zaken werd er immers een protocolakkoord ondertekend over de re-integratie van personen met een erkenning arbeidsongeschiktheid. Zo hebben RIZIV en VDAB op 21 december 2022 hun raamovereenkomst vernieuwd, zodat personen die erkend zijn als arbeidsongeschikt en die vrijwillig stappen naar werk willen zetten, kunnen begeleid worden. Voor 2023 lag de doelstelling op 10.000 personen, en op 12.000 personen in 2024. Naast de inspanning om het aantal trajecten te verhogen, worden ook inspanningen geleverd om deze trajecten sneller op te starten, waardoor de resultaten op vlak van werk hoger kunnen zijn. VDAB streeft ernaar om de uitstroom naar werk stapsgewijs te verhogen van 30% naar 40%.

Ook inzake de harmonisering van de RSZ-stelsels bij de beschutte en sociale werkplaatsen zijn concrete resultaten behaald, waarbij na de eerder al gerealiseerde harmonisering op ondernemingsniveau in een eerste fase, ondertussen ook de tweede fase, met name de harmonisering op vlak van de doelgroepwerknemers, gerealiseerd is.

Daarnaast is ondertussen ook de gevraagde simulatietool inzake de financiële impact van werk op de uitkering operationeel.

Een interfederale werkgroep bereidt momenteel tevens een voorstel van samenwerkingsakkoord rond de data-uitwisseling voor.

Met de vorige federale minister van Armoedebestrijding werd ook bekeken hoe we vanuit Vlaanderen betrokken kunnen worden bij de opvolging van de wijziging aan de regelgeving. Vanaf 1 januari 2024 besloot de federale regering immers om de

combinatie van een inkomensvervangende tegemoetkoming met arbeidsinkomsten te vergemakkelijken voor wie terug aan de slag gaat na minstens twee jaar inactiviteit. Op deze manier wordt een drempel weggewerkt voor deze doelgroep, waar vanuit de dienstverlening van VDAB en partners kan op ingespeeld worden. Deze wijziging aan de federale regelgeving kwam in de plaats van het eerdere voornemen om een experiment/pilootproject op te zetten om personen met een inkomensvervangende tegemoetkoming die dit wensen te begeleiden en te bemiddelen naar betaald werk.

Uiteraard zal ik aan de kar blijven trekken om binnen het bestaande institutionele kader nog bijkomende juridische of operationele mogelijkheden te creëren op federaal niveau ten behoeve van het activeringsbeleid in Vlaanderen. De concrete vragen in deze resolutie blijven daarbij richtinggevend.

Hierbij verwijs ik ook naar het federale regeerakkoord en de beleidsintenties van de federale ministers van Werk en van Sociale Zaken evenals naar de mogelijkheid tot asymmetrisch beleid die deze genereren. Deze werden reeds toegelicht, zowel door departement WEWIS als door VDAB, op de hoorzitting van 26 maart 2025 in de commissie Werk. Ik denk hierbij meer concreet aan o.a. de federale plannen inzake de beperking van de werkloosheid in de tijd, de bepaling van de beschikbaarheid, het uitdoofscenario voor SWT, de re-integratie van langdurig zieken en de impact van de geplande pensioenhervorming. Ik zal dan ook het nodige doen om hierin verdere stappen te kunnen zetten.

Voorstel van resolutie over de uitbreiding van de loopbaancheques voor niet-actieven

van Philippe Muyters, Robrecht Bothuyne, Tom Ongena, Axel Ronse, Kurt Vanryckeghem en Alessia Claes

533 (2020-2021) NR. 1

Aangenomen in plenaire vergadering van 27 januari 2021

Eind 2022 werd door VDAB een subsidieoproep 'loopbaanbegeleiding voor niet-beroepsactieven' gelanceerd waarbinnen minimum 100 loopbaanbegeleidingen door 10 gemandateerde loopbaancentra werden aangeboden vanaf maart 2023, voor een periode van één jaar. Binnen dit proefproject konden niet-beroepsactieven van dezelfde dienstverlening van de loopbaancentra gebruikmaken als de burgers die momenteel recht hebben op loopbaancheques. Het proefproject werd in het voorjaar van 2024 geëvalueerd.

De evaluatie toonde aan dat loopbaanbegeleiding als waardevol wordt ervaren door niet-beroepsactieven, vooral vanwege het vrijblijvende en laagdrempelige karakter dat ruimte biedt voor reflectie en het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep kampt echter vaak met obstakels zoals mentale en fysieke gezondheidsproblemen of taalbarrières. Dit vereist een gerichte aanpak.

Het project bereikte zijn doelstellingen slechts gedeeltelijk (30%) door rekruteringsproblemen, die onder meer veroorzaakt werden door de gelijktijdige verplichte inschrijving van bepaalde groepen bij VDAB. Bovendien ervaart een deel van de doelgroep wantrouwen tegenover de overheid en is er behoefte aan een minder dwingende benadering. Effectieve rekrutering vereist outreach en gerichte campagnes via lokale partners. Deze inspanningen zijn echter tijdrovend en kostenintensief zodat diverse partners vroegtijdig hun deelname aan het pilootproject staakten.

Vanwege deze kwalitatieve en kwantitatieve redenen, en vanwege kosten-batenoverwegingen, is het pilootproject niet voortgezet.

Voorstel van resolutie over de versterking van de rentabiliteit en de werkbaarheid in de dienstenchequesector

van Caroline Gennez, Axel Ronse, Tom Ongena, Robrecht Bothuyne en Imade Annouri

348 (2019-2020) nr. 1

Aangenomen in plenaire vergadering van 8 juli 2020

1° een permanent overleg te organiseren met de dienstenchequesector om een beleid op maat van de betrokken bedrijven en werknemers mogelijk te maken;

De voorbije legislatuur vonden regelmatig overlegmomenten plaats met alle betrokken werknemers- en werkgeversorganisaties om verschillende beleidsthema's en hangende kwesties met betrekking tot het dienstenchequesysteem te bespreken. Daarnaast vonden ook vaak bilaterale gesprekken plaats waar mogelijke beleidspistes met de verschillende sociale partners verder worden afgetoetst om nadien tot een gedragen voorstel te komen.

Verder voorzag het Departement WSE ook op regelmatige basis overlegmomenten met Pluxee en de werkgeversorganisaties waarbij deze laatste input en feedback kunnen geven bij de operationele uitvoering van het dienstenchequesysteem.

2° in een permanente monitoring van de financiële leefbaarheid van de dienstencheque ondernemingen te voorzien op basis van een periodieke actualisatie van de studie 'Financiële analyse van de dienstenchequebedrijven';

Eind 2020 werd een permanent monitoringsysteem opgezet binnen de administratie, op basis van de gegevens uit de jaarrekeningen van de dienstencheque-ondernemingen en de gegevens beschikbaar bij de uitgiftemaatschappij. Op deze manier kunnen de meest recente evoluties op de voet gevolgd worden en kan er een duidelijk beeld gevormd worden van de huidige situatie. De analyses worden telkens geactualiseerd op basis van de meest recente gegevens van de jaarrekeningen. Ook de komende jaren zal de financiële leefbaarheid op die manier gemonitord worden en zullen de resultaten gepubliceerd worden in de studie "Financiële analyse van de dienstenchequebedrijven".

3° Volledige indexering van de inruilwaarde van dienstencheques bij bereiken van sociaal akkoord

In juni 2022 werd er een sociaal akkoord bereikt tussen werkgevers- en werknemersorganisaties in het paritair subcomité voor de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren.

Als gevolg daarvan werd door de Vlaamse Regering beslist om de inruilwaarde van een dienstencheque bij overschrijding van de spilindex volledig te laten indexeren in plaats van gedeeltelijk. Deze maatregel ging in werking vanaf juli 2022. Voor de maanden januari tot en met juni 2022 werd de inruilwaarde verhoogd met terugwerkende kracht. Tot slot werd vanaf 1 juli 2022 het indexeringsmechanisme structureel aangepast. Daar waar de totale inruilwaarde van de dienstencheques na de overschrijding van de spilindex slechts gedeeltelijk werd geïndexeerd (73%), wordt die sinds 1/7/2022 bij een overschrijding van de spilindex volledig (100%) geïndexeerd.

Deze maatregel moet meer financiële ademruimte bieden aan de dienstencheque-ondernemingen en de koopkracht van dienstencheque-werknemers bevorderen.

4° toekennen onderbenutting dienstencheques als tijdelijke verhoogde inruilwaarde voor prestaties van oktober en november 2023:

Door de Vlaamse Regering werd in 2023 beslist om de onderbenutting van 50 miljoen euro te investeren in de sector aan de hand van een tijdelijke verhoging van de inruilwaarde.

In december 2023 besloot de Vlaamse Regering om de overheidstegemoetkoming tijdelijk te verhogen met 3,20 euro voor geleverde dienstenchequeprestaties in de maanden oktober en november 2023. Minstens 20% van deze bijkomende subsidie was bedoeld om de koopkracht van de dienstenchequewerknemers te versterken. De eerste uitbetaling werd uitgevoerd eind februari 2024. De tweede uitbetaling zal plaatsvinden in mei 2024.

5° in overleg te gaan met de sector, onder meer in kader van een af te sluiten sectorconvenant, om de inspanningen te versterken met betrekking tot:

- a) *het begeleidend personeel, afgestemd op het aantal dienstenchequewerknemers, rekening houdend met de specifieke bedrijfsrealiteit en omgevingsfactoren;*

Op 30 juni 2023 werd de sectorconvenant dienstencheques goedgekeurd voor de periode 2023-2025. In dit convenant is er veel aandacht voor het omkaderend personeel. De inspanningen waartoe de sector zich engageert, richten zich op competentie-ontwikkeling op het vlak van personeelsondersteuning, psychosociale ondersteuning en de algemene vaardigheden die nodig zijn voor de job van consultant.

De onderhandelingen voor de verlenging met 1 jaar van deze generatie sectorconvenants zijn momenteel lopende.

- b) *de sectorale opleidingsstrategie voor de dienstenchequewerknemers, met het oog op een kwalitatief opleidingsaanbod op maat van en voor alle betrokkenen;*

In de sectorconvenant (2023-2025) gaat de sector verschillende verbintenissen aan rond de opleiding van de huishoudhulpers. Men zet ten eerste in op het kenbaar maken van de verschillende bestaande opleidingsvormen. Daarnaast wordt er verder gewerkt aan een breed aanbod van opleidingen. Het gaat onder andere om opleidingen rond werkbaar werk, mobiele opleidingen aan scholen en opleidingen gericht op starters. Ook het inzetten op levenslang leren is een belangrijk deel van het engagement.

De onderhandelingen voor de verlenging van de huidige generatie sectorconvenants zijn momenteel lopende.

- c) *de uitwerking van een kader om werkplekleren in de dienstenchequesector te onderzoeken;*

Het departement heeft in 2021 de verschillende mogelijkheden tot werkplekleren binnen het stelsel van de dienstencheques onderzocht, zoals ook afgesproken binnen de vorige sectorconvenant. Met een decreetwijziging hebben we ervoor gezorgd dat een dienstencheque-werknemer sinds eind 2022 werkzoekenden en werknemers kan begeleiden in het kader van een opleiding op de werkvloer waardoor we tegemoetkomen aan de problemen in de sector met betrekking tot de instroom en retentie van werknemers.

- d) *het versterken van de instroom van werknemers in de sector, met bijzondere aandacht voor werkzoekenden in Vlaanderen op grote afstand tot de arbeidsmarkt;*

Voor 2020 werd voor VDAB een budget van 2 miljoen euro vrijgemaakt, specifiek voor coaching voor de dienstenchequebedrijven. Als gevolg van onderbenutting door de coronacrisis werd daarvan nog +/- 1 miljoen euro overgedragen naar 2021. In 2021 werd ook een stuk van de middelen gebruikt vanuit het relanceplan 'Alle hens aan dek', namelijk door die partners job- en taalcoaching die de aan hen toegewezen eenheden binnen de voorziene middelen al gerealiseerd hadden in 2020 en in de loop van 2021. De middelen die beschikbaar gemaakt waren voor job- en taalcoaching door de dienstenchequesector zijn afgelopen eind juni 2022.

Dit betekent uiteraard niet dat dienstencheque ondernemingen geen job- en taalcoaching meer konden aanvragen voor hun startende werknemers. Vanaf juli 2022 hebben zij terug beroep gedaan op de job- en taalcoaching vanuit de VIA middelen. Vanaf 2023 is ook de subsidiëring VIA job- en taalcoaching gestopt en is een nieuwe uitbesteding jobcoaching gegund welke opgestart is vanaf 2023. Nu nog kan dus een dienstencheque onderneming een jobcoaching al dan niet met taalcoaching aanvragen binnen deze nieuwe tender jobcoaching.

- e) *het verbeteren van de loonvoorwaarden, het verhogen van de werkbaarheid van de job, aandacht voor preventie van ziekteverzuim en verzekeren van veilige arbeidsomstandigheden, inclusief sensibilisering rond het gebruik van medisch verantwoorde en kwaliteitsvolle huishoudproducten;*

Welzijn op het werk en het vastleggen van loonvoorwaarden, wat deel uitmaakt van het sociaal overleg, zijn federale bevoegdheidsmateries. Via de sectorconvenant wordt er wel ingezet op werkbaar werk, deels via opleiding maar ook via het verderzetten van de werking van het werkbaarheidsfonds. Zo zet de sector onder meer de vernieuwde werkbaarheidsscan in om de werkbaarheid van het werk in kaart te brengen en te verbeteren (actie Sectorconvenant 2023-2025).

- f) *het bestaande Werkbaarheidsfonds kan in dit kader verder initiatieven nemen en uitrollen, bijvoorbeeld door in te spelen op ESF-oproepen.*

Er wordt reeds de nodige aandacht besteed aan de werkbaarheid van de job. Zo werden in 2020 drie ESF-oproepen gelanceerd in de dienstencheque- en gezinszorgsector om de werkbaarheid in de sector te versterken, nl. rond opleidingen, een lerend netwerk, en een werkbaarheidsscan en werkbaarheidsconsulent:

- ESF-oproep 505 Werkbaar werk - Opleidingen in de dienstencheque- en gezinszorgsector: De opleidingsprojecten van de individuele bedrijven zijn afgelopen. Het opleidingsproject van Sectoraal Vormingsfonds Dienstencheques – Vorm DC werd verlengd en loopt nog tot 31/12/2023.
- ESF-oproep 504 Werkbaar werk – werkbaarheidsscan en -consulent in de dienstenchequesector:
 - Het project van Vorm DC voor het werkbaarheidsscan en de werkbaarheidsconsulent liep af op 31/10/2022. De scan wordt nu gratis ter beschikking gesteld door Vorm DC. De blueprint voor de werkbaarheidsconsulent werd uitgewerkt.
 - Het project van Zorggezind liep af op 31/12/2022. De knipperlichtmeter werd geüpdatet en de blueprint voor de werkbaarheidsconsulent werd uitgewerkt.
- ESF-oproep 506 Werkbaar werk - Lerend netwerk: zie punt 5.

6° expertise ter beschikking te stellen en lerende netwerken binnen de dienstenchequesector op te zetten; de sector aan te sporen om op basis van de gemaakte analyses en goede praktijkvoorbeelden creatief na te denken om slimme samenwerkingen aan te gaan en op zoek te gaan naar mogelijkheden om efficiënter te werken en zo extra financiële zuurstof te genereren;

Het sectoraal vormingsfonds van de dienstenchequesector, het opleidingsinstituut voor de social profit en de werkgeverskoepel en de syndicale organisaties van de erkende dienstencheque-ondernemingen uit de gezinszorg kregen via een ESF-oproep de kans om in een lerend netwerk een visie en beleidsaanbevelingen uit te werken rond werkbaarheid in de dienstenchequesector. De doelstelling van zo'n netwerk is om scherp te stellen hoe de sector op duurzame wijze ondersteund kan worden om de werkbaarheid van hun werknemers op lange termijn te verzekeren en te verhogen.

Binnen deze oproep liep 1 project. De paritaire comités 322.01 en 318.02 trachten, door middel van een Lerend Netwerk met werkgevers- en werknemersafgevaardigden, een visie en beleidsaanbevelingen te ontwikkelen met betrekking tot werkbaar werk in de dienstenchequesector, met de bedoeling om deze visie beter te verankeren, zodat dit effectief kan leiden tot een verbetering van de kwaliteit en het welzijn van de betrokken werknemers. Dit project liep af op 31/10/2022. Het eindverslag werd opgemaakt in de vorm van een brochure die door alle partners kan worden gebruikt bij het bespreekbaar maken van werkbaar werk. Daarnaast krijgt het eindverslag een plaats op de website van VIVO en Vorm DC en wordt het verspreid via hun nieuwskanalen (nieuwsbrief en sociale media).

7° te onderzoeken of en hoe in de publieke sector een slimme schaalvergroting de rendabiliteit kan versterken;

Het is in de eerste plaats aan de lokale besturen zelf – want daarover gaat het als we over de publieke sector dienstencheques spreken – om een dergelijke strategie uit te werken. Als subsidiërende overheid willen we de organisatie van de ondernemingen zo vrij mogelijk laten en hier zelf geen beperkingen opleggen. Een aantal gemeenten hebben hiertoe al initiatieven genomen door hun dienstenchequebedrijven onder te brengen in de zorgbedrijven die de werking van verschillende gemeentes kunnen samenbrengen.

8° de praktische, financiële en arbeidsrechtelijke haalbaarheid van teamwerk in de vorm van wijkteams of duowerk te onderzoeken;

Een juridische analyse bevestigde dat het huidige dienstenchequesysteem de ondernemingen niet belet om dienstenchequewerknemers in duo bij de gebruiker te laten poetsen. Een rondvraag bij de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties leert ons echter dat deze werkwijze op weinig bijval kan rekenen en in de praktijk weinig wordt toegepast.

Een dienstenchequewerknemer gaat gemiddeld 3 à 4 uren (per week of om de 2 weken) poetsen bij een gebruiker. Indien men 2 werknemers samen laat poetsen bij één en dezelfde gebruiker, zal de prestatie worden geleverd op 2 uren. Hoe kleiner de duur van een prestatie bij een gebruiker, hoe meer klanten de erkende onderneming zal moeten voorzien voor de werknemer om zijn uurrooster te vullen. Dit zorgt voor extra administratieve lasten en genereert bijkomende kosten (o.a. verplaatsingskosten).

Verder moet, vanuit de federale reglementering, elke aangevragen arbeidsprestatie minimum 3 uur bedragen. Als men in duo bij een gebruiker aan

de slag gaat, zal men vaak maar 2 uren aaneensluitend kunnen werken waardoor men niet altijd aan die specifieke arbeidsvoorwaarde zal kunnen voldoen.

9° Invoeren van vereenvoudigd en gedigitaliseerd dienstenchequesysteem om zo kosten te besparen en de gebruiksvriendelijkheid van het systeem te versterken.

Reeds geruime tijd loopt een traject om te onderzoeken op welke manier we het Vlaams dienstenchequesysteem meer toekomstbestendig kunnen maken. Een meer toekomstbestendig systeem vertaalt zich op verschillende vlakken, o.a. een verbeterde digitalisering, efficiëntere beheerssystemen en gebruiksvriendelijke en innovatieve (klanten)oplossingen, en dit zowel voor de betrokken ondernemingen, werknemers en gebruikers, als voor de Vlaamse Overheid.

Na een eerste gedetailleerde technische analyse van de processen, alsook de uitwerking van 5 alternatieve toekomstscenario's in 2017 werd in 2020 binnen het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO) een nieuwe overheidsopdracht gelanceerd voor het uitwerken van een flexibel servicemodel voor dienstencheque-activiteiten.

In 2021 werd een voorstel aangereikt door DWSE voor een haalbaar nieuw toekomstmodel, gebaseerd op de input van de verschillende studies, maar met het oog op het oplossen van de knelpunten in het huidige dienstenchequemodel.

De afgelopen jaren werd door mijn administratie een nieuw toekomstmodel uitgewerkt waar digitalisering centraal staat. In het nieuw dienstenchequemodel, dat vanaf 1 juni 2025 in werking zal treden, zijn er een aantal zaken veranderd ten opzichte van het huidige model die de rendabiliteit dienen te bevorderen. Zo zal de papieren dienstencheque verdwijnen en blijft enkel het proces van de elektronische dienstencheque bestaan. Er zullen echter wel nog alternatieve kanalen worden voorzien voor de minder digitaal vaardige gebruikers. Zo zal het ook steeds voor hen mogelijk zijn om zelfstandig hun dienstencheques te kunnen beheren. Voor gebruikers die meer ondersteuning nodig hebben, voorzien we een vereenvoudigd volmachtensysteem. Zo garanderen we de gebruiksvriendelijkheid voor alle gebruikers. Dat er enkel achterliggend nog een elektronische procedure is, zorgt voor een vereenvoudigd proces voor de dienstencheque-ondernemingen. Daarnaast zal zowel voor de facturatie als voor de subsidiëring de subsidiëwaarde van een dienstencheque afhankelijk zijn van het moment van prestatie van de dienst en niet langer van het moment van aankoop van de dienstencheque. Op deze manier verdwijnen de na-ijlende effecten voor de ondernemingen.

10° in overleg te gaan met de federale overheid en de andere deelstaten over de dienstenschequesector en de financiering ervan.

De verdeling van de geldstromen van de federale overheid naar de deelstaten naar aanleiding van de 6e staats hervorming, en aldus de financiering van het stelsel van de dienstencheques, is verankerd in de financieringswet.

De gewesten zouden in theorie de handen in elkaar kunnen slaan en kunnen samenwerken om de kostprijs van de operationele uitvoering van het dienstenchequesysteem te drukken door bijvoorbeeld een gezamenlijke overheidsopdracht voor de uitgifte van de dienstencheques uit te schrijven. Dit is in de praktijk echter niet haalbaar.

De regionalisering van het stelsel van de dienstencheques heeft er juist voor gezorgd dat de gewesten hun eigen accenten kunnen leggen, op vlak van zowel prijszetting, beleid als operationele opvolging. Een mogelijke samenwerking zou betekenen dat de deelstaten zich op elk niveau op elkaar zouden moeten

afstemmen en er weinig tot geen bewegingsruimte is om een eigen regionaal beleid uit te stippelen.

Voorstel van resolutie over een Vlaams sociaal-economisch relanceplan na de coronacrisis

van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Maaïke De Vreese, Kurt Vanryckeghem en Andries Gryffroy
352 (2019-2020) nr. 1

Aangenomen in de plenaire vergadering van 10 juni 2020.

Voor een stand van zaken aangaande deze resolutie kan ik zowel verwijzen naar het antwoord inzake het 'Voorstel van resolutie over de kansen voor de werkgelegenheidsconferentie met de Federale Regering en sociale partners om een werkzaamheidsgraad van 80 procent te behalen' hierboven als naar de antwoorden van mijn voorganger op de schriftelijke vragen 244, 293, 316 en 725.

Voorstel van resolutie over arbeidsmatige activiteiten

van Loes Vandromme, Alessia Claes, Maurits Vande Reyde, Axel Ronse, Robrecht Bothuyne en Maaïke De Vreese
2135 (2023-2024) nr. 1

Aangenomen in de plenaire vergadering van 9 mei 2024.

Deze resolutie is beleidsdomeinoverschrijdend. Vanuit de bevoegdheden Werk, Sociale Economie, Welzijn en Volksgezondheid wordt vorm gegeven aan het aanbod van werk- en zorgtrajecten voor personen die om cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, niet meer of nog niet betaald aan de slag kunnen. Binnen het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 hebben we het engagement genomen om deze werk- en zorgtrajecten te versterken.

XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Aanbeveling 1: Uitbestedingsbeleid van de VDAB -Efficiëntie en effectiviteit ISE activering

ISE Competenties

Naar aanleiding van de audit van het Rekenhof over het uitbestedingsbeleid bij VDAB (auditrapport mei 2021), werd in juni 2021 een actieplan 'VDAB als regisseur' opgesteld. De doelstelling van dit actieplan was om via een slagkrachtige en resultaatgerichte aanpak aantoonbare vooruitgang te boeken met lopende en voorziene acties, en bijkomende acties op te zetten van 2021 tot 2024. Het geheel aan acties, 21 in totaal, is gericht op vijf kritieke succesfactoren voor het uitbestedingsbeleid van VDAB:

- een strategisch kader dat invulling geeft aan de regierollen toebedeeld vanuit de Vlaamse Regering;
- een aanpak voor het plannen van uitbestedingen op middellange termijn;
- het beheersbaar houden van het operationaliseren van het uitbestedingsbeleid;
- een geïntegreerd data- en informatiebeheer voor opvolging;
- het verzekeren van een klantgerichte en juridisch sluitende samenwerking met partnerorganisaties op alle niveaus.

VDAB heeft dit actieplan grotendeels uitgevoerd, met uitzondering van 2 lopende strategische programma's die een looptijd over meerdere jaren kennen.

Aanbeveling 2: Individuele beroepsopleiding in de onderneming: effectiviteit van de maatregel

ISE Competenties

De individuele beroepsopleiding (IBO) heeft doorheen de jaren zijn meerwaarde bewezen voor het invullen van vacatures wanneer er een competentiekloof is tussen wat de werkgever of de functie vereist en dat wat de werkzoekende kan bieden. De conjuncturele invloed en de vaststelling dat werkgevers tijdens periodes van arbeidsmarktkrapte eerder meteen aanwerven dan gebruik te maken van IBO, maken een bijsturing van het instrument om het aantrekkelijker te maken zinvol.

Daarom is VDAB in 2023 gestart met een oefening om de aantrekkelijkheid van het IBO- instrument te verhogen. Gezien de waarde die de sociale partners hechten aan het instrument gebeurt deze oefening binnen de schoot van de raad van bestuur van VDAB.

In 2024 onderzocht VDAB verschillende scenario's met het oog op een financiële bijsturing van de Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO). In overleg met de sociale partners en rekening houdend met de veranderde context van een nieuwe Vlaamse Regering en de opgelegde besparingen, wordt verder gewerkt aan een gewenst en haalbaar hervormingsscenario voor de IBO. We zetten volop in op het stimuleren en vereenvoudigen van werkplekieren en de IBO, met een focus op kort- en middengediplomeerden. Dit gebeurt in nauw overleg met VDAB en de betrokken sectoren. We hervormen dit bewezen instrument zodat het beter inspeelt op de noden van een krappe arbeidsmarkt. Daarnaast onderzoeken we hoe we ook na aanwerving opleiding op maat kunnen ondersteunen, geïnspireerd op de principes van de IBO.

**XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET
GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'**

N.v.t.

XIII. BIJLAGE 'ISE-indicatoren'

ISE Activering (Werk)

INDICATOR	Werkzaamheidsgraad
MEEST RECENTE METING (CIJFER VOOR BBT BU 2024)	76,8% (meest recente jaarcijfer 2023: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad)
STREEFWAARDE	Kwalitatieve streefwaarde: stijging
DEFINITIE EN RELEVANTIE	De werkzaamheidsgraad stemt overeen met het aandeel werkenden binnen de bevolkingsgroep op beroepsactieve leeftijd. Het is een beleidsindicator en outcome-indicator, wat wil zeggen dat niet alleen de beleidsmaatregelen binnen deze ISE maar ook andere omgevingseffecten een invloed hebben op deze indicator. We streven met het beleid naar een verhoging van deze waarde.
BRON EN BEREKENINGSWIJZE	De indicator wordt jaarlijks gemeten via de EAK (enquête naar de arbeidskrachten) survey, uitgevoerd door Statbel. Meer info over deze bron: https://statbel.fgov.be/nl/enquete/enquete-naar-de-arbeidskrachten-eak Men berekent de totale werkzaamheidsgraad als het aandeel van de werkende mensen (voltijds of deeltijds) binnen het totaal van de bevolking van 20 tot en met 64 jaar (de arbeidspopulatie). Het gaat om een indicator die wordt gepubliceerd door Statistiek Vlaanderen. Meer informatie is te vinden in de metadata hier: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad/metadata-werkzaamheidsgraad
MEETFREQUENTIE	jaarlijks

ISE Loopbanen

INDICATOR	Lengte loopbanen
MEEST RECENTE METING (CIJFER VOOR BBT BU 2024)	35,3 jaar (meest recente jaarcijfer 2022: https://werk.belgie.be/nl/statistieken)
STREEFWAARDE	Kwalitatieve streefwaarde: stijging
DEFINITIE EN RELEVANTIE	Het gemiddeld aantal loopbaanjaren geeft aan wat op het moment van pensionering de gemiddelde duur van een loopbaan is geweest, uitgedrukt in aantal jaren. Het is een beleidsindicator en outcome-indicator, wat wil zeggen dat niet alleen de beleidsmaatregelen binnen deze ISE maar ook andere omgevingseffecten een invloed hebben op deze indicator. We streven met het beleid naar een verhoging van deze waarde.
BRON EN BEREKENINGSWIJZE	De indicator wordt gemeten door FOD WASO die deze indicator opstelt aan de hand van verschillende administratieve databronnen, zijnde KSZ, Statbel, en Demografie bronnen. De indicator wordt berekend als het gemiddeld aantal jaren dat men heeft gewerkt. De leeftijd op het moment van de ingangsdatum van het pensioen (zijnde de eerste betaling van het pensioen door FPD) wordt hierbij in acht genomen. De begunstigten op een pensioen met een deel buitenlandse, echtscheidingspensioenen en speciale regimes worden in deze gemiddelde uitgesloten (wegens gebrek aan loopbaaninfo voor deze categorieën). Deze indicator maakt deel uit van de Belgische openbare statistieken van de federale overheidsdienst WASO. Meer informatie is te vinden in de metadata hier: https://werk.belgie.be/nl/statistieken
MEETFREQUENTIE	jaarlijks

ISE Duurzame Arbeidsmarkt (Werk)

INDICATOR	Werkbaarheidsgraad
MEEST RECENTE METING (CIJFER VOOR BBT BU 2024)	• 51,8% van de werknemers heeft werkbaar werk. • 52,5% van de zelfstandigen heeft werkbaar werk. De meest recente cijfers dateren van de meting van 2023: https://www.serv.be/stichting/project/vlaamse-werkbaarheidsmonitor-werknemers-meting-2023
STREEFWAARDE	Kwalitatieve streefwaarde: stijging
DEFINITIE EN RELEVANTIE	Werkbaarheid geeft het aandeel werknemers/zelfstandigen met een kwaliteitsvolle job weer, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. Het is een beleidsindicator en outcome-indicator, wat wil zeggen dat niet alleen de beleidsmaatregelen binnen deze ISE maar ook andere omgevingseffecten een invloed hebben op deze indicator. We streven met het beleid naar een verhoging van deze waardes.
BRON EN BEREKENINGSWIJZE	De indicator wordt gemeten via de SERV-werkbaarheidsmonitor. De laatste editie dateert van 2023, de komende editie wordt verwacht in 2027. De werkbaarheid is een compositie van vier werkbaarheidsindicatoren rond psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. Het gaat om een indicator die wordt gepubliceerd door Statistiek Vlaanderen. Meer informatie is te vinden in de metadata hier: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk
MEETFREQUENTIE	vierjaarlijks

ISE Competenties

INDICATOR	Opleidingsdeelname
MEEST RECENTE METING (CIJFER VOOR BBT BU 2024)	• 11,2% 4 weken indicator EAK (meest recente jaarcijfer 2023: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/levenslang-leren-opleidingsdeelname) • 26% 12 maanden indicator EAK (meest recente jaarcijfer 2023: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/levenslang-leren-opleidingsdeelname) • 45,1% 12 maanden indicator AES (meest recente cijfer is van 2022: https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/opleidingen-en-onderwijs/volwasseneneducatie#figures)
STREEFWAARDE	Kwalitatieve streefwaarde: stijging
DEFINITIE EN RELEVANTIE	Levenslang leren wordt in internationaal perspectief uitgedrukt als het percentage van de beroepsbevolking (25-64 jaar) dat leert gedurende een bepaalde referentieperiode. Er zijn drie indicatoren die formeel leren en niet-formeel leren beschouwen tijdens een referentieperiode van de afgelopen 4 weken of afgelopen 12 maanden. Het is een beleidsindicator en outcome-indicator, wat wil zeggen dat niet alleen de beleidsmaatregelen binnen deze ISE maar ook andere omgevingseffecten een invloed hebben op deze indicator. We streven met het beleid naar een verhoging van deze waarden.
BRON EN BEREKENINGSWIJZE	Naargelang de bron is de meetmethodiek en meetfrequentie van levenslang leren verschillend. Er wordt voor gekozen om twee bronnen en drie berekeningswijzes te rapporteren, om levenslang leren zo omvattend mogelijk in kaart te brengen op een zo frequent mogelijke manier. Of iemand een opleiding heeft gevolgd in het reguliere (onderwijs) of niet-reguliere (bv. taalcursus, VDAB-cursus, seminarie...) circuit wordt jaarlijks bevraagd via de EAK-survey. Er wordt een referentieperiode van 4 weken of 12 maanden gebruikt. Het gaat over formeel en non-formeel leren, maar niet over informeel leren. Formeel leren is onderwijs dat erkend wordt door het ministerie van onderwijs en leidt meestal tot een diploma of getuigschrift. Niet-formeel leren slaat op opleidingen buiten de context van formeel leren, maar die nog steeds op een georganiseerde manier plaatsvinden. De AES-survey neemt naast formeel en non-formeel, ook informeel leren in acht, maar wordt maar 6-jaarlijks georganiseerd. Informeel leren is niet georganiseerd, maar het is wel intentioneel, d.w.z. met de bedoeling om iets bij te leren. Men kan bijvoorbeeld informeel leren op de werkvloer via een collega, of door gericht informatie op te zoeken. De EAK-indicatoren behoren tot de Vlaamse openbare statistieken. Meer informatie is te vinden in de metadata hier: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/levenslang-leren-opleidingsdeelname

	De AES (Adult Education Survey)-indicatoren behoren tot de Belgische openbare statistieken die door het Belgische statistiekbureau Statbel worden bijgehouden. Meer informatie is te vinden in de metadata hier: https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/opleidingen-en-onderwijs/volwasseneneducatie#documents
MEETFREQUENTIE	jaarlijks (EAK) 6-jaarlijks (AES)

